

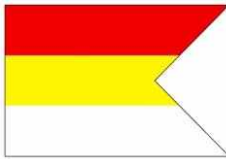
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Vranov nad Topľou, mesto Hanušovce nad Topľou – ŠÚJ 544213
Územný plán mesta schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Hanušovce nad Topľou	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Región:	Sariš
Poloha:	49°01'35"S 21°30'01"V
Nadmorská výška:	207 m n. m.
Rozloha:	14,37 km ² (1 437 ha)
Počet obyvateľov:	3 752 (31. 12. 2014) 3 765 (31. 12. 2015)
Hustota obyvateľstva:	261,1 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	094 31
ŠÚJ	544213
EČV	VT
Tel. predvoľba	+421-57
Oficiálne adresy	
Adresa:	Mestský úrad, Mierová 333/3, 094 31 Hanušovce nad Topľou
Web:	http://www.hanusovce.sk
E-mail:	sekretariat@hanusovce.sk
Telefón:	057 / 488 38 90

OBSAH

1 ÚVOD	4
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU.....	11
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA	11
2.1. HISTÓRIA MESTA	11
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	12
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	23
2.4. DOPRAVA	27
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	23
2.6. OBYVATEĽSTVO	28
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	38
2.8. BÝVANIE	40
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	42
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	45
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	48
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	52
2.13. ŠPORT	53
2.14. KULTÚRA	54
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	57
2.16. STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY	57
2.17. CESTOVNÝ RUCH	58
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTA ZA ROKY 2010 – 2014	59
2.19. SAMOSPRÁVA	59
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	60
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	61
3 SWOT ANALÝZY	63
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	65
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	66
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	67
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	68
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	69
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	70
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	71
3.8 KULTÚRA	72
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	73
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	74
3.11 INFORMATIZÁCIA MESTA	75
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU	76
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU.....	83
4 VÍZIA A POSLANIE MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU	83
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	85
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU	94
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	94
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	95
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	96
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	97
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	98
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	99
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	100
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	101
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	102
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	103
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	103
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	104
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	104
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	105
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	107
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	108
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	109
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	110
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	112
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	113
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	114
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	115

REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU.....	118
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU	118
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	119
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	121
8 AKČNÝ PLÁN	122
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	122
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	124
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	126
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	129
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	130
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	133
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	135
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	137
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	138
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	139
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	140
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU	142
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	142
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	142
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	144
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	145
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	146
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	148
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	149
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	151
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	152
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	153
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	154
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	155
10 ZÁVER	160
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	161

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou s výhľadom do roku 2024 (PHSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja mesta. Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia mesta, zamestnancov MÚ, poslancov MZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v meste, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí MsZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu mesta KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života mesta. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta,
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet mesta**
- **Územný plán mesta**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja (PHSR POSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva SR na roky 2016 - 2020,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

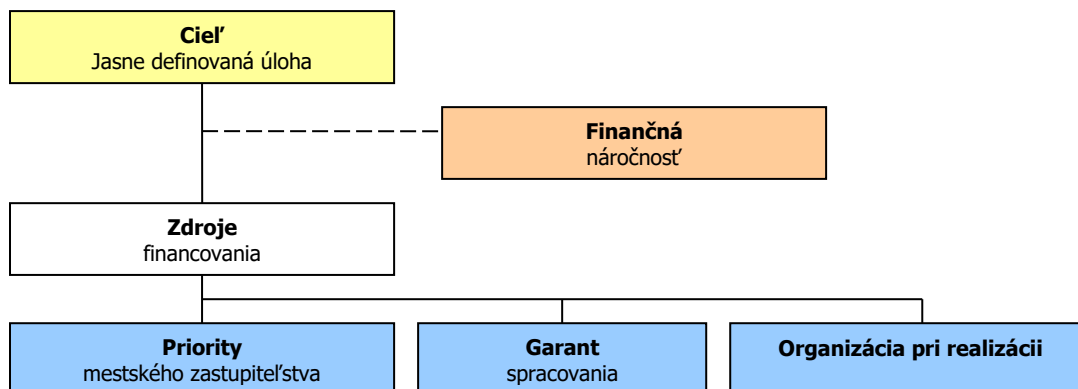
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúci plošný (celoštatny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy mesta Hanušovce nad Topľou. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

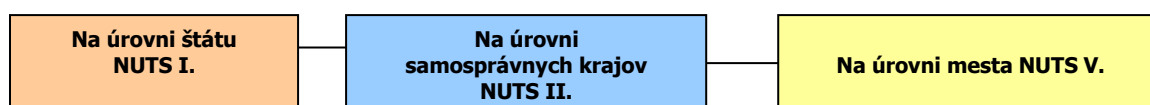
V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Prešovský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je

možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má mesto okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Mesto Hanušovce nad Topľou má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionalitu“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;

- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	1a, 10 MH SR	1b, 3	EFRR, ESF
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR 8,9,10, MZ SR 9a MŠVVŠ SR 10	9	EFRR, ESF
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR MH SR 4,5,6, MV SR 5b	4c 4,7e	KF, EFRR
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR VÚC 5,6,7,9,10,	6c 5,6,7,9,10	ESF, EFRR
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11	11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11	11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika, OPERAČNÝ PROGRAM ENI SK-HU 2014-2020 PROGRAM ENI CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA MAĎARSKO – SLOVENSKO – RUMUNSKO – UKRAJINA 2014 - 2020	RO Úrad predsedu vlády Maďarska Národný orgán – Slovensko – MPaRV SR			EFRR
11	Interact III 2014-2020	Bratislavský samosprávny kraj			EFRR

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

LIFE LONG PROGRAMME

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

a. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov

b. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody a elektrickej energie prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov

c. Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia

- B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd
 - a. Čistiarne odpadových vôd a verejné kanalizácie
 - b. Vodovody
 - c. Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku
 - d. Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného toku
- C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva
 - a. Uzavretie a rekultivácia skládok
 - b. Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov
 - c. Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení
- D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny
 - a. Ochrana prírody a krajiny
- E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia
 - a. Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia
- F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia
 - a. Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia
- G. Oblasť: Zelená investičná schéma
- L1: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zateplovania

RECYKLAČNÝ FOND

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

NADÁCIA PONTIS

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života miest – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na Koncepciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou, ÚPD mesta, viacročný rozpočet. PHRSR mesta vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

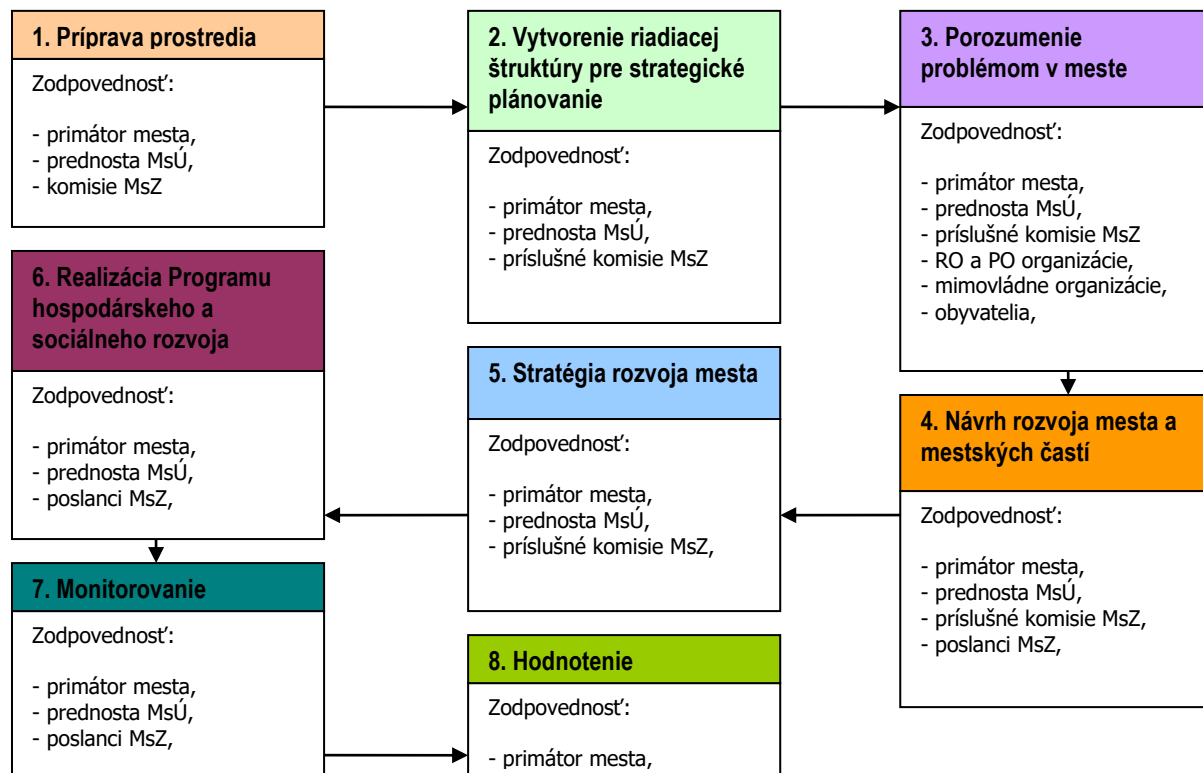
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mesta, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, mesto a jeho jednotlivé orgány: poslanci MZ, primátor, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v meste Hanušovce nad Topľou. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok mesta.
4	Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj mesta v jednotlivých oblastiach. hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR.
6	Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Prieběžné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou 2015 -2024

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA

Z hľadiska administratívneho členenia je mesto súčasťou okresu Vranov nad Topľou a súčasťou Vyššieho územného celku Prešov.

Základná charakteristika mesta Hanušovce nad Topľou (k 31.12.2012)

Kód mesta	544213
Názov okresu	Vranov nad Topľou
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	mesto
PSČ	094 31
Telefónne smerové číslo	+421-57
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1332
Nadmorská výška obce - mesta v m	207
Celková výmera územia mesta [km ²]	14,37
Hustota obyvateľstva na km ²	261,1
Zdroj: ŠÚ SR	

Mesto je vystavané pomerne novou zástavbou, gro ktorej tvorí tzv. výstavba v štýle socialistického realizmu v kombinácii s typickou zástavbou rodinných domov charakteristickou v medzivojnových rokoch. Niektoré novovystavané ulice sú vystavané kvázimoderným štýlom. Najvýznamnejšou stavbou mesta je ranogotický Kostol Nanebovzatia Panny Márie, postavený johanitmi v druhej polovici 13. storočia. V jeho interiéri sa zachovala na našom území výnimočná kamenná figurálna výzdoba ešte románskeho štýlu. Zaujímavými stavbami sú aj dva kaštiele, renesančno-barokový z prvej polovice 18. storočia, ktorý patril rodine Dežöfiovcov (tzv. Veľký kaštieľ) a renesančný z druhej polovice 16. storočia, patriaci pôvodne rodu Šóšovcov (tzv. Malý kaštieľ). Renesančno-barokový kaštieľ je v súčasnosti sídlom Vlastivedného múzea s cennou národopisnou a prírodovedeckou expozíciou so zameraním na územie okresu Vranov nad Topľou. Unikátne technické pamiatky. Sieť železničných viaduktov. Železničný most s najväčším oblúkom v strednej Európe, sa klenie priamo nad mestom. Dosahuje výšku 40 metrov a dĺžku vyše 400 metrov. V katastrálnom území mesta ležia ešte ďalšie dva, jeden nad údolím „Hrabovec“ a druhý ihneď za železničnou stanicou v údolí „Hlibovec“ (10.5.2015, www.slovakiatourism.sk).

Časti mesta

Stred mesta je nazývaný "varoš", ulica pod viaduktom Širiava, Mierová, ulica SNP a tesne popri viadukte ulica Záhradná.

Ulice

Komenského, Budovateľská, Počekanec, Mierová, Sadová, Kukorelliho, Zámocká, Kláštorňá, Záhradná, Širiava, Bukovské, SNP, Tehelná, Garbiarska, Slovenská, Pod Šibenou, Jarmočná, Štúrova, Prešovská

2.1 HISTÓRIA MESTA

Mesto Hanušovce nad Topľou je druhým mestom Vranovského okresu. Historicky podľa administratívno-správneho členenia patrili Hanušovce vždy k Šarišu, ktorý sa do ranofeudálneho uhorského štátu včlenil v 2. polovici 11. storočia. Najstaršou listinou o majetkoprávných záležitostiach z oblasti Šariša je donačná listina Ondreja II. z roku 1212. V 13. storočí patrila značná časť majetkov v južnom Šariši Abovcovi. Týkalo sa to aj územia, na ktorom vznikli Hanušovce. Prvým šoltýsom Hanušoviec sa stal Hanus, richtárom bol ešte aj v roku 1333. Od mena sa spravidla odvodzuje názov mesta. Názov Hanušovce môže byť odvodený aj od pomenovania rehoľného rádu johanitov (r. 1332 – villa Hanusfalva, 1355 – villa Johanis). Koncom 16. storočia sa Hanušovce radili k stredne veľkým mestečkám. Získali právo na konanie troch výročných jarmokov (na Svätého Ducha, sv. Kozmu a Damiána a na Všetkých svätých). Od roku 1635 pribudli ďalšie tri jarmoky, na Troch kráľov, sv. Tiberia mučeníka a sv. Ladislava kráľa. V stredoveku sa obyvatelia zaoberali najmä roľníctvom,

neskôr aj remeslami, ako napríklad kováčstvo a obuvníctvo. Čo sa vzdelanosti týka, je významná informácia o hanušovskom humanistickom gymnáziu z rokov 1630 - 1717. 17. a 18. storočie boli poznamenané protihabsburskými povstaniami v boji o uhorský trón. V roku 1831 zasiahla obec Hanušovce cholera epidémia, tá bola jedným zo sprievodných znakov a príčin roľníckeho povstania. V 2. polovici 19. storočia nadobudli Hanušovce významnejšie postavenie z pohľadu štátnej správy, stali sa jedným zo sídiel obvodu Topľanského slúžnovského úradu. Začiatkom 20. storočia boli Hanušovce malým šarišským mestečkom, v ktorom žilo asi 1200 obyvateľov. V obci sídlil poštový úrad, cirkevné školy (rímskokatolícka, evanjelická, židovská), stáli tu dva kostoly, dve fary a židovská synagóga. Prevládala tu tradícia trhov. Cez rieku Topľu bol v 1. tretine 19. storočia postavený drevený, grodzinský most, mohutné majstrovské dielo v dĺžke asi 90 metrov. Most bol zničený koncom 2. svetovej vojny. V meste Hanušovce bola v roku 1934 slávnostne otvorená Sokolovňa a v roku 1935 vybudovaná meštianska škola, malo to dobrý vplyv na rozvoj kultúry. Železničná trať znamenala pre obyvateľstvo výhodnú pracovnú príležitosť, pre iných nútené práce. V okolí sa nachádzali tri pracovné tábory. Počas druhej svetovej, boli do koncentračných táborov odvezení mnohí príslušníci židovskej komunity. Vyvrcholil protifašistický odboj a činnosť partizánov v lete 1944, pred vypuknutím Slovenského národného povstania. Poškodený bol železničný viadukt a zničené drevené cestné mosty, v meste požiarom bolo poškodených niekoľko domov. K oslobodeniu Hanušoviec došlo 19. januára 1945, keď k Hanušovciam prenikli jednotky 107. streleckého zboru gen. Por. D.V.Gordejeva (15.6.2015, <http://www.hanusovce.sk/mesto/historia-mesta/>).

Vymedzenie územia

Mesto Hanušovce nad Topľou administratívne patrí do Prešovského kraja s väzbami na mesto Vranov nad Topľou (od roku 1968 boli Hanušovce nad Topľou súčasťou okresu Vranov). Štatút mesta bol Hanušovciam priznaný uznesením rady ONV vo Vranove č. 50 (1968 zo dňa 6. mája 1968 a uznesením KNV pod č. 52) 1969 zo 16.4.1969. Mesto Hanušovce nad Topľou leží na severnom úpätí Slanských vrchov v doline Hanušovského a Medzianského potoka (Megeška), ktorý sa vlieva do rieky Topľa pri severovýchodnom okraji sídla. Rozkladá sa na mierne modelovanom teréne Beskydského predhoria, v jeho časti nazývanej Hanušovská pahorkatina, v nadmorskej výške 207 metrov nad morom. Katastrálne územie má rozlohu 14,3 km². Chotár obce je zväčša odlesnený. Nad mestom sa vypínajú hradby Slanských vrchov s dominantnými vrchmi Oblík (932 m) a Šimonka (1 092 m). Sídlo vzniklo pri historicky dôležitom cestnom ťahu. Dnes ním prechádza štátna cesta I. triedy č. 18, na ktorú sa na území sídla napája štátna cesta II. triedy č. 556 smerom do Gíraltoviec a štátna cesta III. triedy č. 018 212 smerom do Petroviec. Hanušovce nad Topľou tvoria východisko do Gíraltoviec a Svidníka, ktoré sú bez železničného napojenia. Vzhľadom k polohe Hanušoviec nad Topľou tu bol v minulosti sústredený komplex skladov nadmiestného významu. Hanušovcami nad Topľou prechádza železničná trať Prešov – Strážske, č. traťového oddielu 443, ktorá zabezpečuje nákladnú i osobnú dopravu. Hanušovce nad Topľou a ich blízke okolie patrili k Šarišu, kým ostatná časť Vranovského okresu bola v minulosti súčasťou Zemplínskej župy. Hanušovce nad Topľou sú prirodzeným centrom 13 spádových obcí: juhozápadne – Petrovce, západne – Pavlovce, Medzianky, Radvanovce, severne – Ďurďoš, Vlača, Babie, severovýchodne až východne – Prosačov, Remeniny, Matiaška, Ruská Voľa, Vavrinec, Detrik. Z východnej až juhovýchodnej strany s hanušovským chotárom susedia obce Bystré a Hermanovce nad Topľou (UPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.7).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Podľa geomerfologického členenia SR je územie okresu Vranov – Hanušovce súčasťou alpskohimalájskej sústavy, podsústavy Karpaty s provinciami Západné Karpaty a Východné Karpaty a podsústavy Panónska panva s provinciou Východopanónska panva. Východoslovenská nížina predstavuje intenzívne poklesávajúcu panvu vyplnenú neogénnymi a z časti i kvartérnymi sedimentmi. Sedimenty redeponované z okolitých pohorí tvoria íly, piesky, štrky, čiastočne tufy a tufity. Poklesy vo VSN majú za následok aj vejárovitý tvar riečnej siete, kde v oblasti maximálnych poklesov sa stretávajú rieky drenujúce časti Karpát. Na okrajoch VSN prevládajú ilimerizované pôdy. Sprašové tabule sú charakteristické degradovanými černozemami. V nížinných polohách prevládajú nívne pôdy glejové no zastúpené sú aj pôdy lužné. Slanské vrchy sú tvorené piatimi samostatnými masívami, z ktorých na území regiónu sú Šimonka, Makovica a Mošník. Sú budované vulkanickými horninami, prevažne andezitmi. Vulkanický komplex Slanských vrchov spočíva z veľkej časti na mäkkých horninách sedimentárneho a vulkanosedimentárneho súvrstvia. Styk týchto dvoch horninových

komplexov bol výzdvihom v neotektonickej etape obnažený čím vznikla priaznivá situácia pre vznik zosuvného blokového typu. Tie lemujú takmer celé úpätie Slanských vrchov. Blokové zosuvy rozrušujúce svahy vulkanických plášťov sú založené na vrstvách tufov. Na zlomové poruchy respektíve ich intenzívneho zvetrávania sa viaže pomerne hustá sieť dolín. V miestach ich prechodu cez odolné andezity lávových prúdov vytvorili tiesňavy a kaňony. Vo vlastnom pohorí vystupuje celý rad skalných stien a múrov s početnými sutinovými poliami, osypovými kuželmi, blokoviskami a kamennými moriami na úpäti. Z pôd sú zastúpené v prevažnej miere hnedé pôdy, na plošinách tiež hnedé pôdy oglejené. Veľké množstvo skalných sutín podmienuje vznik surových pôd – rankrov. Prirodzené zdroje podzemných vôd sa viažu na výstupy vrstiev a puklín. Nízke Beskydy sú v území zastúpené troma samostatnými morfológickými jednotkami – Ondavskou vrchovinou, Beskydským predhorím a na severovýchode zasahuje malá časť Laboreckej vrchoviny. Sú tu zastúpené ílovce, pieskovce, slieňovce a slieňovce, z časti vápence. Jednotlivé flyšové formácie sú zvrásnené a tektonicky rozčlenené. Z pôd sú zastúpené rôzne varianty hnedých pôd, v nivách nívne pôdy, na vápenitých slieňoch pararendziny. Zdroje podzemných vôd sa viažu na výstupy vrstiev a puklín, respektíve na nívne sedimenty. Vrstevnato - puklinové vody dosahujú výdatnosti do 2,5 l/s, vody v alúviách aj 15 l/s. (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.67-68).

Geologický vývoj

Na geologickej stavbe sa najväčšmi podieľajú flyšové paleogénne a kriedové súvrstvia pieskovcov ílovcov, slieňovcov a zlepcov a neogénne vulkanity zastúpené Slanskými vrchmi. Obdobie neogénu značne poznamenala vulkanická činnosť. Ich vznik sa spája s procesmi subdukcie (podsúvania) a zaoblúkovej extenzie (rozpínania) v priebehu neogénneho vývoja karpatského oblúka, ktorý v tom čase postupne kolidoval s okrajom európskej platformy. Z hľadiska priestorového rozloženia, časového vývoja, petrografického a geochemického zloženia, ako aj vzťahu k základným geodynamickým javom rozlišujú sa: 1. kyslé alkalicko-vápenaté vulkanity areálového typu, prevažne ryodacitového až ryolitového zloženia, spojené s procesmi zaoblúkovej extenzie, 2. intermediálne alkalicko-vápenaté vulkanity areálneho typu, andezitového až dacitového zloženia, spojené s procesmi zaoblúkovej extenzie, 3. intermediálne alkalicko-vápenaté vulkanity oblúkového typu, prevažne bazaltické andezity a pyroxenické andezity, ojedinele dacity, v úzkom vzťahu k subdukcii v predpolí karpatského oblúka, 4. bazické alkalické vulkanity, prevažne nefelinické bazanity až olivinické bazalty, spojené s obdobím celkovej termálnej subsidencie (poklesávania) panónskeho bazénu a izostatického vyrovnania v režime extenzie. Reliéf na severe a severozápade od mesta nesie typické znaky flyšových pohorí. Na miestach s odolnejšími pieskovecami vyčnievajú chrbty tam, kde sú menej odolné ílovce a slieňovce sú vodou vyhĺbené dlhé erózne brázdy. Daná oblasť je zaujímavá z hľadiska výskytu niektorých surovín. Výrazným prvkom v geologickej stavbe územia je bradlové pásmo. Usadzovanie v oblasti bradlového pásma prebiehalo nepretržite od strednej kriedy až do paleogénu. Spodnokriedové a staršie sedimenty sa tu zachovali len vo forme úlomkov vrchnej kriedy a bradlového paleogénu. Na skúmanom území nie sú priame dôkazy o prerušení sedimentácie medzi kriedou a paleogénom vplyvom vrásnenia a predpoklad je, že vrchnokriedová sedimentácia tu prebiehala nepretržite od paleogénu. V spodnom paleocéne došlo k značným paleogeografickým zmenám. More zaplavilo vyvrásnené a eróziou postihnuté bradlové pásmo. V spodnom paleocéne sa začali usadzovať flyšové, pomerne hrubo úlomkovité sedimenty. V spodnom a strednom eocéne pokračovala v priestore bradlového pásma sedimentácia (pieskovce, zlepenec), ktorú koncom lutétu vystriedala pelitická (ílovitá) sedimentácia (pestré íly, ílovce). Sedimentácia pokračovala až do vrchného eocénu. Územie južne od bradlového paleogénu, kde neskôr začal sedimentovať vnútrokarpatský paleogén, bolo v paleogéne súšou. Morská transgresia sa tu začala už v spodnom eocéne sedimentáciou premenlivo hrubých polôh bazálnych zlepcov, brekcií a pieskovcov s prevahou karbonátov. Neskôr sa v strednom eocéne začali usadzovať prevažne ílovcovo-pieskovcové sedimenty a táto sedimentácia miestami pokračovala až do vrchného eocénu, pravdepodobne už mimo územia katastra. Nástup würmu bol v znamení intenzívnej riečnej a eolicko-deluviálnej činnosti, v riečnom dne vznikol štrk. Proluviálne procesy vytvorili menšie kužele. Na jednom z nich leží aj samotná obec. Koncom würmu sa zintenzívnila veterná činnosť, prevažná časť usadených spraší však bola v neskorších obdobiach redeponovaná. V holocéne sedimentovali hlíny, íly a piesky. Pri vyústení potokov do hlavných dolín sa vytvárali najmladšie náplavové kužele. V teplejších obdobiach vznikli holocénne nívne pôdy. Najstaršie horniny bradlového pásma sú zastúpené sivými, zelenkavosivými až tmavosivými škvrnitými slieňovcami, ílovitými vápencami a piesčitými vápencami, ktoré tvoria 5-20 cm hrubé lavice. V súvrství sú tiež zriedkavé tenké vložky zelenkavých, fialovosivých, tmavosivých až čiernych prachovcov a ílovcov spodnoturónskeho veku. Spodná časť súvrstvia patrí už pravdepodobne aptu. Škvrité slieňovce a

vápence vystupujú väčšinou v osovej časti bradlového mezozoika vo forme šošovkovitých telies. Sedimenty vrchnej kriedy predstavujú hlavnú zložku bradlového mezozoika. Jeho hrúbka dosahuje 100-150 m. Pestré sliene a slieňovce majú tehlovo červenú, fialovohnedú a sivozelenú farbu. Časté sú v nich vločky pestrých vápnitých prachovcov a pieskovcov. Celý horninový komplex je tektonický porušený, s častými šmykovými plochami a popretkávaný sieťou kalcitových žiliek.

Geologické pomery

Geologickú stavbu okolia mesta determinuje sopečné pohorie Slanské vrchy. Sopečný komplex Slanských vrchov leží na starších neogénnych usadeninách. Z najstarších sopečných hornín sa zachovali splodiny druhej ryolitovej fázy pri Zámutove. Tu vystupujú latity vo forme podpovrchovej intrúzie. Sú to svetlé horniny porfyrickej štruktúry. Výrastlice tvoria živce (oligoklaslabrador) a sklo. Základná hmota je sklovitá. Na obvode sa miestami vyskytujú tufity druhej i prvej ryolitovej fázy. Väčšie rozšírenie majú už andezity a ich tufy prvej andezitovej fázy (andezity amfibolovo-pyroxenické). Vyskytujú sa v severnej časti pohoria. Tvoria zväčša tvarom nápadné homolovité formy (kopec **Oblík**, Vrátna, Sobraná). Sú to horniny zväčša svetlé, porfyrickej štruktúry, so zrnitým vývinom základnej hmoty. Porfyrické výrastlice tvorí andezín až labrador. Ďalej sa v nich nachádzajú amfiboly, augit a diopsid. Oblasť budujú andezity a ich tufy druhej andezitovej fázy. Sú to pyroxenické andezity, ktoré vytvárajú rôzne formované výlevné telesá, kde-tu však vystupujú aj ako drobné intruzíva. Štruktúru majú porfyrickú, popri pyroxénach obsahujú amfibol a biotit, zo živcov labrador až andezín. Výlevy pyroxenických andezitov sa striedali s vyvrhovaním sopečného popola. Tieto tufové vyvrženie prevládajú nad andezitmi a usadzovali sa buď v jazernom prostredí, alebo na suchej zemi (http://www.minerally.sk/files/lok/301-400/394_slovgeo_vychod_vul_2.htm, 20.5.2015).

Nerastné suroviny

V početných odkryvoch v okolí sa vyskytuje petrograficky rôznorodý materiál napr. vápenec, zlepenec, biotitový porfýr, kamenec, pieskovec, bridlice. Z vyvrelín sa vytvorila vlastná hradba Slanských vrchov na tomto území. Pokiaľ ide o výskyt nerastného bohatstva je katastrálne územie Hanušoviec pomerne málo zaujímavé. v blízkom okolí však podľa historických prameňov bola čulá banícka činnosť (Zlatá Baňa – získavanie farebných kovov, juhozápadne od Pavloviec – výskyt sadrovca, pri Hermanovciach – ťažba drahokamov). V súčasnosti sa v blízkom okolí ťažia hlavne stavebné suroviny – štrkopiesky (Medzianky), vápenité pieskovce (Vlača), tehliarske hliny (Hanušovce nad Topľou – momentálne sa neťaží), vápenité sliene (Skrabské) (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.99).

Pôdne pomery

V Hanušovciach nad Topľou a ich okolí sa vyskytuje niekoľko typov pôd : hnedozeme, hnedé pôdy, pararendziny, ilimerizované pôdy a nívne pôdy. Priamo v intraviláne mesta a v najbližšom okolí sú vyvinuté oglejené hnedozeme so sprievodnými pseudoglejmi, na sprašových a polygenetických hlinách. V údolí Tople sa na nekarbonátových sedimentoch vyvinuli nívne pôdy so sprievodnými pôdami glejovými. Pôdy sú hlinité až ílovito – hlinité a vyznačujú sa malým obsahom draslíka, nedostatočným obsahom fosforu a slabo kyslou až kyslou pôdnou reakciou. Majú nízky obsah a priemernú kvalitu humusu. Všetky tieto faktory podmieňujú ich zaradenie do málo produkčnej bonity (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.99).

Plošne najrozšírenejšie sú hnedé pôdy. Nachádzajú sa na flyšovom substráte Bes. Predhoria a na nevulkanickom substráte Slanských vrchov. Hnedé pôdy nasýtené, občas aj rankre, prípadne hnedé pôdy oglejené sú rozšírené na nevulkanickom substráte Slanských vrchov. V skupine Šimonky sú vyvinuté hnedé pôdy nenasýtené, lokálne rakre a hnedé pôdy nenasýtené kyslé na andezitoch a ich pyroklatikách. Na centrálno karpatskom flyši v okolí **Hanušoviec nad Topľou** sú rozšírené hnedozeme, oglejené až pseudogleje, na deluriálnych a sprašových hlinách. Pararendziny sú rozšírené v bradlovom a karbonátovom pásme. V oblasti Slanských vrchov sú to zase hlinitiopiesočné pôdy. Hĺbku pôd charakterizujú 3 triedy. Percentuálne najčastejším typom sú plytké pôdy do 30 cm. Hĺbka pôd klesá v závislosti od vzdialenosti koryta Tople. Čím nižšia terasa rieky, tým je pôda hlbšia. Táto závislosť sa vzťahuje aj na väčšinu predchádzajúcich charakteristík (skeletnatosť, či zrnitosť). Expozícia (orientácia voči svetovým stranám) je daná tým, že narastanie nadmorskej výšky územia katastra je od juhozápadu na severovýchod. Z toho vyplýva, že nulová alebo juhozápadná expozičia je najčastejšia.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v meste Hanušovce nad Topľou od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. mesta	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5	1437,5
Poľnohosp. pôda - spolu	1151,4	1151,4	1151,3	1148,7	1148,0	1147,7	1143,8	1143,0	1142,7	1142,6	1142,5
- orná pôda	452,5	452,5	452,5	450,3	452,7	446,0	442,1	441,9	441,6	441,6	441,6
- záhrada	26,9	26,9	26,9	26,9	26,3	26,3	26,4	26,2	26,1	26,1	26,1
- ovocný sad	4,3	4,3	4,3	4,2	4,0	3,9	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
- trvalý trávny porast	667,6	667,6	667,6	667,3	665,0	671,5	671,8	671,3	671,3	671,3	671,3
Nepoľnoh. pôda - spolu	286,1	286,1	286,2	288,8	289,5	289,8	293,7	294,5	294,8	294,9	295,0
- lesný pozemok	113,2	113,2	113,2	113,2	113,6	113,6	113,5	113,5	113,5	113,5	113,5
- vodná plocha	24,8	24,8	24,8	24,8	24,6	24,6	24,9	24,9	24,9	24,9	25,0
- zast. plocha a nád. v.	113,7	113,7	115,4	115,8	116,6	116,8	120,6	121,6	122,2	122,3	122,3
- ostatná plocha	34,4	34,3	32,7	34,9	34,6	34,6	34,7	34,5	34,3	34,2	34,2

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K pozitívnej zmene došlo hlavne v prípade zastavaných plôch. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ovocných sádov a záhrad. Do roku 2014 klesla výmera na 3,6 a 26,1 ha. Rozsah nepoľnohospodárskej pôdy pomaly narastá. Zastavané plochy a nádvoria sa rozšírili o 7,5 %. Rozsah ostatných plôch sa znížil.

Hydrologické pomery

Hydrológia vodných tokov oblasti je ovplyvňovaná hydrologickými procesmi priľahlých horských masívov Karpatského flyšu. Pôvodný hydrologický režim sa výrazne odlišuje od súčasného režimu. V minulosti bol vodný režim vyrovnanerší. Súčasný hydrologický režim je výrazne rozkolísaný a v 7-mich mesiacoch sú záporné hodnoty prietokov. To znamená, že za posledných 40 rokov došlo k radikálnej zmene odtoku. Vzniká zrkadlový obraz pôvodného stavu hydrologického režimu. Tieto radikálne zmeny pravdepodobne súvisia s veľkými projektmi úprav vodného režimu ťažkých pôd. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu celého regiónu, čím sa znížila aj hydromorfnosť a vododržnosť územia (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.70).

Dnešné povrchové vody odvádzajú do Tople hlavné toky, do ktorých ústi viacero obojstranných prítokov. Územie parí k povodiu **Tople**. Tok je alochtónny, pramení v Čergove (Topľa). Riečna sieť Tople vytára na ústí výraznú asymetrickú textúru, keď väčšina prítokov ústi sprava. Zľava ústi do Tople iba Volanský potok a niekoľko malých prítokov medzi **Hanušovcami** a Vranovom z ktorých najväčší je Mernický potok. Z pravej strany do nej ústia menšie toky prameniace v Slánskych vrchoch ako Hermanovský potok, Slaný potok, Zámutovský potok, Lomnica, Olšava. Hlavný tok povodia rieka **Topľa**, pramení vo výške 970 m n. m. na severných svahoch flyšového pohoria Čergov pod rozložitým masívom vrchu Minčol – 1 157 m n. m. Topľa a jej pravostranné prítoky na hornom úseku toku sú zahĺbené v rázsochách hlavne hrebeňa pohoria Čergov. Pôvodný severný smer toku sa mení na Malcovom na východný až po Bardejov. Od Komárova sa stáča juhovýchodným smerom, od Kurimy po obec Hlinné južným a v ďalšej trati až po ústie od Ondavy pod obcou Božčice tečie Topľa juhovýchodným smerom. Priemerný sklon celého toku je 6,3 ‰. V pramennej oblasti sa počiatkový sklon 107 ‰ prudko zmierňuje na hodnoty 2 – 0,5 ‰. Bystrinný charakter toku o šírke 3 – 5 m Topľa zachováva v pramennej oblasti až po Malcov s kamenitým a štrkovým dnom. Od Gerlachova so štrkovým až piesočnatým dnom o šírke 10 – 20 m. V strednej časti toku. Od Komárova vytvára Topľa viaceré meandre, od **Hanušoviec nad Topľou** sa zväčšuje jej šírka na 30 – 40 m.

Podzemné vody

Podzemnú vodu ovplyvňuje predovšetkým geológia, vplyv na množstvo a kvalitu vody v samotnej obci podmieňuje najmä to, že v prevažnej miere leží na proluviálnych sedimentoch - piesčitých a hlinitých štrkov náplavového kužela, ktorý sa mierne zvažuje od pohoria k Topli. Čím je ďalej od Tople tým je hladina podzemnej vody hlbšie. So vzrastajúcou nadmorskou výškou a klesaním hladiny podzemnej vody vzrastá aj hĺbka studní. Kataster sa nachádza na území, kde dopĺňanie podzemnej vody je v 70% z riek a ich prítokov. Výdatnosť prameňov podzemnej vody v katastri je nevýznamná, aj keď ich je relatívne dosť a sú väčšinou, ak sú vo vyhovujúcej kvalite, využívané ako studničky pitnej vody, najmä v zalesnenom území.

Klimatické pomery

Klimaticky je región rozdelený do troch oblastí podľa nadmorskej výšky. Východoslovenská nížina, Beskydské predhorie patria do teplej klimatickej oblasti, ktorá pozdĺž riečnych dolín zasahuje aj do Laboreckej a Ondavskej vrchoviny. Táto klimatická oblasť je v regióne plošne najrozsiahlejšia. Vyššie položené územia do 800 m n. m. patria do mierne teplej klimatickej oblasti, ktorú tvoria najvyššie polohy Slanských vrchov. Polohy nad 800 m n. m. patria do chladnej klimatickej oblasti. Tiahne sa popri hraniciach s Poľskom a zasahuje vrcholové časti Vihorlatu. Snehová pokrývka tu trvá 80 až 100 dní. Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozpätí 9 až 10 °C. Priemerné trvanie slnečného svitu v tejto oblasti je 2 200 hodín ročne. Priemerné teploty na Zemplíne sú v januári -1 až -4 °C na nížine a -5 až -7 °C na najvyšších vrchoch, priemerná teplota v júli sa pohybuje v rozmedzí 18,8 až 20,5 °C na nížine a 12 až 16 °C na najvyšších vrchoch. Ročný úhrn zrážok sa pohybuje okolo 530 až 700 mm na nížine a 700 až 1 000 mm v pohoriach. Zrážky sú hlavne v júni a v júli. Rozdelenie zrážok počas roka nie je rovnomerné. Prevládajú letné zrážky nad zimnými, tak ako aj na celom Slovensku. Najdaždivejší býva jún-júl (28% zrážok v skúmanom období '51-'80), pričom okolo 10.6. nastupuje európsky monzún (Medardova kvapka) a okolo 10.7. nastupuje obvykle druhá vlna tzv. európskeho monzúnu. Minimá sa dosahujú v zimnom období január-marec, kedy za tri mesiace spadne iba 14% zrážok, čo je menej ako spadne iba v júli (15%). Časť zrážok spadne vo forme snehu. Priemerný dátum prvého dňa zo snehovou pokrývkou je na prelome novembra a decembra a koniec spadá na začiatok marca a počet dní so snehovou pokrývkou býva okolo 50. Veterné pomery sú závislé od reliéfu. Prevládajú severo - severozápadné vetry.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Územie okresu patrí z hľadiska fytogeografického členenia SR do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry a do oblasti panónskej flóry. Územie je po floristickej stránke pestré a zaujímavé. vyznačuje sa zastúpením rôznych typov rastlinných spoločenstiev s vysokou diverziou. Táto pestrosť je podmienená geografickou polohou dvoch floristicky odlišných oblastí i rozdielnou geologickou stavbou Slanských vrchov, Nízkych Beskyd a VS nížiny. Stretávajú sa tu rastlinné druhy najrozličnejšieho pôvodu, počnúc od xerotermofytov cez druhy lesných vegetačných stupňov až po druhy vlhkomilné, druhy acidofilné i bázofilné. Veľký vplyv na dnešný stav vegetácie hlavne v posledných desaťročiach mal človek, ktorý svojou meliorizačnou, pretvárateľskou a exploatačnou činnosťou spôsobil v pôvodných spoločenstvách často nenahradiťelné zmeny. Na území môžeme rozlišovať tieto hlavné rastlinné spoločenstvá: Spoločenstvo lesov, Spoločenstvá lesných okrajov a rúbanísk, Spoločenstvá vodných, močiarnych a prameništých biotopov, Spoločenstvá lúk a pasienkov, Spoločenstvá xerotermných stanovišť, Spoločenstvá skál, skalných štrbín, Spoločenstvá ornej pôdy, remízok a vetrolamov (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.71).

Flóra katastrálneho územia je podmienená zložitou v geologickom vývoji, odlišné chemické vlastnosti podložia sa odzrkadľujú aj vo vývoji jednotlivých biocenóz. Veľkú časť hanušovského chotára zaberá kultúrna step – územie intenzívne poľnohospodársky využívané s krovitými porastami, svahovými pasienkami a prirodzenými vetrolammi. Do oblasti Hanušovskej pahorkatiny začleňujeme niekoľko vzácných a z floristického hľadiska veľmi zaujímavých lokalít teplomilnej kveteny. Jedným z nich sú komplexy vápencových skaliek s masovým výskytom chránených druhov rastlín. Dominantu tvorí poniklec veľkokvetý, ktorý sa vyskytuje na lokalitách Radvanovce a Medzianky. Nachádzajú sa tu biocenózy zamokrených stanovišť a vodných plôch. Brehové porasty sú pozostatkom široko zapojených vrbovo – topľových lužných lesov s niektorými prvkami vrbovo – jelšových spoločenstiev, ktoré zostupujú z podhorskej oblasti. Najcennejšie spoločenstvá sa nachádzajú na úseku prielomu Tople od Tarbaja po sútok s Voľanským potokom. Ďalšou biocenózou zamokreného charakteru sú prameniská, na južnom svahu „Dubník“. Výstavbou vodovodu Starina boli narušené a vývary vody sa posunuli až o niekoľko metrov. Podstatná časť chotára patrí do oblasti dubovo – hrabových karpatských lesov, okrajovo, najmä vo vyšších polohách Slanských vrchov, sú zastúpené bukové kvetnaté lesy podhorské a vo vrcholových partiách Oblíka bukové a jedľové kvetnaté lesy. Pozdĺž tokov boli pôvodne rozšírené lužné lesy podhorské a horské. Pozoruhodná lokalita lesného spoločenstva sa nachádza približne 2 km na severovýchod od Hanušoviec na lokalite Grodzin. Vegetačný kryt Slanských vrchov tvoria vo vyšších polohách bučiny, v ktorých je vzácné primiešaná jedľa. V nižších polohách sa uplatňujú dubiny alebo dubovo – hrabové lesy. Nachádzame tu teda pestrú zmes rastlinných spoločenstiev zasluhujúcu pozornosť z hľadiska výskytu viacerých druhov vzácných a chránených rastlín. Významnou zložkou biocenózy priamo v meste je hanušovský park. V

historických dokladoch sa spomína v roku 1878 s rozlohou asi 14,5 ha v súčasnosti zaberá približne 6 ha. Z pôvodného parku sú tu zastúpené prevažne listnaté dreviny: najpozoruhodnejšia je skupina topoľov bielych v centrálnej časti parku. V blízkom okolí Hanušovského a Medziarskeho Potoka (hoci v súčasnosti je podstatná časť ich tokov zregulovaná) sa vyvinula hojná vegetácia, ktorá prispieva k celkovej biocenóze v meste (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.100).

Živočíšstvo

Na zloženie fauny územia vplýva niekoľko dôležitých faktorov. Sú to predovšetkým geograficko – klimatické podmienky, ktoré sa tu veľmi pozoruhodne podieľajú na formovaní špecifických zoocenóz. Oblúk pohorí, ktorý sa tu nachádza v pásme rozhrania Východných a Západných Karpát obsahuje v sebe prvky fauny východokarpatskej ako aj západokarpatskej. Podobné rozhranie je tu príznačné aj v smere rovnobežníkovom, kde sa miešajú prvky stepné, nížinné s prvkami horskými, prvky panónske, mediteránne, teplomilné s prvkami montánnymi. Podmienky pre takéto rozhranie vytvára doznievajúci charakter severného výbežku VS nížiny, kde odchádzajú dve významné rieky regiónu – Topľa a Ondava a hrebene Slanských vrchov, pričom sa prekonáva výškový rozdiel takmer 1 000 m. Z hľadiska faunistického majú veľký význam tiež rieky Topľa a Ondava, ktoré slúžia ako migračné cesty vtáctvu, ale aj iných prvkov fauny. Osobitne treba zdôrazniť vodnú nádrž Domaša, ktorá slúži vtáctvu ako oddychová lokalita na jar a jesennom ťahu. Pre zložku regiónu sú charakteristické živočíšne spoločenstvá: lesov, skalných stien a brál, kultúrnej stepi a vôd (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.71).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie pitnou vodou

Mesto Hanušovce nad Topľou má vybudovanú pomerne hustú vodovodnú sieť najmä v centrálnej časti. Časť okrajových lokalít vodovod nemá. Mesto je zásobované zo skupinového vodovodu Petrovce – Hanušovce nad Topľou z vodojemu 2 x 150 m³ s kótou dna 234,20 m n. m. a max. hladinou 238,2 m n. m. Od Petrovíc vedie do vodojemu prírodné potrubie Ms 150 mm. Zdroje vody sú nad obcou Petrovce. Ide o dva pramene o výdatnosti $Q_{\min} = 7,0 \text{ l/s}$ a $Q_{\min} = 3,5 \text{ l/s}$. Spolu 10,5 l/s Voda je upravovaná filtráciou a chlôrovaním. Z vodojemu Petrovce je voda vedená cez obec Petrovce do Hanušoviec nad Topľou. Prírodné potrubie v obci Petrovce je súčasne zásobovacím potrubím obce. Iba zbytok vody odtieká do vodojemu Hanušovce nad Topľou. Vodojemy: 1. Dvojkomorový 300 m³ (2x 150 m³) - možný odber 10,5 l/s - 10 % súčasná rezerva. 2. Záložný 30 m³. Bývala Tehelňa mala vybudovaný vlastný vodovodný systém – pri rieke Topli mala studne sústredené do výtlačnej čerpacej stanice a odtiaľ výtlačným potrubím Ms 80 v dĺžke asi 700 bola čerpaná voda do vodojemu v objeme 100 m³. Tehelňa je v súčasnej dobe zlikvidovaná (pozemok so zbúranými a rozobratými budovami) (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.87).

Dvojpodlažná zástavba má potrebný pretlak 0,18 MPa. Trojpodlažná zástavba potrebuje pretlak 0,21 MPa. Najnižšia zástavba je približne na kóte 175,0 m n.m. (severná časť pri Topli). Najvyššia zástavba je na kóte asi 245,0 m n.m. (severovýchodný výbežok). Tam je potrebný pretlak pre 2 – 3 - podlažnú zástavbu. Vodojem s dnom na kóte 234,2 m n.m. môže pokryť zásobovanie IBV iba po kótu 234,0 – 18,0 = 216 m n.m. Hydrostatický tlak medzi dnešným vodojemom a najnižšou zástavbou je $238,0 - 175,0 = 63,0 \text{ m} = 0,63 \text{ MPa}$. Pre výšku zástavby 245, m n.m. sú tlakové pomery nevyhovujúce. Pri dostatočnom množstve vody a správnych dimenziách potrubia po výšku zástavby 216,0 m n.m. možno z tejto výšky vodojemu zamýšľanú výstavbu zásobovať. Pre územie nad 216 m n.m. zástavby sa požaduje II. tlakové pásmo s vodojemom na kóte 245,0 + 18,0 + 6,0 = 269,0 = 270,0 m n.m. s objemom cca 150 – 200 m³ a doplniť vodné zdroje aspoň na 15,0 l/s. V rámci vodárenského systému Stariná – Vranov – Prešov – Košice je pri Hanušovciach nad Topľou čerpacia stanica do vodojemu Medzianky (kóta 385,0 m) 2 x 10 000 m³. Vzhľadom k možnosti rozšírenia sústavy v nasledujúcom období je možné uvažovať s perspektívnou dodávkou vody aj pre Hanušovce n/T (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.89).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Mesto má realizovanú hlavnú kostru kanalizácie. S ohľadom na konfiguráciu územia mesta a vypúšťanie prečistených splaškových vôd do rieky Tople, je potreba dvojitej kanalizácie: splaškovej a dažďovej. Z hľadiska odvádzania odpadových vôd verejnou kanalizáciou nie sú v meste významní producenti odpadových vôd napojení na verejnú kanalizáciu a ČOV. Na verejnú kanalizáciu sú

napojené hlavne obytné bloky, rodinné domy, administratívne budovy, školy, obchody. Celá kanalizácia je budovaná ako delená splašková kanalizácia. V niektorých častiach sú vybudované aj krátke úseky dažďovej kanalizácie, z ktorej sú dažďové vody zvedené do Hanušovského potoka. Dažďové vody z prevažnej časti mesta sú odvádzané povrchovým spôsobom. Splaškové odpadové vody po prečistení v mechanicko – biologickej čistiarni odpadových vôd sú zaústené do recipienta. Ako recipient slúži rieka Topľa. Rieka Topľa nie je vodárenským tokom. Kanalizácia je vybudovaná v prevažnej miere zo železobetónových rúr TZR. Niektoré úseky sú vybudované z polyvinylchloridových kanalizačných rúr. Kanalizačné prípojky sú budované z kameninových rúr (DN 150 mm). Prevažná časť kanalizácie je vybudovaná z rúr profilu DN 300 mm (miestami aj DN 400 mm a DN 250 mm).

Elektrická rozvodná sieť

Mesto je v rámci okresu zásobované elektrickou energiou linkami 110 kV VVN elektrickej energie. Sieť pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo a dodáva potrebný výkon bez väčších úbytkov napätia. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do mesta v smere SZ-JV a postupne dostáva do zastavaného územia. Severným okrajom obce prechádza 22 kV vedenie. Z VN vedenia sú v smere do mesta prevedené VN prípojky, na ktoré sú napojené vonkajšie 22/0,4 kV transformačné stanice, zabezpečujúce cez sekundárne rozvody Nn 380/220 V odber elektrickej energie. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Rozvádzače NN umiestnené na murovaných a stožiarových trafostaniciach a vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou.

Mesto Hanušovce nad Topľou je v súčasnosti zásobované el. energiou z nasledujúcich transf. staníc: TS 1250-0001 - ul. Kláštorňá 250 kVA, TS 1250-0012 - ul. Dukelská / pri Topli / 250 kVA, TS 1250-0003 - ul. Záhradná 160 kVA, TS 1250-0025 - pri ZŠ, ul. Budovateľská 400 kVA, TS 1250-0005 - ul. Širiava 630 kVA, TS 1250-0006 - ul. Bukovská 160 kVA, TS 1250-0004 - KD / dom smútku / 160 kVA, TS 1250-0008 - ul. Jarmočná 250 kVA, TS 1250-0009 - murovaná, súčasť mestskej kotolne 400 kVA, TS 1250-0010 - MŠ, ul. Budovateľská 630 kVA, TS 1250-0007 - Automont / Počekanec / 250 kVA, TS 1250-0011 - ČS – Benzínol, ul. Dukelská 400 kVA, TS 1250-0013 - Vzorodev, TS 1250-0002 - HOTR 160 kVA, TS 1250-0015 - cigánska osada 100 kVA. Mimo ohraničeného intravilánu sú ďalšie transf. stanice a to: TS 1250-0024 – bývalé JRD s výkonom 630 kVA, TS 1250-0019 – Jednota sklad, TS 1250-0021 – bývalý Sandrik - Extratech 160 kVA, TS 1250-0016 Pol'nopo (vypnutá), TS VD 1250-0017 Zemplín (vypnutá), TS 1250-0018, TS 1250-0020 Čorba, TS 1250-0022 Carina sú situované vo výrobných a skladových areáloch. TS 1250-0014 Orange, TS 1250-0023 UV napojenie možné zo Starinej. Zavedením plynu klesol nárok na odber el. energie čím vznikla určitá rezerva pre bytovú výstavbu. Pre nové lokality je nutné zhodnotiť vyťaženosť a rezervy jestvujúcich trafostaníc (možnosti ich rekonštrukcie) a prípadne budovanie nových TS. Súčasný počet ani rozmiestnenie transformačných staníc v neste nebude postačovať na zabezpečenie nárastu spotreby elektrickej energie s ohľadom na plánovanú výstavbu nových bytových jednotiek orientovaných do štyroch lokalít v meste (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.93).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)

- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie plynom

Mesto Hanušovce nad Topľou je takmer plne plynifikované. Možnosti rozšírenia pre nové lokality nie sú limitované. Trasovanie a tlakové pomery sú v prílohe grafickej časti. Pre mesto Hanušovce nad Topľou je prívod plynu / DN 300 / privedený v trase od Pavloviec do regulačnej stanice VTL/STL RS umiestnenej v juhozápadnej časti sídla v lokalite IBV pri Hanušovskom potoku. Z RS je do mesta vedený stredotlakový prívod STL DN 150. Rozvod v meste je stredotlakový a nízkotlakový STL DN 150, 100,80 a NTL 80,50 ,cez domové regulátory k jednotlivým odberom (UPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.94).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

Na území mesta je v súčasnosti časť bytových domov a časť občianskej vybavenosti – ZŠ, MŠ a zdravotné stredisko zásobovaná z dvoch centrálnych kotolní v správe Veolia Energia spol. s r.o. – na plynné palivo. Vzhľadom na životnosť prenosnej kotolne K1 je nutné plánovať jej nahradenie, alebo vybudovať efektívnejšie lokálne vykurovanie jednotlivých objektov. Vzhľadom na polohu kotolne v centrálnej časti mesta návrh odporúča jej likvidáciu a prechod na lokálne vykurovanie (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.95).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je od roku 2015 vybudované LED svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniaciach. Napojenie na sieť bude v budúcnosti riešené cez rozvádzače RVO napojené z NN rozvodov. Rozvody VO budú riešené v zelenom pásme pri komunikácii. Navrhovaný rozvod VO na podperných bodoch rozvodu NN v danej lokalite. VO od roku 2015 riešené úspornými technológiami.

Telekomunikácie

Mesto Hanušovce nad Topľou je na telefónnu sieť (Slovak Telekom) napojené z digitálnej tel. ústredne, ktorá je osadená v samostatnej novopostavenej budove telekomunikácií v centre mesta. Samotný telefónny rozvod z ATÚ v meste je káblom s uvedením určitej kapacity párov káblov na vonkajší účastnícky stĺpový rozvod UR. Prípojky k jednotlivým účastníkom sú vzdušné závesnými káblami. Vedenie liniek v niektorých lokalitách mesta je potrebné upraviť. S plánovaným novým počtom telef. staníc v novonavrhovaných lokalitách bude potrebné rozšírenie miestnej telefónnej siete pokládkou nových telef. káblov. Opatrenia k zabezpečeniu prevádzky diaľkových káblov: Daným územím pozdĺž štátnej cesty smer Prešov – Vranov n/T je uložený diaľkový kábel, pre ktorý je stanovené ochranné pásmo 1 m od ostatných inžinierskych sietí. V prípade výstavby v blízkosti uvedeného káblu musia byť zabezpečené také opatrenia, aby nedošlo k jeho poškodeniu.

Signál TV 1,2,3, Markíza a Joj je zabezpečený DVB vysielacom. Káblová TV je v KBV. Rozvod miestneho rozhlasu je napájaný z rozhlasovej ústredne so zosilňovačom umiestnením v budove Mestského úradu. Rozvody sú vzdušným vedením na samostatných stĺpoch, ktoré sú vedené po hlavných uliciach. Pre potreby obnovy a rozšírenia siete miestneho rozhlasu je potrebná špecifikácia siete, podľa požiadaviek stanovených Mestským úradom (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.96).

Bezdrôtová telefónna sieť.

Na území Slovenskej republiky bezdrôtové telefónne spojenie v súčasnosti zabezpečujú operátori Orange, T mobile a O2. Pokrytie mesta Hanušovce nad Topľou signálom je v rozsahu rozmiestnenia zosilňovacích staníc na strechách budov. V prípade nutnosti zriaďovania nových zosilňovacích staníc, zriaďovateľ prerokováva záväzné zásady s užívateľom miesta osadenia tejto stanice, v rámci stavebného konania. Pokrytie internetom na území mesta. Signál 3G siete je dostupný vo Hanušovciach nad Topľou, vďaka čomu môže moderné multimediálne služby, ako videohovory, mobilnú televíziu, či mobilný prístup k internetu, video a audio na želanie prostredníctvom 3G siete využívať väčšie množstvo abonentov.

Ochranné pásmo

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Konfigurácia územia mesta a okolia je vhodná na odtok dažďovej vody prirodzeným spádom do miestnych potokov. Zo severnej strany je to Medziarský a Hanušovský potok. Zo západnej strany Hanušovský a Hrabovec, z juhu Hlibovecký potok a východná časť gravituje do Tople. Plochy sú však obtiažne na odvodnenie a preto je potrebné odvodňovať ich krátkymi úsekmi kanalizácie a rigolov, ktoré priamo zaustúpajú do potokov. Odtokové pomery sa celkovo vylepšili reguláciou Hanušovského potoka. V niektorých častiach je potrebné územie chrániť zemnými priekopami vhodne zaústenými do potokov. V katastrálnom území Hanušoviec nad Topľou sú evidované nasledovné odvodňovacie kanály v správe Hydromeliorizácie : odvodňovací kanál 2 krytý / evid. č. 5413 128 001/ o celkovej dĺžke 0,446 km, odvodňovací kanál 3 krytý / evid. č. 5413 128 005/ o celkovej dĺžke 0,273 km, odvodňovací kanál 4 otvorený / evid. č. 5413 128 006/ o celkovej dĺžke 0,128 km, odvodňovací kanál K5 krytý / evid. č. 5413 128 010/ o celkovej dĺžke 0,700 km. V centrálnej časti mesta udržiavať funkčnú dažďovú kanalizáciu s vyústením do Hanušovského potoka a jej rozšírenie v trase komunikácie I/18. Odvodňovacie kanály č. 5413 061 001 a č. 5413 073 001. (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.92-93). Bude potrebné riešiť technickú a biotechnickú ochranu územia pred povodňami, nakoľko sa prejavuje riziko záplav vzhľadom na lokalizáciu mesta.

Ochranné pásmo

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislé vzrastlé zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarováť. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M.,2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V meste v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v meste je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

V meste sa nachádza požiarna stanica v správe OR HaZZ SR. Mesto má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody. Priestorová štruktúra a dimenzie komunikácií zabezpečujú dobrú dostupnosť pre zásahové vozidlá požiarnej ochrany. Zásobovanie nových rozvojových plôch požiarnou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete. Príjazd pre požiarné vozidlá, v rozvojovom zámere bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.). Sídlo požiarnej stanice HaZZ SR je situované v okresnom meste Vranov nad Topľou. V prípade väčšieho požiaru je najbližšia zásahová jednotka s dojazdom do 15 minút.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v meste a jeho okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný a železničný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Mesto Hanušovce nad Topľou leží v exponovanej polohe pri ceste I. triedy č. 18 Žilina – Poprad – Prešov – Michalovce, ktorá je súčasťou západovýchodného multimediálneho koridoru európskeho významu Bratislava – Žilina – Prešov – Michalovce kde sa napája na E 50 smer s Košíc cez Sobranovce do Užhorodu. V štruktúre osídlenia leží mesto Hanušovce nad Topľou v urbanizačnom priestore krajského mesta Prešov vo vzdialenosti cca 25 km východným smerom s väzbami na mesto Vranov nad Topľou. Sídлом prechádza štátna cesta I. triedy č. 18, na ktorú sa na území sídla napája štátna cesta II. triedy č. 556 smerom do Gíraltoviec a štátna cesta III. triedy č. 018 212 smerom do Petrovíc. Hanušovce nad Topľou tvoria východisko do Gíraltoviec a Svidníka, ktoré sú bez železničného napojenia. Hanušovcami nad Topľou prechádza železničná trať Prešov – Strážske, č. traťového oddielu 443, ktorá zabezpečuje nákladnú i osobnú dopravu (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.18).

V Hanušovciach nad Topľou sa v súčasnosti nachádza benzínová čerpacia stanica, čerpacia stanica LPG, autoservis a pneuservis. K ďalším službám patrí motorest, ktorý sa nachádza v lokalite bývalého poľnohospodárskeho družstva. V tejto lokalite sa nachádza aj prevádzka autodopravy a prevádzka na likvidáciu a separáciu autovrakov. Lokalita nie je plne využitá a ponúka priestorové možnosti pre ďalšie prevádzky (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.86).

Cesty I. triedy, regionálne komunikácie II a III triedy

Dopravná sieť zostáva všeobecne nezmenená. Štátne cesty prechádzajúce mestom sú cesta I/18 Prešov – Vranov. Šírkové usporiadanie tejto cesty v intraviláne mesta (M 15,75/50) a v extraviláne (S 22/100) určuje STN. Cesta zostáva v polohe jestvujúcej trasy, jej preloženie severným obchvatom mesta je v dlhodobej perspektíve a v územnom pláne je územná rezerva pre jej realizáciu. Preloženie po južnom okraji mesta pozdĺž telesa železnice je v súčasnosti nereálne. Vo východnej časti mesta je z cesty I/18 odbočka štátnej cesty II/556 Hanušovce nad Topľou – Gíraltovce. Hanušovce nad Topľou tvoria východisko do Gíraltoviec a Svidníka. Z námestia smerom západným vedie štátna cesta III/018

212 do Petroviec. (Kategórie štátnych ciest II. a III. triedy navrhujeme S 11,5/80.) Križovania so štátnou cestou I. triedy sú úrovňové usmerňované. V širších dopravných vzťahoch štátna cesta I/18 vytvára prepojenie Prešov – Hanušovce nad Topľou – Vranov nad Topľou – Strážske (odtiaľ rozvetvenie na Humenné a Sninu) - Michalovce, kde sa napája na E 50 smer s Košíc cez Sobranovce do Užhorodu. Cez Hanušovce vedie tiež spojenie Prešov – vodná nádrž Domaša (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.82).

Miestne komunikácie

Súčasťou kostry mestských komunikácií tvoria štátne komunikácie I/18, II/556, III/018 212, na ktoré nadväzuje sieť miestnych komunikácií. Jestvujúce trasy obslužných, spojovacích a prístupových komunikácií je potrebné v niektorých častiach rekonštruovať. Nová sieť komunikácií nadväzuje na jestvujúcu sieť miestnych komunikácií a v žiadnej polohe priamo nenadväzuje na štátnu cestu I/18. Návrh územného plánu zachováva jestvujúce trasy obslužných, spojovacích a prístupových komunikácií a odporúča ich zrekonštruovať na parametre príslušnej kategórie. Kategórie novonavrhovaných ako aj jestvujúcich komunikácií: MS 8/50, MS 7/40, MS 7/30, MO 6/40, MO 6/30 - komunikácia dvojpruhová obojsmerná so spevnenou šírkou vozovky 5,0 m, MO 5/30 – komunikácia jednoprávnová obojsmerná s výhybnami pri dĺžkovom obmedzení do 150 m a šírka vozovky 4,0 až 4,5 m. V zastavanom území mesta je na cestu I/18 napojená cesta III/018 212 a cesta II/556, križovanie v týchto dvoch bodoch je úrovňové usmerňované. Medzi týmito dvoma bodmi návrh odporúča upraviť cestu I/18 v kategórii MS 15,75/50 (MS 11,5/50) po celej dĺžke a zastávky autobusov SAD riešiť v odbočovacích pruhoch, tak aby nebránili plynulosti premávky a vjazdu na komunikáciu I/18 s obslužnými komunikáciami (sanácia objektu starej pošty, ktorý nevhodne zasahuje do kom. I/18) (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.83).

Hromadná doprava

Preprava obyvateľstva je zabezpečovaná SAD a železničnou dopravou. Autobusová zastávka je situovaná obojstranne v centre mesta na komunikácii I/18. Zastávka autobusov v oboch smeroch je riešená v odbočovacích pruhoch a vybavená prístreškami pre cestujúcich. Sanáciou starej pošty a využitím priestoru pred domom služieb je potrebné riešiť zastávku autobusov. Vzhľadom na tvar a veľkosť mesta nie je potrebná MHD. V meste je k dispozícii aj taxi služba. (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.86).

Železničná doprava

Železničná doprava osobná i nákladná je zaistená jednokolejovou železničnou traťou smer Prešov – Strážske (trať č. 193) s nadväznosťou na Hanušovce nad Topľou a južne na Michalovce. Hanušovce nad Topľou majú zastávku osobnej dopravy nad mestom v južnej časti, na okraji intravilánu a železničnú stanicu mimo intravilánu južným smerom 1 km od okraja mesta. Stanica je s rýchlikovou zastávkou a nákladnými vlečkami pre miestny priemysel a sklady oblastného významu (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.83).

Doprava pešia a cyklistická

Hlavnými pešími trasami sú obojstranné chodníky pozdĺž štátnej cesty I/18, ktorá prechádza centrálnou časťou mesta, kde je sústredená vybavenosť. V obytných častiach sú chodníky navrhované jednostranne pozdĺž obslužných a spojovacích komunikácií, ako aj samostatné pešie prepojenia (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.86).

Parkovanie

Parkovacie plochy a priestranstva sú pred obytnými budovami a pred objektmi občianskej vybavenosti a vo výrobných areáloch. Pre IBV je parkovanie a garážovanie navrhované v rámci pozemkov IBV a na miestnych komunikáciách. Pre HBV je parkovanie v rámci areálov HBV, garážovanie v nových lokalitách je navrhované ako súčasť areálov pre požiadavky súčasnej HBV je garážovanie riešené v samostatných lokalitách. V meste je potrebné nájsť plochy na parkovanie, ktoré by boli zapracované do zmien a doplnkov ÚPN. V priemyselných areáloch, ktoré sa nachádzajú mimo mesta, je parkovanie zabezpečené vo vlastných areáloch (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.85).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalitné životné prostredie je jednou zo základných podmienok existencie ľudstva. Vzrastajúce problémy spojené práve so zhoršovaním kvality životného prostredia vedú ku koncentrácii úsilia štátov Európy a hlavne novo rozšírenej Európskej únie eliminovať negatívne zásahy do životného prostredia a naprávať škody spôsobené v minulosti. Svedčí o tom i prijatie Šiesteho environmentálneho akčného programu Spoločenstva „Životné prostredie 2010: Naša budúcnosť, naša voľba“ (Akčný program), ktorý tvorí rámec environmentálnej politiky Európskej únie. Definuje kľúčové dlhodobé ciele v starostlivosti o životné prostredie, pričom za prioritu pokladá riešenie problémov zmeny klímy, ochrany prírody a biodiverzity, životného prostredia pre zdravie a kvalitu života, prírodných zdrojov a odpadov. Povinnosť a potreba naplňovať prijaté ciele vedúce k zlepšovaniu negatívneho stavu životného prostredia, prináležia všetkým stupňom štátnej správy a samosprávy. Mesto v uvedenej hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok. Potreba naplňovať stanovené enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie mesta, ktoré sa rozprestiera v blízkosti hydrických koridorov a biokoridorov miestnych potokov.

Ochrana prírody a krajiny

Do katastrálneho územia mesta zasahuje lokalita NATURA 2000 – Chránené vtáčie územie Slanské vrchy (Vyhláška MŽP SR č. 193/2010).

Názov:	Slanské vrchy
Kód územia:	SKCHVU025
Kraj:	Košický / Prešovský
Správca územia:	RSOPK Prešov

Navrhované manažmentové opatrenia

Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Šetrné spôsoby sústredovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Predlžovanie obnovnej doby, Zvyšovanie rubnej doby, Revitalizácia starých záťaž (napríklad opustené ťažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky), Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia), Usmerňovanie návštevnosti územia, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Odstraňovanie inváznych druhov rastlín, Odstraňovanie zámerne vysadených drevín, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Údržba vletových otvorov pre netopiere v starých banských dielach, Aplikácia organických hnojív a vápnenia za účelom optimalizácie živinového režimu, Stabilizovanie strží, výmolov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie, Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytká so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zakladanie nových brehových porastov s uplatnením pôvodných druhov drevín, Zakladanie vetrolamov a protieróznych pásov.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Všetky penzióny a chaty, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Spaľovne odpadu, Športové areály, Kryté budovy pre šport, Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy, Golfové ihriská, Lyžiarske vleky, Lyžiarske jazdové trate, Zasnežovanie lyžiarskych tratí, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Miestne rozvody elektriny (okrem domových prípojk), Geol. práce s použitím technických geol. prác a geologických povrchových a podzemných diel (šachty, lomové steny...), Banské stavby a ťažobné zariadenia, Vypaľovanie stariny, Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, Diaľnice, Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzi, Veterné elektrárne, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie, Cesty I. až III. triedy, vymedzenie lokalít a stálych trás skalolezectvo, Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliný, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom, Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu na ploche 2 ha a viac, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín, Ťažba a úprava rudných surovín, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov, Ťažba ostatných nerastov, Nekryté športové ihriská, Farmy v ktorých sa chová viac ako 30 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica, Nekryté parkoviská a odstavné plochy, Železničné, lanové a iné dráhy, Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Melioračné sústavy, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Diaľkové rozvody elektriny, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie, Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky, Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Skládky odpadu, Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov

drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu, Likvidácia vetrolamov, protieróznych pásov, bez limitu, Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov, Likvidácia remízok, nad 100 m², Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradií, nad 100 m dĺžky, Výrub drevín pri cestných komunikáciách, nad 300 m dĺžky, Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (opravenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcou vodného toku), nad 50 m dĺžky, Výrub krov, nad 500 m², Kríže, Budovanie a vyznačenie mototrás, Hotely a motely, Budovy pre školstvo a na vzdelávanie, Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale, Účelové komunikácie, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Zmeny rekreačných objektov na priemyselné, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné, Zmeny obytných objektov na priemyselné, Výrub stromov, nad 80 stromov.

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, invázných a expanzívnych - bez limitu, vypaľovanie stariny - do 500 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m, Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín - do 1000 m, Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko - do 200 m, Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím - do 200 m, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m, Banské stavby a ťažobné zariadenia - do 1 000 m, Rozširovanie vetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m, Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat) - do 1000 m, Diaľnice - do 200 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Spaľovne odpadu - do 1 000 m, Sklady odpadu - do 500 m, Melioračné sústavy - do 100 m, Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m, Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU025>, 10.5.2015).

Maloplošné chránené územia nachádzajúce sa v blízkom okolí k.ú. Hanušovce nad Topľou:

NPR OBLÍK – k. ú. Petrovce. Rozloha 90 ha. Lokalita je významná výskytom veľkého počtu ohrozených a chránených živočíšnych druhov, jelenej a diviacej zveri. Chránené a ohrozené druhy rastlín : zimozeleň menšia, chvostík jedľovitý, zubačka žľaznatá, sopolia kranská. Chránené a ohrozené druhy živočíchov: fúzač alpský, roháč veľký, užovka stromová, jašterica múrová, orol kriľavý, včelár lesný.

NPR ŠIMONKA – k. ú. Hermanovce, Zamutov, Zlatá Baňa. Rozloha 33,52 ha. Ukážka lesných fytoocenóz pralesného charakteru najvyššej časti Slanských vrchov. Bylinný podrast je floristický veľmi bohatý, najcennejší je na svetelne otvorených stanovištiach. Chránené a ohrozené druhy rastlín : horec luskáčovitý, plamienok alpínsky. Chránené a ohrozené druhy živočíchov: dulovnica menšia.

Prírodná rezervácia HERMANOVSKÉ SKALY – predmetom ochrany je 150 m dlhá a 80 m vysoká stena bizarného tvaru so svojráznou vegetáciou. Sú najväčším skalným komplexom v Slanských vrchoch.

Prírodná pamiatka ZÁREZ STRAVNÉHO POTOKA – erózný zárez potoka, ktorý vytvára pereje a kaskády. Zaujímavosťou sú menšie jaskynky v zlepených súvrstviach prístupné z dna kaňonu. V ústí kaňonu sa nachádza minerálny prameň.

Chránený areál MEDZIANSKE SKALKY – k. ú. Medzianky o rozlohe 4,0 ha, vyhlásená r. 1990. Významná lokalita teplomilnej a suchomilnej vegetácie na vápencových výstupoch bradlového pásma s masovým výskytom chránených a ohrozených rastlinných druhov.

Navrhované územie európskeho významu SKUEV 0325 Medzianske skalky (ÚPM, 2006, s.74-75).

V rámci okresu Vranov nad Topľou sa nachádzajú tieto chránené územia: NPR Oblík, NPR Šimonka, PR Hermanovské skalky, PR Hlinianska jelšina, PR Zámutovska jelšina, PR Zámutovske skalky a PP skalky pod Pariakovou, PP Žipovské mŕtve rameno, PP Petkovský potok, PP Zapikan, PP Zárez Stravného potoka, CHA Medzianske skalky, CHA Radvanovské skalky a CHA Štefanovská borina (www.sopsr.sk).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrne – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v meste. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán mesta. Územný plán mesta je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších

predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Základným pre mesto je územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ), ktorého záväzná časť sa po schválení mestským zastupiteľstvom stáva všeobecne záväzným nariadením mesta. Obstarávateľom ÚPN mesta (alebo zóny) je mestská samospráva. Mesto má spracovaný územný plán z roku 2006 so zmenami a doplnkami z roku 2015.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v meste pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste I. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste,
- priemyselná výroba v krajskom meste Prešov a v okresnom meste Vranov nad Topľou

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia na území okresu sú Bukóza a.s. Vranov, ZEOCEM a.s. Bystré. Stav ovzdušia v Hanušovciach ovplyvnil zánik niektorých podnikov, ktoré boli hlavnými znečisťovateľmi. Stav znečistenia ovzdušia tiež výrazne zmenila plynofikácia a s ňou spojený prechod na vykurovanie plynom (ÚPM, 2006, s.73).

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres V. n. Topľou	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tuhé emisie	0,38	0,60	1,27	1,16	0,98	0,52	0,55	0,60	0,52	0,55	0,68
Oxid siričitý	4,58	5,21	3,05	3,35	2,97	2,92	1,17	1,42	2,08	1,01	1,73
Oxid dusíka	0,93	1,11	0,98	1,23	1,02	0,85	0,79	1,24	1,21	0,78	1,25
Oxid uhoľnatý	3,16	3,42	2,79	2,29	2,20	1,51	1,51	1,42	1,16	1,15	1,24
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,11</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,79</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,71</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý naruša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Vranov nad Topľou jeden z viac znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade tuhých emisií, ako aj v prípade produkcie oxidu dusíka, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Produkcia podľa chemickej zlúčeniny v tonách na celkovom objeme											
Okres V. n. Topľou	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tuhé emisie	292,0	460,6	977,0	891,0	760,3	398,2	420,0	464,9	399,1	420,2	520,9
Oxid siričitý	3 525,0	4 006,9	2 350,0	2 574,0	2 289,7	2 248,9	901,0	1 091,4	1 602,2	773,0	1 330,6
Oxid dusíka	715,0	851,5	757,0	948,0	787,4	650,1	610,0	950,5	929,6	601,1	960,3
Oxid uhoľnatý	2 430,0	2 633,3	2 150,0	1 760,0	1 695,6	1 162,0	1 165,0	1 089,5	889,4	885,4	950,6

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Kvalitu ovzdušia na území mesta Hanušovce nad Topľou výrazne ovplyvňujú exhaláty z lokálnych vykurovacích zariadení a kotolní, ďalej znečisťujúce látky z priemyselných podnikov mesta a okolitých miest, hlavne Vranov nad Topľou, Humenné a Strážske. Nemenej dôležitý je negatívny dopad a vplyv exhalátov z dopravy, najmä v blízkosti frekventovaných ciest prepájajúcich mesto s krajským mestom Prešov.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB.

Z hľadiska charakteristiky stresových faktorov súvisiacich s dopravou v okrese má takýto charakter železničná a cestná doprava. Jednak ako zdroj hlukovej záťaže, jednak ako líniový bariérový prvok. Ide predovšetkým o železničnú trať č. 443 Prešov – Hanušovce nad Topľou - Vranov nad Topľou – Strážske – Humenné a lokálnu železničnú trať č. 442 Trebišov – Vranov nad Topľou. Podmieňujúcim faktorom charakteru cestnej dopravy je podiel ciest podľa tried v regióne, kde cesty III. triedy predstavujú 79 % všetkých ciest a cesty I. triedy 18 %. Hustota komunikačnej siete je 0,68 km/km².

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2016 a vyhláška 371/2015 z 13. novembra 2015, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva mesta na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Prešovského kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Prešovského kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať mestom, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj tvorby odpadov v meste. Celkový objem narastal do roku 2011. Do roku 2013 klesol objem na 786,18 tony.

Vývoj tvorby odpadov v meste od roku 2005 do roku 2013									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zmesový komunálny o.	455,58	455,36	382,8	397,04	393,98	507,87	509,71	548,25	558,56
Objemný odpad	0	99,65	150,52	218,21	208,33	166,69	231,39	149,89	174,18
Sklo	0	16	17,36	36	22,17	23,15	35,5	19,9	5
Obaly z plastov	15	3,8	3,69	3	5,13	6,2	3,88	2,24	1,6
Elektroodpad	0	0,56	0,7	2,41	2,24	0,77	1,33	0,45	0,78
Elektroodpad	0,86	1,88	0	1,19	0,15	1,25	0,72	0,2	0,86
Žiarivky	0	0	0	0	0	0	0,01	0	0
Vyr. zar. CHFU	0	0	0	1,35	1,86	1,19	1,14	0,7	0,45
Stavený odpad	0	5,4	9,5	6,19	102,69	5,5	16,68	22,94	18,58
BRKO	0	8,9	9,05	10,2	15,6	17,2	17,8	15,2	18,2
Zmiešané obaly	0	0	0	0	11,75	4,7	1,44	0,46	0
Papier a lepenka	0	0	0	0	0	0	3,78	5,97	6,36
Tehly	0	0	0	0	0	0,76	0	0	0
Zmesi betónu...	0	0	0	0	0	1,22	0	0,09	0
Drevo	0	0	0	0	0	0,18	0	0	0
textil. Vlákna	7,45	0	0	0	0	0	0	0	0
Plasty	3,2	0	0	0	0	0	0	0	0
Čiast. stabiliz. nebezp.	0	0	0	0	0	0	0	0	1,61
Spolu	482,09	591,55	573,62	675,59	763,9	736,68	823,38	766,29	786,18

Zdroj: POH 2011 - 2015, 2014, s.6-7

Štatistické relatívne ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	283,49	221,98	257,35	248,37	247,88	271,72	261,70	270,83	267,69	274,92	260,83
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	14,59	8,82	5,09	3,04	8,38	9,19	24,51	37,73	36,14	51,10	40,74
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	268,90	213,16	232,78	222,90	219,87	236,97	229,95	232,47	224,34	223,75	192,23
% zhodnoc. kom. odpadu	5,15	3,97	1,98	1,22	3,38	3,38	9,37	13,93	13,50	18,59	15,62
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	65,64	57,81	21,71	39,62	37,76	31,06	53,94	42,00	36,69	50,83	20,69
% zhodn. kom. odp. ako druhot. s.	25,20	32,48	28,74	52,98	53,67	65,84	39,37	44,58	48,53	47,41	53,92

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov mesta na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťaženia mestského rozpočtu, ako aj životné prostredie. Mesto má v súčasnosti zriadený zberný dvor v centrálnej časti.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä bývalá banská činnosť, zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Chemická degradácia pôdy (kontaminácia pôdy)

Monitorovanie a hodnotenie kontaminácie pôd je súčasťou Čiastkového monitorovacieho systému Pôda ako aj Geochemického atlasu SR, časť Pôda (ČURLÍK, ŠEFCÍK, 1999). V riešenom území sa na poľnohospodárskej pôde nenachádza monitorovacia lokalita. Sledované územie patrí medzi územia s intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou, ku ktorej patrí používanie rôznych agrochemikálií, čo dáva predpoklad, že v území by sa chemická degradácia pôdy potencióálne mohla vyskytovať.

Erózia pôdy

Vyjadruje stratu odosu pôdy pri súčasnom spôsobe využitia krajiny. Ohrozené sú orné pôdy a miestami aj svahy na severovýchode mesta. Pripustná strata pôdy limitné množstvo pôdy ktoré môže byť ročne odplavené vodnou eróziou: podľa Slovenskej technickej normy (STN 75 4501) sú limity na prípustnú stratu pôdy nasledovné: plytké pôdy (do 0,3 m) – 1 t.ha-1.rok-1, stredne hlboké pôdy (0,3 – 0,6 m) – 4 t.ha-1.rok-1, hlboké pôdy nad 0,6 m – 10 t.ha-1.rok-1. Na celom území sa nachádzajú hlboké pôdy, preto za limitnú hodnotu straty pôdy možno považovať 10 t.ha-1.rok-1. Túto hodnotu prekračujú silne a extrémne ohrozené pôdy, ktoré zaberajú 248, 3 ha, čo je 6, 48 % z rozlohy územia.

Vodná erózia je viazaná je najmä na poľnohospodársky pôdny fond – v okolí rieky Topľa sú to intenzívne využívané pahorkatinné polohy so strmšími svahmi využívanými ako orná pôda. Prvotným faktorom je nesprávne využívanie pôdneho fondu (absencia protierózných opatrení, nevhodná štruktúra plodín), avšak náchylnosť na eróziu zvyšujú aj nepriaznivé fyzikálne vlastnosti pôdy, pôdna štruktúra a malý obsah humusu. V uplynulých 50 rokoch ubudlo v pahorkatinných oblastiach Slovenska na strmších svahoch odhadom 20-30 cm pôdy, čo je dôsledkom najmä nesprávneho spôsobu hospodárenia a výberu plodín. Veterná erózia poškodzuje obyčajne plochy bez vegetačného krytu s piesočnatými pôdami a to predovšetkým v suchších obdobiach roka. Zhutnenie pôd je plošne relatívne rozšírenou degradáciou pôd. Prejavuje sa prakticky vo všetkých poľnohospodársky intenzívne využívaných oblastiach nížin a kotlín a je dôsledkom utlačenia podvrchovej vrstvy pôdy dlhodobým používaním ťažkých mechanizmov. Pôdy v okolí H. n. Topľou patria väčšinou medzi pôdy primárne až potenciálne náchylné na zhutnenie – najmä luvizemné hnedozeme pahorkatinnej časti katastra s málo priepustným podorníčím a zrnitostne ťažé fluvizeme glejové na nive rieky Topľa.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita povrchových vôd

Územie leží v záujmovom území povodia Tople. Tok Tople tvorí v tejto oblasti povrchových vôd významný recipient odpadových vôd, ktorý zbiera ďalšie menšie a menej významné prítoky v povodí. Celkové hodnotenie akosti povrchových vôd toku Topľa nie je priaznivé. Znečistenie v skupine ukazovateľov B a E zaraďuje tok po celej dĺžke do V. triedy čistoty. Kvalitatívna úroveň prítokov Tople taktiež potvrdzuje a odráža stav v nakladaní s vodami v ich povodí. Sledovaný ľavostranný prítok Tople – Čičava – vykazuje vysoké obsahy železa, dusíkatých látok, síranov a nerozpustných látok. Obdobná situácia je aj na pravostrannom prítoku Olšava, ktorý vykazuje vysoký obsah koliformných baktérií a vplyv splaškového znečistenia (ÚPM Hanušovce nad Topľou, 2006, s.71).

Podzemné vody

Kvalitu podzemných vôd ovplyvňuje horninové prostredie a kvalita vody v povrchových tokoch. Organické látky, ako kontaminanty, majú pôvod v povrchovom znečistení prostredia najmä odpadmi, priemyselnou činnosťou a poľnohospodárstvom. K najčastejším prekročeniam limitných hodnôt patria prekročenia obsahu Fe a Mn. Prekročenie limitných hodnôt bolo namerané u síranov, amónnych iónov, chloridov, dusitanov a dusičnanov ako dôsledok poľnohospodárskej činnosti.

Ochrana proti povodňam

Príčinou vzniku povodní meste sú extrémne intenzívne dažde alebo náhle roztápanie snehu kombinované s výrazne zníženou schopnosťou, niekde až neschopnosťou územia zadržať dažďovú vodu (z dôvodu poškodenia krajiny – napr. rozorané medze, zlikvidované remízky, či odvodnená poľnohospodárska pôda). Rozsiahle zaasfaltované alebo betónové plochy v meste prispievajú k rýchlemu odtoku dažďových vôd a k vysušovaniu pôdy pod týmito zastavanými plochami, vrátane znižovania zásob podzemných vôd. Tieto faktory spôsobujú zmeny odtokových pomerov a zvyšujú riziko lokálnych povodní. Vysušená pôda bez protierozných opatrení (okolité polia o rozlohe desiatok hektárov bez akejkoľvek vegetácie, či protierozných opatrení) sa správa ako nepriepustný film. Medzi základné technické, biotechnické a hospodárske preventívne opatrenia ktoré by malo mesto a majitelia pozemkov vykonať patria nasledovné: **technické**: vsakovacie pásy po vrstevniciach (pozdĺžne plytké rigoly), budovanie depresii a vsakovacích jám na zadržiavanie a vsakovanie dažďovej vody v intravilánoch miest a obcí, vodoholdingy, drobné prehrádzky resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **biotechnické**: vytváranie prirodzených prekážok povrchového odtoku – medze, trávnaté pásy, pásy stromov a krov, pôdne stupne, mokrade, optimálne zloženie a kvalita lesov, zatrávňovanie a zalesňovanie nevyužívaných plôch, zachovanie a využívanie meandrov vodných tokov a slepých ramien, budovanie vetrolamov, využitie svahových prehrádzok resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **hospodárske opatrenia**: aplikácia vhodných postupov obrábania pôdy (napr. orba po vrstevnici), vytváranie malých prietokových a vodných nádrží na zachytávanie stekajúcich dažďových vôd zo spevnených plôch ako zásobníkov požiarnej vody, vodných plôch určených na rekreáciu alebo výpar, zabezpečenie dopĺňania odobratej vody z územia späť do územia odberu, obmedzovanie spevňovania plôch v zastavanom území, budovanie ochranných hrádzí čo najďalej od osi vodného toku a pod. (http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action__72644__id_art=14043, 10.9.2013).

V rámci eliminovania možných lokálnych záplav je potrebné pravidelne čistiť resp. stabilizovať odtokové rigole pozdĺž miestnych komunikácií, ako aj samotný kanalizačný systém, tak aby pri zvýšených zrážkach nedochádzalo k zaplavovaniu pozemkov v ich tesnej blízkosti. Zvýšené riziko záplav súvisí s umiestnením mesta.

Archeologické lokality

V katastrálnom území sídla sa nachádzajú aj evidované archeologické lokality a nálezy: Oblasť Hanušoviec nad Topľou bola osídlená už v neskorej dobe kamennej. Svedčí o tom nález kamenného sekeromlatu, ktorý však nie je presne lokalizovaný. Centrum mesta tvorí dôležitú archeologickú lokalitu zo stredoveku až novoveku. Systematický archeologický výskum na území mesta však dosiaľ absentoval. Zberové nálezy pochádzajú jednak z intravilánu mesta, ako aj extravilánu (napr. poloha Čistiny). Významnou archeologickou lokalitou je priestor Kláštornej ulice, kde sa nachádzajú základy stredovekého kláštora s cintorínom (ÚPM, 2010, s.113-114).

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v meste Hanušovce nad Topľou k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v meste Hanušovce nad Topľou						
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65	
mesto Hanušovce nad Topľou	3741	1928	741	643	2371	

V roku 2011 žilo v meste celkovo 3741 obyvateľov. Počet žien bolo 1928. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 2650 osôb. V časti Pri stanici 1 žilo v tomto roku 45 obyvateľov. Nasledujúca

tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mesta Hanušovce ad. Topľou podľa vierovyznania v roku 2011. Mesto je podľa kritéria vierovyznania heterogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (54,05 %). K evanjelickému vierovyznaniu sa hlási 32,71 % obyvateľov. Celkovo 1,49 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícke	2036	54,05	
Evanjelické	1232	32,71	
Gréckokatolícke	169	4,49	
Pravoslávne	11	0,29	
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,05	
Cirkev adventistov siedmeho dňa	6	0,16	
Náb. spoločnosť Jehovovi svedkovia	21	0,56	
Bahájske spoločenstvo	1	0,03	
Kresťanské zbory	4	0,11	
Apoštolská cirkev	12	0,32	
Bez vyznania	56	1,49	
Ostatné	4	0,11	
Nezistené	187	4,96	

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 4,96 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia gréckokatolíckeho (4,49 %).

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 78,60 %. V menšej miere je zastúpená rómska národnosť (17,02 %) a maďarská a ukrajinská národnosť (0,13 %). Rusínska národnosť bola zastúpená v počte 0,11 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	2961	78,60	
Maďarská	5	0,13	
Rómska	641	17,02	
Ukrajinská	5	0,13	
Česká	4	0,11	
Rusínska	4	0,11	
Ostatné	4	0,11	
Nezistená	117	3,11	

Zdroj: www.statistics.sk

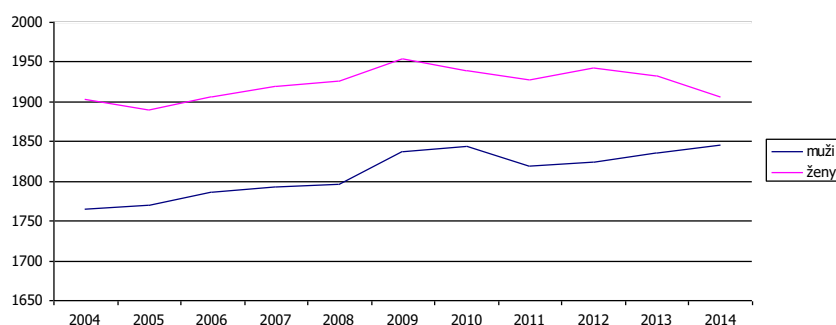
Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade mesta Hanušovce nad Topľou bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce 01.01.	3633	3668	3660	3692	3712	3723	3792	3783	3747	3768	3767
Hanušovce 30.06.	3642	3676	3693	3708	3724	3754	3793	3739	3758	3768	3760
Hanušovce 31.12.	3668	3660	3692	3712	3723	3792	3783	3747	3768	3767	3752
muži	1765	1770	1786	1793	1797	1838	1844	1820	1825	1835	1846
ženy	1903	1890	1906	1919	1926	1954	1939	1927	1943	1932	1906
Index	-	0,998	1,009	1,005	1,003	1,019	0,998	0,990	1,006	1,000	0,996
Priemer Ix											1,002

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj počtu žien a mužov do roku 2014

Zdroj: ŠÚ SR

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov vzrástol o 3,68 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,002, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,2 %. V priebehu sledovaného obdobia bol vývoj počtu obyvateľov nerovnomerný. V roku 2009 bol zaznamenaný nárast o 69 obyvateľov, v nasledujúcom roku to bolo - 9 obyvateľov. Výraznejší pokles bol zaznamenaný v roku 2011 - 36 osôb.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v SR (hrubá miera) obyvateľov, ako aj prirodzený prírastok v meste Hanušovce nad Topľou.

Prirodzený prírastok

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	0,35	0,18	0,11	0,11	0,78	1,53	1,28	1,65	0,57	0,51	0,68
prirodzený prírastok	29	28	21	31	25	46	28	20	21	23	27
hrubá miera pr. prír.	7,96	7,62	5,69	8,36	6,71	12,25	7,38	5,35	5,59	6,1	7,18

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v SR v sledovanom období vykazuje pozitívny trend od roku 2011. Počet živonarodených prekračuje v meste počet zomrelých obyvateľov v každom roku sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2009 a 2007.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených a vývoj počtu narodených za mesto Hanušovce nad Topľou. V medziročnom porovnaní možno sledovať mierny stúpajúci trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v SR bol evidovaný do roku 2009, kedy na 1000 obyvateľov pripadalo 11,30 živonarodených. Do roku 2014 klesol tento počet na 10,16. V súčasnosti je v meste vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v meste ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve okolo roku 2010. V roku 2014 hodnota klesla na 47.

Počet živonarodených

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	9,99	10,10	10,00	10,08	10,61	11,30	11,12	11,27	10,27	10,13	10,16
narodení	49	48	41	54	56	70	61	45	54	49	47
živonarodení	48	46	40	53	56	70	61	45	54	49	47
hrubá miera živorod.	13,18	12,51	10,83	14,29	15,04	18,65	16,08	12,04	14,37	13,01	12,5

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v SR vykazuje porovnateľné tendencie, ako v prípade mestskej štatistiky. Z hľadiska trendu počet potratov v meste mierne klesá, hodnota sa nachádza nad aj pod celoslovenskými hodnotami.

Počet potratov

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	3,73	3,59	3,53	3,39	3,41	3,31	3,17	3,13	3,03	3,02	2,88
potratovosť	16	18	18	13	11	17	10	8	5	8	12
hrubá miera potratovosti	4,39	4,9	4,87	3,51	2,95	4,53	2,64	2,14	1,33	2,12	3,19
index potratovosti	32,65	37,5	43,9	24,07	19,64	24,29	16,39	17,78	9,26	16,33	25,53
ukončené tehotenstvá	65	66	59	67	67	87	71	53	59	57	59
hrubá miera uk. tehot.	17,85	17,95	15,98	18,07	17,99	23,18	18,72	14,17	15,7	15,13	15,69

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet zomretých obyvateľov SR (hrubá miera) vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 9,75. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2007. V prípade mesta Hanušovce nad Topľou postupne počet zomretých narastá. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 20 zomretých, do roku 2014 vzrástol ich počet na 20. Najvyšší počet zomretých bolo evidovaných v roku 2010 a 2012.

Počet zomretých

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	9,63	9,93	9,89	9,98	9,83	9,77	9,84	9,61	9,7	9,62	9,48
zomretí	19	18	19	22	31	24	33	25	33	26	20
hrubá miera úmrtnosti	5,22	4,9	5,14	5,93	8,32	6,39	8,7	6,69	8,78	6,9	5,32

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v meste pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend takmer v každom roku. Najvyššia negatívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2005 a 2010. K pozitívnemu saldu došlo v roku 2004, 2006 a v roku 2009, kedy bolo zaznamenané najvyššie pozitívne saldo.

Saldo sťahovania

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	0,53	0,63	0,71	1,26	1,31	0,81	0,62	0,55	0,63	0,44	0,32
migračné saldo	6	-36	11	-11	-14	23	-37	-4	0	-24	-42
hr. miera migr. salda	1,65	-9,79	2,98	-2,97	-3,76	6,13	-9,75	-1,07	0	-6,37	-11,2

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za mesto Hanušovce nad Topľou. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	41	31	47	26	32	50	17	32	45	27	29
vystáňovaní	35	67	36	37	46	27	54	36	45	51	71

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne do roku 2005, následne do roku 2008. V roku 2014 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 71. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2009, kedy sa do mesta prisťahovalo celkovo 50 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľov v SR (hrubá miera), ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za mesto. Celkový prírastok vykázal v SR vždy kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	0,89	0,81	0,83	1,36	2,08	2,34	1,91	2,20	1,20	0,94	1,00
celkový prírastok	35	-8	32	20	11	69	-9	16	21	-1	-15
hrubá miera celk. pr.	9,61	-2,18	8,67	5,39	2,95	18,38	-2,37	4,28	5,59	-0,27	-3,99

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový prírastok v meste vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2009, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 69. Naopak k najmenšiemu prírastku došlo v roku 2008 a 2011, kedy celkový počet obyvateľov stúpol o 11 a 16 obyvateľov. K najvyššiemu úbytku došlo v roku 2014 a to o -15 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v SR (hrubá miera) a sobášnosť a rozvodovosť v meste Hanušovce nad Topľou. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Hrubá miera v SR roku 2004 dosiahla hodnotu 5,18. Do roku 2014 mierne klesla na 4,93.

Počet sobášov											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	5,18	4,85	4,81	5,08	5,23	4,86	4,68	4,75	4,81	4,71	4,93
sobášnosť	23	23	16	23	22	22	12	31	25	22	27
hrubá miera sobášnosti	6,32	6,26	4,33	6,2	5,91	5,86	3,16	8,29	6,65	5,84	7,18

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v meste vyššia, ako v prípade SR. Najväčší počet sobášov bol v meste evidovaný v roku 2011 a 2012. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad, aj pod úrovňou SR. Najväčší počet rozvodov bol v meste evidovaný v roku 2009 a 2014.

Počet rozvodov											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hanušovce nad Topľou	2,02	2,14	2,36	2,26	2,34	2,34	2,21	2,06	2,02	2,02	1,94
rozvodovosť	5	4	2	5	2	10	5	5	6	5	10
hrubá miera roz.	1,37	1,09	0,54	1,35	0,54	2,66	1,32	1,34	1,6	1,33	2,66
index rozvodovosti	21,74	17,39	12,5	21,74	9,09	45,45	41,67	16,13	24	22,73	37,04

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v meste je porovnateľná s úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v meste k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hodnotu 100,67 a do roku 2014 stúpla na hodnotu 104,48.

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
Okres Vranov n.T.	253,36	255,72	256,9	257,95	259,06	261,15	263,86	260,1	261,39	262,09	261,53
Hanušovce nad Topľou	100,67	101,11	101,48	101,83	102,17	102,46	102,94	103,67	103,96	104,18	104,48

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

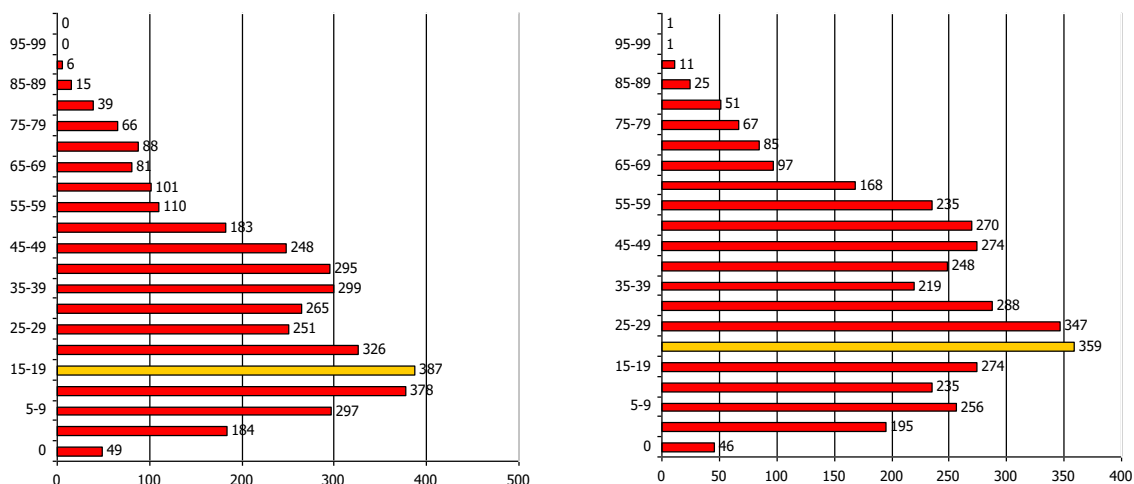
Veková štruktúra obyvateľstva mesta

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	3668	3660	3692	3712	3723	3792	3783	3747	3768	3767	3752
0	49	45	39	50	52	69	59	44	52	48	46
1-4	184	185	191	184	194	197	216	237	229	221	195
5-9	297	276	254	239	228	235	238	238	245	247	256
10-14	378	360	342	327	302	290	272	246	234	236	235
15-19	387	369	370	368	375	375	352	334	321	289	274
20-24	326	349	369	371	381	373	361	346	358	364	359
25-29	251	262	281	288	291	310	339	355	356	357	347
30-34	265	252	258	261	254	253	256	249	267	266	288
35-39	299	280	263	260	266	256	245	246	234	234	219
40-44	295	300	297	290	276	293	271	249	247	258	248
45-49	248	255	271	285	287	291	295	286	281	267	274
50-54	183	204	213	219	235	244	249	257	263	273	270
55-59	110	126	139	155	165	179	197	209	216	227	235
60-64	101	102	103	110	108	104	118	126	143	156	168
65-69	81	82	82	77	83	98	95	92	100	99	97
70-74	88	82	82	80	75	71	72	82	73	75	85
75-79	66	66	68	73	74	74	75	74	71	65	67
80-84	39	44	48	50	46	49	45	49	50	55	51
85-89	15	14	13	16	23	24	23	22	21	22	25
90-94	6	6	8	8	6	5	2	5	6	7	11
95-99	0	1	1	1	2	2	2	0	0	0	1
100+	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vekové zloženie obyvateľstva v roku 2004 a 2014

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 25 do 29 rokov a od 50 – 54. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v meste Hanušovce nad Topľou.

Prognózy

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	43	40	37	35	32	30	28	26	25	23	21
1-4	195	196	196	196	196	197	197	197	198	198	198
0 – priem. Index				0,933	% nárast – 0						-50,118
1-4 priem. Index				1,001	% nárast 1 – 4						1,476
Abs. nárast											-19
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,325
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											5,790

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka až o 50,118 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet narásť o 1,476 %. V priemere by mal klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 6,325 %, do roku 2025 by mal tento podiel stúpnuť na 5,790 %. V absolútnom vyjadrení dôjde k poklesu počtu detí o cca. 19. Pokles by mal byť relatívne málo významný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Veková skupina 5 – 14

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	260	265	270	274	279	284	289	294	299	304	309
10-14	225	216	208	201	199	189	183	176	169	162	155
5-9 – pr. Index				1,017	% nárast 5 - 9						18,776
10-14 pr. Index				0,963	% nárast 10 - 14						-31,177
Abs. nárast											-21
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											12,903
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											12,250

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá rovnako pokles. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku klesnúť o 21. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí stúpnuť o 18,776 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 31,177 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal klesnúť na 12,250 %. Mesto v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania a je aj zriaďovateľom základnej školy. Ak sa doterajší trend zachová, nebude v sledovanom období nevyhnutné toto zariadenia rozširovať.

Veková skupina 15 – 19

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	257	242	227	213	200	188	177	166	156	147	138
15-19 – pr. Index				0,939	% nárast 15-19						-46,479
Abs. nárast											-120
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,834
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											3,633

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. V prípade, že sa doterajší trend vývoja zachová, predpokladá sa pokles počtu obyvateľov. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal ale do roku 2025 klesnúť na 3,633 %. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov klesnúť o 120.

Veková skupina 20 – 29

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 20-29											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	356	354	351	349	346	344	341	339	336	334	332
25-29	355	364	372	381	390	399	409	418	428	438	449
20-24 - pr. Index				0,993	% nárast – 20-24						-6,974
25-29 - pr. Index				1,024	% nárast 25 – 29						26,360
Abs. nárast											69
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											18,895
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											20,579

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový nárast o 69 obyvateľov. Celkovo 6,974 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % nárast o 26,360 %. Táto skupina je spotrebiteľom bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 30 – 44

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 30-44											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30-34	296	304	312	321	329	338	347	357	367	376	387
35-39	212	206	200	194	188	182	176	171	166	161	156
40-44	240	233	225	218	211	204	198	192	186	180	174
30-34 - pr. Index				1,027	% nárast – 30-34						30,723
35-39 - pr. Index				0,970	% nárast – 35-39						-26,526
40-44 - pr. Index				0,968	% nárast – 40-44						-27,543
Abs. nárast											-32
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											19,869
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											18,900

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá nárast o 30,723 %. Pokles sa predpokladá v skupine od 40 – 44 rokov a 35 – 39 rokov. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov v tejto vekovej skupine klesnúť o 32. Kým v roku 2015 sa predpokladá celkový podiel na 19,869 %, do roku 2025 by tento podiel mal klesnúť na 18,900 %.

Veková skupina 45 – 59

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 45-59											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	271	268	265	262	259	256	253	250	247	244	241
50-54	276	281	287	293	299	305	311	318	324	331	338
55-59	248	252	256	260	265	269	273	277	281	285	290
45-49 – pr. Index				0,988	% nárast - 45-49						-10,986
50-54 - pr. Index				1,021	% nárast - 50-54						22,619
55-59 - pr. Index				1,016	% nárast - 55-59						16,634
Abs. nárast											74
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											21,098
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											22,902

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá nárast v 2 skupinách. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá nárast o 16,634 %. K najväčšiemu nárastu by malo dôjsť v prípade skupiny od 50 do 54 rokov. V absolútnom vyjadrení by mal stúpnuť počet obyvateľov o 74. Celkový podiel na počte obyvateľov by mal činiť 22,902 %. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb, ako aj zdravotníckych služieb, kultúry a športu.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	185	190	196	199	203	208	213	217	222	226	231
65-69	97	97	97	97	96	96	96	96	96	96	96
70-74	88	90	92	95	98	100	102	105	107	110	112
75-79	66	65	63	62	61	60	59	58	56	55	54
80-84	52	52	53	53	54	54	55	56	56	57	58
85-89	25	26	26	26	26	27	27	27	28	28	28
90-94	15	16	19	19	19	20	20	21	22	23	24
95-99	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3
100+	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,013	% nárast – 60+						14,061
Abs. nárast											75
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,076
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											15,946

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 14,061 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 15,946 %, čo je v porovnaní s ostatnými samosprávami výrazne nižšia hodnota. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 75 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by malo mesto zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

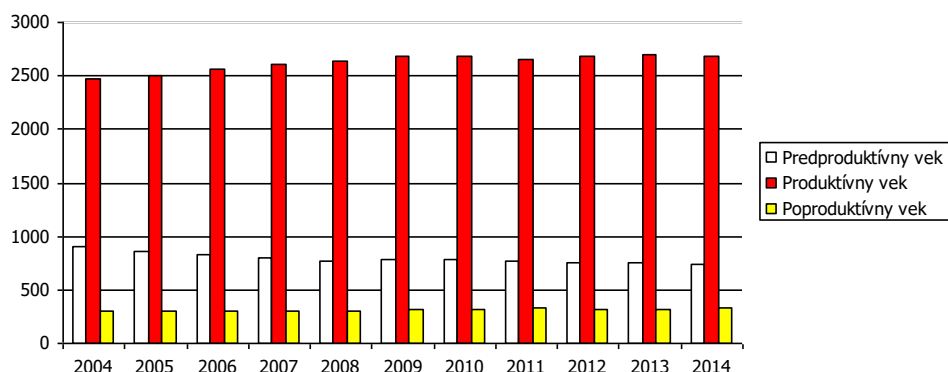
Ďalšie demografické charakteristiky

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 14,57 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles (19,38 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 10,62 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	908	866	826	800	776	791	785	765	760	752	732
Produktívny vek	2465	2499	2564	2607	2638	2678	2683	2657	2686	2691	2682
Poproduktívny vek	295	295	302	305	309	323	315	325	322	324	338

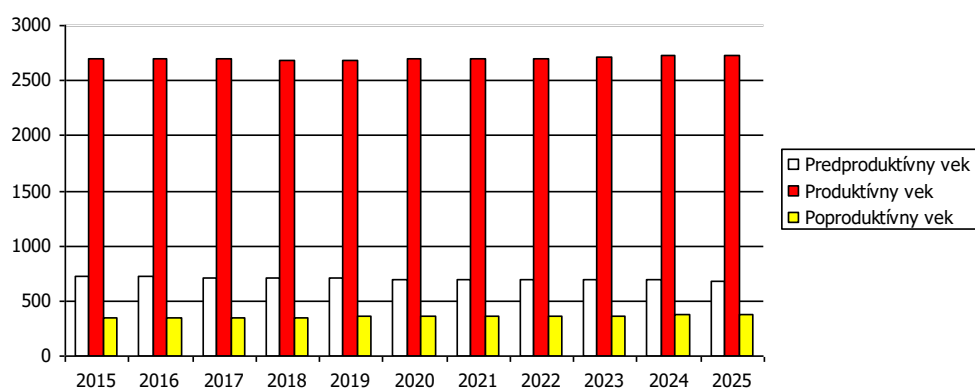
Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine produktívneho a poproduktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov v rovnakých vekových skupinách.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	724	717	710	706	707	700	697	693	690	687	684
Produktívny vek	2697	2692	2691	2689	2690	2693	2698	2705	2713	2723	2734
Poproduktívny vek	345	347	351	353	357	359	361	364	368	371	374

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľia, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považujú aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien. Za prácou odchádzalo v roku 2011 1186 obyvateľov – na pracovný trh v krajskom meste Prešov, ako aj v meste Vranov nad Topľou. Väčšina obyvateľov pracovala v službotvornom sektore – 910 obyvateľov. Vo výrobe to bolo zamestnaných 653 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odch. za prácou	primárny sektor	sekundárny sektor	terciárny sektor
Hanušovce n.T.	1806	1186	88	653	910
H. - mesto	1787	1181	85	647	904
H. – pri stanici 1	19	5	3	6	6

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 20 do 24 rokov a skupinu od 25 do 29 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 60 do 64 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine od 15-19, 35-44 rokov. K najväčšiemu nárastu došlo v prípade skupiny od 55 do 59 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	387	274	-113
20-24	326	359	33
25-29	251	347	96
30-34	265	288	23
35-39	299	219	-80
40-44	295	248	-47
45-49	248	274	26
50-54	183	270	87
55-59	110	235	125
60-64	101	168	67

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 34 rokov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 78,60 %. V menšej miere je zastúpená rómska národnosť (17,02 %) a maďarská a ukrajinská národnosť (0,13 %). Rusínska národnosť bola zastúpená v počte 0,11 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %		
Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	2961	78,60
Maďarská	5	0,13
Rómska	641	17,02
Ukrajinská	5	0,13
Česká	4	0,11
Rusínska	4	0,11
Ostatné	4	0,11
Nezistená	117	3,11

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V meste Hanušovce nad Topľou majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania bez vzdelania (21,48 %) a s úplným stredným odborným vzdelaním (18,56 %). Veľká časť obyvateľov bez školského vzdelania pripadá na obyvateľov v nižších vekových ročníkoch bez ukončenia základného vzdelávania. Obyvatelia so základným vzdelaním tvorili skupinu 15,80 % osôb.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta v roku 2012		
dosiahnuté vzdelanie	počet	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	699	18,56
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	252	6,69
bez školského vzdelania	809	21,48
učňovské (bez maturity)	479	12,72
základné	595	15,80
stredné odborné (bez maturity)	304	8,07
úplné stredné všeobecné	175	4,65
nezistené	158	4,19
úplné stredné učňovské (s maturitou)	122	3,24
vysokoškolské bakalárske	68	1,81
vyššie odborné vzdelanie	66	1,75
vysokoškolské doktorandské	14	0,37

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v meste ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2008 klesajúci trend. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v meste a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Prešovský kraj	17,50	15,77	13,68	12,05	12,86	18,29	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45
Okres Vranov n.T.	18,69	18,34	16,49	14,51	16,12	21,37	19,68	22,89	24,02	23,25	21,25
Muži	18,50	17,58	14,36	11,93	14,01	20,80	19,31	22,28	23,57	22,22	20,03
Ženy	18,96	19,34	19,30	17,93	18,91	22,13	20,19	23,71	24,61	24,63	22,87

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 22,87 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2012 (23,57 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu od 25 do 34 rokov. V tejto skupine podiel mierne klesá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 20,0 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okres Vranov n.T.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	22,6	23,1	23,3	23,1	21,4	19,8	20,0	19,7	22,6	21,2	20,0
25-34	26,2	25,3	25,6	26,2	26,7	27,0	27,4	27,1	25,9	25,7	25,6
35-49	36,1	36,4	35,7	34,3	34,2	34,3	33,4	33,5	33,3	33,2	33,8
50 a viac	15,1	15,2	15,4	16,5	17,7	18,9	19,2	19,7	18,2	19,8	20,6

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Z hľadiska dosiahnutého vzdelania tvorili najväčšiu skupinu obyvatelia bez vzdelania a so základným vzdelaním.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti mesto spolupracuje s ÚPSVaR priamo v meste Hanušovce nad Topľou. Mesto spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj mestom samotným. Mesto v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v meste. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v meste a regióne priemyselné odvetvia, obchod, verejná správa a obchodné činnosti. Od roku 2009 sa podiel priemyslu na zamestnaní zvýšil (27,3 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade školstva a ubytovacích a stravovacích služieb.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %					
	2009	2010	2011	2012	2013
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	7,2	8,4	4,8	7,7	7,9
Priemysel spolu	23,8	19,9	19,6	24,4	27,3
Ťažba a dobývanie	2,1	1,9	1,8	1,7	1,8
Priemyselná výroba	19,4	14,8	16,2	15,8	19,6
Dodávka elektriny, plynu, pary a stude...	1,3	1,0	1,1	1,3	1,5
Dodávka vody; čistenie a odvod odpad...	1,8	2,3	1,9	7,1	7,9
Stavebníctvo	5,5	2,5	5,8	1,2	3,8
Veľkoobchod a maloobchod; oprava mo...	6,5	8,0	11,5	12,5	12,9
Doprava a skladovanie	7,5	10,9	5,8	6,2	7,1
Ubytovacie a stravovacie služby	4,0	2,9	2,0	1,8	1,8
Informácie a komunikácia	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Finančné a poisťovacie činnosti	2,3	2,1	0,7	0,7	0,7
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8
Odborné, vedecké a technické činnosti	0,2	3,4	2,6	1,2	1,1

Administratívne a podporné služby	4,1	3,6	3,3	2,3	0,4
Verejná správa a obrana; povinné ...	14,3	19,0	19,0	23,7	16,0
Vzdelávanie	15,9	13,4	11,5	8,3	8,3
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	6,5	4,8	5,9	6,2	6,1
Umenie, zábava a rekreácia	4,4	2,6	6,0	2,3	4,2
Ostatné činnosti	1,1	0,8	0,7	0,7	0,9

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V súčasnosti obyvateľstvo pracuje najmä v priemysle, v nevýrobných odvetviach (obchod, doprava, školstvo, verejná správa) a v stavebníctve. Pracovné miesta v Hanušovciach nad Topľou vytvárajú najmä výroba a služby - obchody, pohostinstvá, školstvo, stravovacie zariadenia, zariadenia ubytovania, banky, lekárne, poisťovne, živnostnícke prevádzky a i.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou mesta Hanušovce nad Topľou je bývanie, služby a výroba. Základná urbanistická koncepcia rozvoja obce vychádza zo založeného urbanistického pôdorysu, prírodného prostredia a geomorfologických pomerov, analýzy súčasného stavu, analýzy potrieb, kompozično-prevádzkových vzťahov v území a spracovaného zadania. Historický pôdorys mesta sa rozvíja okolo prevádzkovo-kompozičných osí, ktorými sú hlavné prístupové komunikácie a rieka Topľa. Okolo týchto kompozično-prevádzkových osí sa mesto (pôvodne obec) postupne rozvíjalo. Pôvodná vidiecka zástavba poľnohospodárskeho sídla sa zmenila čiastočne na „mestskú“ výstavbou bytových domov s výškou až 4 podlaží v priamej väzbe na zástavbu rodinných domov. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet bytov a domov v roku 2011 v meste Hanušovce nad Topľou. V meste bolo evidovaných celkovo 890 domov.

Obývané byty a domy podľa jednotlivých častí (2011)

časť mesta	spolu	byty	v rodinnom dome	domy
Hanušovce nad Topľou.		890	460	489
Hanušovce nad Topľou - mesto		883	460	487
Hanušovce nad Topľou – pri stanici 1		7	0	2
Hanušovce nad Topľou – pri stanici 2		0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje stav bytového fondu z hľadiska neobývanosti. Najviac neobývaných bytov bolo z iných dôvodov (30) a z dôvodu zmeny vlastníctva. Z dôvodu zmeny vlastníctva bolo evidovaných 16 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
16	2	9	30	8

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch – 389 a v bytových domoch (244). Ďalej boli zastúpené byty družstevné – 127.

Byty podľa formy vlastníctva (2011) - obývané

vlastné v obytných domoch	byty vo vlast. v rodinných domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
244	389	16	127	79

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v meste Hanušovce nad Topľou disponuje plochou od 40 do 80 m² a od 81 do 120 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m². Tieto sú alokované hlavne v rodinných domoch.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy - obývané

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
V bytových domoch	7	306	91	3
V rodinných domoch	9	58	260	132

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v meste najviac zastúpené byty s 3 miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 5+ izbové byty. Byty s 5 a viac obytnými miestnosťami pripadajú na byty v rodinných domoch. Tie boli v roku 2011 zastúpené v počte 203.

Byty podľa počtu obytných miestností - obývané

	1	2	3	4	5+
	24	113	433	115	203

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 380 bytov v bytových domoch v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 37 domácností. Bez vodovodu bolo 10 bytov.

Byty podľa zásobovania vodou

	v bytových domoch	v byte – vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
v byte – spoločný zdroj	380	10	1	1
v rodinných domoch	394	27	1	9

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 197 bytov v bytových domoch a 220 bytov v rodinných domoch, a pevnou linkou disponovalo 147 bytov v bytových domoch a 229 bytov v rodinných domoch.

Vybavenosť bytov a domácností v meste

	podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia	
	mobilitný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet
v bytových domoch	349	217	199	147	197
v rodinných domoch	370	242	255	229	220

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v meste Hanušovce nad Topľou je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Lokálne vykurovanie využíva cca. 317 bytov. Iný typ vykurovania využíva 226 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

	ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
	258	317	226	7

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaním zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynovým kúrením (648). Pomerne silno sú zastúpené byty s vykurovaním pevným palivom (117) a elektrickým vykurovaním (51).

Obývané byty podľa zdrojov energie

	plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
	648	51	1	117	4	7

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Dynamika bytovej výstavby v meste

Nasledujúca tabuľka prezentuje dynamiku výstavby bytov celkovo v meste Hanušovce nad Topľou. Od roku 1970 sa počet novovybudovaných bytov v bytových domoch výrazne zvýšil. Kým v roku 1970 bolo v meste celkovo 422 bytov, do roku 2011 stúpol ich počet na 890. Stav počtu rodinných domov sa v priebehu sledovaného obdobia zvyšuje. Do roku 2011 ich počet výrazne stúpol na 489.

Dynamika bytovej výstavby

	1970		1980		1991		2001		2011	
	byty	domy	byty	domy	byty	domy	byty	domy	byty	domy
Mesto	422	367	575	423	811	464	884	504	890	489

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom mesta v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V meste sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých a stredných podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod, finančná a banková infraštruktúra)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 stúpol ich počet na 309 osôb. Slobodné povolania stúpili na 15.

Fyzické osoby - podnikatelia											
Hanušovce nad Topľou	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyzické osoby – podnik.	226	230	247	269	316	314	311	323	321	328	309
Živnostníci	219	223	238	258	304	300	298	309	305	313	294
Slobodné povolania	7	7	9	11	12	14	13	14	16	15	15

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkovo je v meste činných 60 činných prevádzok.

Väčšie prevádzky zamestnávajú od 20 do 100 občanov z územia mesta aj regiónu. Prispievajú tak k zvýšeniu ekonomicky aktívneho obyvateľstva a celkovému rozvoju mesta a to najmä svojim zameraním v potravinárskych prevádzkach, reštauračných službách, v službách technického zamerania (autoservis, likvidácia autošrotu, výroba roštov), stavebné a murárske práce, prevádzky administratívneho charakteru (pošta, banka, úrady), školy.

Právnické osoby v meste											
Hanušovce nad Topľou	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	51	56	58	63	69	72	77	79	84	84	91
Právnické osoby ziskové	27	29	28	27	32	33	39	38	43	43	48
Práv. osoby neziskové	24	27	30	36	37	39	38	41	41	41	43

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k výraznému nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom mesta a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov je činných v oblasti priemyslu, stavebníctva a obchodu. Pomerne vysoké % je orientovaných na obchodné činnosti a nehnuteľnosti. V priebehu sledovaného obdobia narastá počet živnostníkov zameraných na stavebníctvo.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností SK NACE Rev.2

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pol'nohospodárstvo, lesníctvo ...	4,1	3,9	3,5	3,5	3,8	3,8	3,9
Priemysel spolu	32,9	30,4	29,4	28,9	28,0	29,0	31,2
Ťažba a dobývanie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Priemyselná výroba	32,7	30,2	29,2	28,8	27,9	28,9	31,1
Dodávka vody; čistenie a odvod ...	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Stavebníctvo	22,6	24,2	26,4	26,7	27,0	27,1	26,1
Veľkoobchod a maloobchod; ...	19,8	19,1	17,8	17,5	17,3	16,7	16,6
Doprava a skladovanie	2,5	2,8	3,1	2,9	2,9	3,1	1,9
Ubytovacie a stravovacie služby	2,6	2,8	2,8	3,0	3,1	3,0	2,9
Informácie a komunikácia	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
Finančné a poisťovacie činnosti	1,1	1,2	0,8	0,7	0,8	1,0	1,0
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
Odborné, vedecké a technické ...	6,6	6,7	6,7	6,9	7,0	6,5	6,5
Administratívne a podporné ...	1,5	2,0	2,3	2,5	2,5	2,6	2,7
Vzdelávanie	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
Umenie, zábava a rekreácia	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Ostatné činnosti	3,8	4,4	4,7	4,8	5,0	4,7	4,6

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v obchode, stavebníctve, odborných činnosti a priemysle. Postupne narastá podiel podnikov v poľnohospodárstve.

Podniky podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev.2

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pol'nohospodárstvo, lesníctvo a ...	10,3	10,4	10,0	9,7	8,7	8,9	11,6
Priemysel spolu	19,8	18,7	17,4	15,3	15,1	14,4	13,7
Ťažba a dobývanie	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Priemyselná výroba	18,1	17,3	16,0	14,0	13,8	13,1	12,6
Dodávka elektriny, plynu, pary ...	0,3	0,3	0,4	0,2	0,1	0,1	0,2
Dodávka vody; čistenie a odvod ...	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	1,1	1,0
Stavebníctvo	10,7	10,8	11,3	12,8	13,6	13,4	13,1
Veľkoobchod a maloobchod; ...	31,7	30,5	30,1	28,3	28,2	27,1	24,2
Doprava a skladovanie	3,0	3,5	2,8	3,7	3,7	4,1	5,7
Ubytovacie a stravovacie služby	3,3	3,2	3,6	4,1	4,0	4,2	4,6
Informácie a komunikácia	1,2	1,2	1,4	1,6	2,1	2,2	2,6
Finančné a poisťovacie činnosti	0,3	0,3	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
Činnosti v oblasti nehnuteľností	3,2	3,5	4,1	4,2	3,7	3,8	3,7
Odborné, vedecké a technické ...	7,7	8,1	8,7	9,0	8,7	9,1	9,0
Administratívne a podporné ...	2,7	3,3	4,2	4,9	5,5	5,4	4,9
Vzdelávanie	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	4,4	5,0	4,8	4,7	4,8	5,3	4,7
Umenie, zábava a rekreácia	1,0	1,1	1,0	0,8	0,9	0,7	0,7
Ostatné činnosti	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,9	1,0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Podnikateľské subjekty podľa počtu zamestnancov

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry podnikateľských subjektov podľa veľkosti danej počtom zamestnancov. Najväčší počet podnikov spadá do skupiny malých podnikov v počte zamestnancov do 19.

Podniky podľa počtu zamestnancov v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
nezistené	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	11
0 - 19	88	88	90	91	90	92	93	93	94	94	84
20 - 49	5	5	5	6	5	4	3	4	3	4	4
50 - 249	6	5	4	2	3	3	3	2	2	2	1
250 a viac	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Podiel najväčšej skupiny sa v priebehu sledovaného obdobia zvyšuje do roku 2013. Naopak podiel podnikov s väčším počtom sa znižuje. Uvedené môže byť spôsobené hlavne zvyšujúcim sa počtom malých podnikov v regióne.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska pol'nohospodárskeho pôdneho fondu a pol'nohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Hanušovce nad Topľou, ktorá je začlenená do okresu Vranov nad Topľou, kraj Prešovský. Celková výmera pol'nohospodárskej pôdy je 1142,5 ha, z čoho orná pôda zaberá 441,6 ha. Tretie najväčšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 671,3 ha. Celkový podiel pol'nohospodárskej pôdy na celkovej výmere postupne znižuje.

Výmera pol'nohospodárskej pôdy v meste Hanušovce nad Topľou											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	80,1	80,1	80,1	79,9	79,9	79,8	79,6	79,5	79,5	79,5	79,5
Pol'nohosp. pôda - spolu	1151,4	1151,4	1151,3	1148,7	1148,0	1147,7	1143,8	1143,0	1142,7	1142,6	1142,5
- orná pôda	452,5	452,5	452,5	450,3	452,7	446,0	442,1	441,9	441,6	441,6	441,6
- záhrada	26,9	26,9	26,9	26,9	26,3	26,3	26,4	26,2	26,1	26,1	26,1
- ovocný sad	4,3	4,3	4,3	4,2	4,0	3,9	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
- trvalý trávny porast	667,6	667,6	667,6	667,3	665,0	671,5	671,8	671,3	671,3	671,3	671,3

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Plochy pol'nohospodárskej výroby sú v plnom rozsahu situované mimo intravilánu sídla. Hospodársky dvor bol transformovaný na priemyselný areál (v súčasnosti tu už nie je žiadna živočíšna výroba) - zmenili sa majetkovo – právne vzťahy. V oblasti obrábania pôdy a pol'nohospodárskej výroby v meste pôsobí ORAGRO s. r. o. Negatívny vplyv pol'nohospodárskej výroby nezasahuje na územie sídla. Z hľadiska krajinotvorby ostáva v katastri časť pôdy neobrábaná. V lesnom hospodárstve tu pôsobí urbáriát a štátne lesy, ktoré hospodária podľa schválených lesných plánov (ÚPM, 2006, s.46-47).

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba je zameraná na produkciu obilnín, zrnín a zemiakov. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia ostáva prakticky nezmenená. V roku 2013 činila produkcia 12,68 ton.

Hektárová úroda											
Okres Vranov n.T.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny spolu	2,73	3,46	2,74	2,99	3,22	4,17	3,74	2,26	3,86	4,19	3,88
Obilniny	2,76	3,50	3,17	3,06	3,31	4,27	3,78	2,30	3,88	4,20	3,89
Olejniny	1,47	2,32	1,96	1,68	2,06	2,23	2,05	1,48	2,00	2,33	1,72
Zemiaky	14,65	8,99	7,57	8,00	16,22	6,66	16,05	4,15	17,33	12,95	12,68
Cukrová repa	45,06	0,00	0,00	0,01	0,02	0,03	0,04	0,05	20,00	0,00	0,00
Viacročné krmoviny	2,46	3,43	4,18	2,90	2,48	3,26	2,66	2,82	2,26	2,21	2,44

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období došlo k nárastu produkcie obilnín a olejnin. Do roku 2014 vzrástla produkcia na 3,89 a 3,89 ton na hektár. K poklesu naopak došlo v prípade produkcie cukrovej repy.

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu hospodárskych zvierat v okrese Vranov nad Topľou. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny a oviec.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Okres Vranov n.T.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A	25,1	23,3	21,4	21,3	20,5	19,2	18,6	20,2	20,0	21,1	21,1
B	11,0	10,3	9,5	9,3	8,9	8,3	8,1	9,1	9,1	9,8	9,8
C	9,1	10,3	14,5	16,0	20,9	27,9	29,3	30,8	31,9	33,2	33,2
D	65,0	64,8	67,2	47,7	37,8	37,3	27,8	23,0	24,3	24,9	24,9
E	1 358,3	1 398,2	1 446,1	1 380,8	1 405,7	343,0	344,2	364,0	365,6	360,8	360,8
F	316,9	330,1	338,1	330,0	309,1	298,6	299,8	317,0	318,8	314,5	314,5

Hovädzí dobytok (na 100 ha pol'nohospodárskej pôdy)

Kravy (na 100 ha pol'nohospodárskej pôdy)

Ovce (na 100 ha pol'nohospodárskej pôdy)

Ošipané (na 100 ha ornej pôdy)

Hydina (na 100 ha ornej pôdy)

Sliepky (na 100 ha ornej pôdy)

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Od roku 2004 došlo v regióne k poklesu počtu kusov hovädzieho dobytku (21,1). K výraznému poklesu intenzity chovu došlo aj v prípade hydiny – 360,8 na 100 ha ornej pôdy. K výraznému poklesu došlo aj v prípade ošípaných.

Výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Priemyselný sektor a podnikateľské aktivity prešli za posledné obdobie viacerými zmenami. Zmenili sa majetkovo – právne vzťahy, niektoré prevádzky zanikli, niektoré sa transformovali. V meste vznikajú nové podnikateľské aktivity, pre ktorých sú v meste plošné aj funkčné predpoklady. V rámci intravilánu sídla sú priemyselné plochy situované v susedstve Mestského úradu, v blízkosti viaduktu - skladové plochy zberného dvora. Rozvíjajú sa drobné prevádzky súkromných podnikateľov – drevovýroba Onder Ján, stavebníctvo Kočíš, Velebín Ján a prevádzka väčších rozmerov PETREX - Petrovský, ďalej výroba betónovej dlažby a cintorínskych náhrobkov – fi. Vimax a rozsahom väčšia prevádzka i so zamestnávaním väčšieho počtu pracovníkov – fi. ZVAR a iní. Ostatné priemyselné plochy sú situované mimo intravilánu mesta – ulica Počekanec a Železničiarska. Po východnej strane št. cesty II. triedy č. 556 do Gíraltoviec je umiestnená ČOV. Po ľavej strane komunikácie v smere Prešov – Vranov nad Topľou je situovaný podnik ČORBA (bývalý SANDRIK). Vo vzdialenosti cca 1 km od sídla pri železničnej trati sa rozkladá priemyselno- skladový areál: Doprava a skladové plochy ŽSR stanica Hanušovce nad Topľou, plocha areálu bývalej tehelne, skladové a obchodné areály. Ďalšími prevádzkami sú: kovovýroba EXTRATECH, LAMEX a iné. Areál poľnohospodárskeho družstva je pretransformovaný na výrobnú – spracovateľský podnik – spracovanie vrakov – firma MAVEBA. V priestore južne od sídla a západne od komunikácie č. I/18 sa nachádzajú ložiská tehliarskych hĺn, na základe ktorých sa tu v minulosti rozvíjala tehliarska výroba (v súčasnosti po tehelni ostal iba areál bez budov) (ÚPM, 2006, s.46).

Prehľad aktuálnych prevádzok:

Reštaurácie – 4, Topľa, U Hricka, Eden, Hostinec na Mýte
Potraviny – 19 - Veľké prevádzky: COOP Jednota, AGRO MILK. CBA, BAPE, Strečno a ostatné
Pohostinstvá – 3
Zmrzlina – 2
Ovocie, zelenina – 3
Mäsiareň – 4
Zmiešaný tovar a drogeria – 3
Kaderníctvo – 5
Kozmetický salón – 3
Lekáreň – 2
Kračírstvo – 2
Kvetinárstvo – 3
Papierníctvo – 2
Záhradnícke služby – 2
Textil - 3

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mesta a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V meste pôsobí materská škola, základná škola, spojená škola (špeciálna) a základná umelecká škola. Na území mesta sa nachádzajú štyri typy škôl. Od materskej školy, cez základnú školu, špeciálnu základnú školu a základnú umeleckú školu. Základná škola mjr. Ľudovíta Kukorelliho v Hanušovciach nad Topľou, poskytuje výchovu žiakov v stupňoch 1. – 4. a 5. – 9.. školy). Špeciálna základná škola je zameraná na výchovu mentálne a telesne postihnutých detí a tiež aj rómskych žiakov, ktorí nie sú schopní zvládnuť učivo ZŠ. Každý z týchto objektov disponuje vlastnou telocvičňou, príslušným športovým areálom, jedálňou a pod. V základnej umeleckej škole sa vyučuje v hudobnom a výtvarnom odbore. V hudobnom odbore sa žiaci učia hre na klavíri, akordeóne, husliach, gitare a dychových nástrojoch.

Materské školy

Materská škola je pavilónová účelová budova so 6 triedami. V piatich triedach prebieha VVČ a v jednej triede prebieha rekonštrukcia, v druhej časti triedy má ZUŠ alokované pracovisko pre tanečný odbor. Prvý pavilón tvorí prízemie so vstupnou chodbou a dvoma triedami s príslušnými priestormi (umývárňou, šatňa, spálňa), sklad učebných pomôcok, sklad čistiacich prostriedkov. Na poschodí sú dve triedy a kuchynka na vydaj stravy. Hospodársku časť tvorí kuchyňa s príslušnými priestormi, jedáleň, kancelária vedúcej ŠJ, riaditeľňa, izolačná miestnosť, práčovňa, kotolňa. Druhý pavilón má osobitný vchod a s prvým pavilónom ho spája spojovacia chodba. Na prízemí v druhom pavilóne sa nachádza alokované pracovisko ZUŠ, ktoré má samostatný vchod. Na poschodí je umiestnená jedna trieda s príslušnými priestormi a kuchynka na vydaj stravy. K objektu materskej školy patrí rozsiahly oplotený areál určený na pobyt vonku, telovýchovné, rekreačné aktivity, záujmovú a hrovú činnosť detí. Na dvore sa nachádza trávnatá plocha a pieskoviská, pred triedami sú terasy. Súčasťou areálu sú preliezačky, kĺzačky, drevené atrakcie pre deti. V štyroch triedach máme počítače, 4 Bee –boot robotické včely, 3 MP3 prehrávače, v triede 3-4 ročné deti je domáce kino s televíziou. V MŠ máme 2 fotoaparáty, dve tlačiarne, 1 hifi vežu a 4 CD prehrávače. V predškolských triedach sú interaktívne tabule s dataprojektormi, získané z projektu MRK II a Digiškola, v jednej z nich je aj nová tlačiareň a notebook získané z projektu Digiškola. V triede 4 - 5 ročných detí je plátno s dataprojektorom. V celom objekte školy je wi - fi pripojenie na internet (20.6.2015, http://hanusovskams.edupage.org/files/zaverca_sprava_zs_skolsky_rok_2013-2014.pdf).

Základné školy

Základná škola Hanušovce nad Topľou patrí k jednej z najväčších škôl vo vranovskom okrese. V súčasnosti navštevuje tunajšiu základnú školu 578 žiakov /20 integrovaných žiakov/. V škole vyučuje 49 pedagógov v 10 triedach 1. až 4. ročníka a na vyššom stupni v 16 triedach. Škola je zameraná hlavne na výučbu cudzích jazykov a regionálnu výchovu. V súčasnosti sa ukazuje ako smerujúce k vysokému športovému trendu – zriadenie športovej triedy na II. stupni ZŠ, to je v piatom ročníku zamerané na všestranný rozvoj pohybových schopností. Vhodné by bolo vystavať okolo viacúčelového ihriska tartanovú min. 2 dráhu na atletiku – beh má v tomto meste dlhú tradíciu (beh mjr. Kukorelliho). V budove ZŠ Štúrova 341, Hanušovce nad Topľou bolo 29 tried. Znížili sa stavy žiakov v triedach a pri vyučovaní jazykov, informatiky, telesnej výchovy, technickej výchovy a fyziky (v 6. a 7. roč.) sa trieda delí na skupiny. Pribudla jedna učebňa s interaktívnou tabuľou na II.stupni - biológia. Bolo zrekonštruované WC dievčat v II budove na poschodí. Počas prázdnin bola urobená celková rekonštrukcia školskej kuchyne. Stav učebníc je pomerne dobrý, chýbajú reedície učebníc pre 4.ročník Anglický jazyk, matematika 9. ročník a taktiež MŠ SR kráti objednávky učebníc na 81%. Vybavenosť učebnými pomôckami a didaktickou technikou je dobrá. Areál školy aj školský pozemok sú v dobrom stave. V školskom roku 2013/14 boli urobené mantinely okolo asfaltového ihriska. Pribudlo tiež osvetlenie. Je potrebné ešte poopravovať asfaltové chodníky a asfalt na školskom dvore. V školskom roku 2013/14 bolo pre 605 žiakov zriadených 29 tried. V 1. - 4. ročníku 11 tried, v 5. - 9. ročníku 18 tried. Zo 605 žiakov nepospeli na 1. stupni 18 žiaci, na 2. stupni nepospeli 14 žiaci (20.6.2015, <http://zshanusovce.edupage.org/sprava/>).

Spojená škola (Špeciálna materská škola, Špeciálna základná škola, Praktická škola)

Poslaním špeciálnej materskej školy je dopĺňať rodinnú výchovu o individuálne orientovanú výchovno-vzdelávaciu prácu s deťmi predškolského veku so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zameranú na ich sociálno - emocionálny, fyzický a intelektuálny rozvoj v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami. V súčasnosti činnosť v špeciálnej materskej škole neprebieha. Špeciálna základná škola poskytuje vzdelávanie žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorým ich postihnutie nedovoľuje vzdelávať sa v školách bežného typu. Pod pojmom žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rozumieme žiaka s určitým postihnutím. Jej cieľom je rozvíjať individuálne schopnosti a zručnosti žiakov s mentálnym postihnutím. Vzdelávanie je zamerané na maximálne možný rozvoj žiakov po stránke psychickej, fyzickej a osobnostnej, tak aby žiaci získali vedomosti, zručnosti a návyky potrebné pre ich ďalšiu profesionálnu prípravu a integráciu do spoločnosti. Súčasne je výchova žiakov zameraná na osvojovanie správnych postojov, rozvíjanie kladného vzťahu k ostatným ľuďom i k životnému prostrediu. O zaradení a preradení žiaka do našej školy rozhoduje riaditeľ školy, na základe návrhu odbornej komisie, ktorej členmi je špeciálny pedagóg, psychológ, lekár a zástupca špeciálno-pedagogickej poradne alebo pedagogicko-

psychologickej poradne. Zaradenie alebo preradenie žiaka je možné len so súhlasom rodiča. Návrh na zaradenie žiaka do školy môže riaditeľovi podať zákonný zástupca žiaka-rodič, škola, ktorú žiak navštevuje, pedagogicko-psychologická poradňa, zdravotnícke zariadenie, orgány starostlivosti o rodinu a deti alebo špeciálno-pedagogická poradňa. Pred rozhodnutím o zaradení možno žiakovi určiť diagnostický pobyt v škole, ktorý trvá najdlhšie jeden rok. Ak sa počas dochádzky žiaka do školy zmení charakter postihnutia, riaditeľ školy po prerokovaní v odbornej komisii a so zákonným zástupcom žiaka podá návrh na preradenie žiaka do inej školy, prípadne rozhodne o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy (20.6.2015, <http://szshanusovce.edupage.sk/about/?subpage=1&>). Školu navštevujú žiaci nielen zo samotného mesta Hanušovce nad Topľou, ale aj z blízkych dedín - Medzianky, Ruská Voľa, Prosačov. Do školy sú prijímaní žiaci s mentálnym postihnutím s ľahkým, stredným a ťažkým stupňom. U niektorých žiakov sa toto postihnutie kombinuje aj s nedoslýchavosťou, poruchami zraku, prvkami autizmu, telesnou oslabenosťou. Obsah vzdelávania je prispôbený stupňu mentálnej kapacity, a preto sa naša škola diferencuje smerom do vnútra: A variant – je bývalá osobitná škola, vzdelávanie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, B variant – je bývalá pomocná škola, vzdelávanie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, C variant – vzdelávanie žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia podľa individuálnych vzdelávacích programov. Pracuje s 90 žiakmi v siedmich triedach A variantu, v troch triedach B variantu, v jednej triede C variantu a 8 žiakov navštevuje Praktickú školu. Triedu variantu C mám umiestnenú v Domove sociálnych služieb v Hanušovciach nad Topľou. Navštevuje ju 8 žiakov (20.6.2015, <http://szshanusovce.edupage.sk/about/?subpage=2&>).

Základná umelecká škola

Základná umelecká škola v Hanušovciach nad Topľou vznikla z iniciatívy mesta a do siete škôl bola zaradená Ministerstvom školstva Slovenskej republiky 1. augusta 2004 odčlenením pobočky od Základnej umeleckej školy vo Vranove nad Topľou na ulici Alexandra Dubčeka 880. Mestečko, v ktorom sa škola nachádza, patrí k najstarším na území Šariša a je bohaté na kultúrne a historické dedičstvo. Od vzniku samostatnej základnej umeleckej školy, napriek nepriaznivému demografickému vývoju, každoročne zaznamenávame vzrastajúci záujem o umelecké vzdelávanie. V súčasnosti má škola 252 žiakov, z toho v hudobnom odbore 130 žiakov, vo výtvarnom odbore 84 žiakov a v tanečnom odbore 38 žiakov. V škole pôsobia tri odbory: hudobný, tanečný a výtvarný. Dlhoročnú tradíciu má hudobný odbor, ktorý ponúka vyučovanie hry na klavíri, hry na zobcovej a priečnej flaute, hry na gitare, hry na akordeóne, hry na husliach, hra na violončele a hry na kontrabase. Deti, ktoré rady spievajú, navštevujú hodiny speváckeho zboru a ľudovej speváckej skupiny. V škole nachádzajú uplatnenie aj malé komorné združenia: dychové kvarteto, akordeónový súbor, husľové komorné teleso a ľudová hudba. Výrazný záujem je o výtvarný odbor, ktorý svojim žiakom vo výchovno-vzdelávacom procese vstúpuje cit pre estetiku výtvarného krásna, rozvíja u detí nadanie pekne kresliť, maľovať, modelovať, ale aj zoznamovať sa s menej frekventovanými výtvarnými technikami, akými sú napríklad kaširovanie, suchá ihla, linoryt, počítačová grafika. Vo svojom programe ponúkame teoretické a praktické základy výtvarného umenia aj starším žiakom, ktorí sa chystajú na talentové skúšky na stredných školách umeleckého zamerania, pedagogických školách či odborných učilištiach. Na základe výsledkov monitoringu, realizovaného v materských a základných školách nášho regiónu sme v septembri 2005 otvorili tanečný odbor, ktorý deťom umožňuje rozvíjanie pohybových daností v predmetoch tanečná príprava, klasický tanec, základy ľudového tanca, základy novodobého a moderného tanca a tanečná prax. ZUŠ je od 1.1.2014 právny subjektom (20.6.2015, <http://zushanusovce.edupage.org/about/?>).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrváť na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	43	40	37	35	32	30	28	26	25	23	21
1-4	195	196	196	196	196	197	197	197	198	198	198
0 – priem. Index				0,933	% nárast – 0						-50,118
1-4 priem. Index				1,001	% nárast 1 – 4						1,476
Abs. nárast											-19
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,325
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											5,790

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka až o 50,118 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet narásť o 1,476 %. V priemere by mal klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 6,325 %, do roku 2025 by mal tento podiel stúpnuť na 5,790 %. V absolútnom vyjadrení dôjde k poklesu počtu detí o cca. 19. Pokles by mal byť relatívne málo významný, resp. v prípade rozširujúceho sa nárastu a prírastku obyvateľstva, môže aj vzrásť a bude potrebné vytvárať kapacity zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	260	265	270	274	279	284	289	294	299	304	309
10-14	225	216	208	201	199	189	183	176	169	162	155
5-9 – pr. Index				1,017	% nárast 5 - 9						18,776
10-14 pr. Index				0,963	% nárast 10 - 14						-31,177
Abs. nárast											-21
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											12,903
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											12,250

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá rovnako pokles. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku klesnúť o 21. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí stúpnuť o 18,776 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 31,177 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal klesnúť na 12,250 %. Mesto v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania a je aj zriaďovateľom základnej školy. Ak sa doterajší trend zachová, nebude v sledovanom období nevyhnutné toto zariadenia rozširovať.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Na území mesta Hanušovce nad Topľou pôsobia dvaja verejní poskytovatelia sociálnych služieb, ktorí poskytujú sociálne služby v zmysle zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Mesto Hanušovce nad Topľou poskytuje alebo zabezpečuje svojim občanom sociálne služby: sociálna služba na podporu rodiny s deťmi: pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života. Ďalej je to sociálna služba na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku: poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, opatrovateľská služba, požičiavanie pomôcok, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci. Medzi podporné služby poskytovaných mestom patria: odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečovaní opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v jedálni a donáška stravy do domácnosti. V meste sa nachádzajú nasledujúci poskytovatelia sociálnych služieb.

Terénna sociálna práca v meste Hanušovce nad Topľou - TSP

Terénna sociálna práca je štandardnou sociálnou službou, ktorá vie účinne pracovať s ľuďmi žijúcimi v podmienkach vylúčenia. Je to práca orientovaná na klienta v jeho prirodzenom prostredí – rešpektuje jeho želania, návrhy na riešenie problému, jeho schopnosti, pričom klientom je často celá rodina nielen jednotliviec. Je nedirektívna – pri postupe riešenia problému musí byť zhoda medzi klientom a sociálnym pracovníkom, ktorý spolupracuje s ďalšími aktivistami pracujúcimi v prostredí sociálne vylúčenej komunity. Časť riešení problémov je orientovaná na schopnosť klientov zapájať sa do ďalších programov na zlepšenie kvality ich života. Terénna sociálna práca pomáha komplexne riešiť jednotlivé sociálne udalosti. Mapuje lokality z hľadiska výskytu patologických javov, vrátane výskumu – získavania, analýzy a spracovania spoznaných informácií o príčinách vzniku, charakteru a intenzite nepriaznivých situácií. Pravidelné návštevy a stretnutia s klientmi v ich prirodzenom prostredí sú prejavom záujmu v ich často ťaživých a nepriaznivých životných okolnostiach. Cieľom terénnej sociálnej práce je podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity, posilnenie silných stránok klienta, podpora jeho schopností a možností, motivácia k zmene jeho sociálnej situácie. Sociálny pracovník takto vedie klienta k svojpomoci, aby ten prevzal sám zodpovednosť za svoj život, čím mu najviac pomáha (KPSS, 2010, s.25-29).

Terénna sociálna práca s rómskou komunitou

Činnosť terénnej sociálnej práce v Hanušovciach nad Topľou je kontinuálnym pokračovaním Programu podpory komunitnej sociálnej práce v obciach s vylúčenou komunitou Fondu sociálneho rozvoja od roku 2005 a jeho ďalšou plynúcou etapou. Mesto Hanušovce nad Topľou sa aktívne zapojilo do tohto programu v roku 2006. V súčasnosti sa terénnej sociálnej práci v našom meste venujú traja terénni sociálni pracovníci, ktorí pracujú v tíme a spoločne hľadajú najlepší spôsob pomoci rómskej komunite, aby tým efektívne prispeli k rozvoju a integrácii menšiny vo vzťahu k majorite. Mesto Hanušovce nad Topľou má 3 600 obyvateľov, z toho 750 Rómov, prevažne rodiny s viacerými deťmi. Väčšina z nich žije v separovanej osade Pod Šibenou. Asi 300 Rómov žije v meste. Podľa sociálneho postavenia ich môžeme rozdeliť do štyroch skupín. Prvú skupinu tvorí asi 5% Rómov, ktorí sú integrovaní a ich životný štýl je na úrovni nerómskeho obyvateľstva. Druhú skupinu tvorí 35% Rómov, žijú na relatívne dobrej úrovni. Sú to prevažne remeselníci, stavbári, ktorí stratili zamestnanie ako poslední. V súčasnosti sa živia príležitostnými brigádami, inak sú odkázaní na sociálne dávky. Tretia skupina, asi 40% Rómov, je skupinou, ktorá výrazne potrebuje pomoc zvonku pri riešení bývania a pri začleňovaní sa do spoločnosti. Ide o mnohopočetné rodiny žijúce v nevyhovujúcich podmienkach, zvlášť nevhodných pre výchovu detí. Štvrtou skupinou je sociálne najnižšia vrstva 20% Rómov. Táto skupina je ohrozená najviac a ich potomstvo je vystavené najväčšiemu riziku, že prepadne na úroveň rodičov bez možnosti resocializácie (KPSS, 2010, s.22).

KODRANT, n. o.

KODRANT, n.o je nezisková organizácia, ktorej zriaďovateľom je Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku v Hanušovciach nad Topľou. Sídlo organizácie je na Kláštornej ulici č. 64/16 v Hanušovciach nad Topľou. Nezisková organizácia KODRANT, bola založená za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb: rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, v oblasti humanitárnej starostlivosti a v oblasti sociálnych služieb: opatrovateľská a ošetrovateľská služba, sociálna prevencia, prepravná služba.

Opatrovateľská služba v meste Hanušovce nad Topľou

V Hanušovciach nad Topľou pracuje 5 opatrovateľiek, jedna pôsobí v Pavlovciach a jedna v Remenínach. Spolu opatrujú 15 ľudí. *Náplňou práce opatrovateľiek sú najmä nasledujúce činnosti:* základné životné úkony podľa aktuálnej potreby, kontakt s lekárom, sociálny kontakt s okolím, kontakt s orgánmi štátnej správy, duchovná starostlivosť, spojenie s príslušným cirkevným spoločenstvom. Uvedené hodnotenie nevystihuje celú činnosť a náplň takto vytvorených miest, nakoľko osoba, ktorá sa podujme vykonávať túto službu sa musí prispôbovať situáciám existencného stavu opatrovaných. Ponúkané služby a činnosti sú doplnením služieb poskytovaných rodinou, či štátom, kategórií osamelých, opustených, či chorých ľudí. Napriek tomu, že sú len posilňujúcim článkom pre určitú skupinu ľudí, predsa sa táto kategória služieb javí ako veľmi účinný a potrebný článok prepojenia tela s dušou jedinca, odkázaného na pomoc tých druhých. Z časového hľadiska opatrovateľská služba zabezpečuje realizáciu pracovných miest neobmedzene. Odmeňovanie pracovníkov tejto služby sa rieši prostredníctvom dotácií pridelených od samosprávy, platbou za vykonané úkony od opatrovaných a taktiež príspevkom od Úradu práce vo Vranove nad Topľou (KPSS, 2010, s.25-29).

Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti - ADOS

Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti patrí do siete neštátnych zdravotníckych zariadení. Poskytuje kvalifikovanú, koordinovanú, komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť v rozsahu stanovenom koncepciou odboru – ošetrovateľská starostlivosť v komunite. Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti zabezpečuje komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť v koordinácii s ambulantnou a ústavnou starostlivosťou o pacienta, ako aj s opatrovateľskou starostlivosťou, ktorú zabezpečujú orgány sociálneho zabezpečenia. Náplňou činnosti agentúry je komplexná ošetrovateľská starostlivosť v domácom prostredí alebo prirodzenom sociálnom prostredí pacientov, všetkých vekových kategórií, u ktorých je indikovaná. Ide väčšinou o starostlivosť po skončení nemocničnej liečby (tzv. doliečovanie), o akútne chorých bez nutnosti hospitalizácie, o chronicky chorých a o pacientov v terminálnych stavoch. Domáca ošetrovateľská starostlivosť sa poskytuje na základe indikácie lekára primárnej starostlivosti a miestom výkonu poskytovanej starostlivosti je: miesto trvalého bydliska pobytu pacienta, prirodzené sociálne prostredie pacienta (domov dôchodcov, penzión), výnimočné miesto (sociálny útulok, miesto u príbuzných...). Pacienti sú ošetrovaní podľa ošetrovateľského procesu, ktorý stanovuje odborný zástupca agentúry. O poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti vedie agentúra zdravotnú dokumentáciu, ktorá obsahuje: plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ošetrovateľskú anamnézu, ošetrovateľský záznam, záverečné hodnotenie domácej ošetrovateľskej starostlivosti, protokoly (podľa potreby). Pracovníkmi agentúry sú: sestra – manažérka a dve zdravotné sestry. Náplňou práce zdravotnej sestry sú nasledovné činnosti: získanie ošetrovateľskej anamnézy, komunikácia s pacientom, vytýčenie problému, stanovenie plánu starostlivosti, zameranie činnosti na upevnenie, ochranu a návrat zdravia, podávanie rôznych foriem liečiv, obkladov, roztokov, masí..., podávanie injekcií, infúzií, odber biologického materiálu, preväzy a ošetrovanie rán, dekubitov, doprava biologického materiálu do laboratória, edukácia pacienta a rodiny, administratívna činnosť (KPSS, 2010, s.25-29).

Domov sociálnych služieb - DSS

Domov sociálnych služieb vo Vranove nad Topľou, ktorého zriaďovateľom je Prešovský samosprávny kraj a ktorý sídli na Komenského ulici č. 29 v Hanušovciach nad Topľou, tvoria dve inštitúcie: Rehabilitačné stredisko (odteraz RhS) a Domov pre osamelých rodičov.

Rehabilitačné stredisko v Hanušovciach nad Topľou.

Zariadenie poskytuje sociálne služby - stravu a zaopatrenie - v dennom pobyte do štyroch a ôsmich hodín. Klientmi RhS sú deti i dospelí s viacnásobným postihnutím. V súčasnosti zariadenie navštevuje 10 klientov, z toho 7 školopovinných detí. Deti sú v kolektíve, čo je vhodné pre ich adaptáciu do iného ako rodinného prostredia. Je o ne postarané nielen v oblasti stravovania a zaopatrenia, ale aj v iných oblastiach potrebných pre ich vývoj, a to prostredníctvom kvalifikovaného personálu. Školopovinné deti navštevujú triedu Špeciálnej základnej školy Hanušovce nad Topľou, variant C, nachádzajúcu sa v budove RhS, kde sa im venuje špeciálna pedagogička podľa individuálnych vzdelávacích plánov. Snaží sa v deťoch rozvíjať kognitívne, motorické, sebaobslužné zručnosti ako aj verbálnu a neverbálnu komunikáciu. Na výchovno-pedagogickom úseku pracuje s deťmi aj vychovávateľka a opatrovateľka. Pomocou didaktických hier, stavebníc, výtvarných činností, počúvaním hudby, učením pesničiek sa v deťoch rozvíja hrubá a jemná motorika, zmyslové a vecné poznanie, komunikácia. V zdravotnom stredisku je zriadená stála výstavka prác, kde sa deti prezentujú vždy novými výtvarnými dielami. V rámci rehabilitácie kvalifikovaná rehabilitačná pracovníčka cvičí s deťmi skupinovo i individuálne podľa odporúčania lekára. Klientom slúži vírivka, perličková masáž nôh, fitlopty, posilňovací stroj i stacionárne bicykle. Oblúbený je tiež guľôčkový bazén. Nezabúda sa ani na spoločenský život. Návštevy kultúrnych podujatí ako aj športové dni či karnevaly organizujú spolu s inými zariadeniami a školami v blízkom okolí. Počiatkový strach a obavy z nového, nepoznaného ustupujú a deti sa adaptujú. Rehabilitačné stredisko je veľmi prospešné pre deti. Rovnako je to prínos pre rodičov, ktorí na ich výchovu vynakladajú veľké úsilie (KPSS, 2010, s.25-29).

Domov pre osamelých rodičov v Hanušovciach nad Topľou.

Domov pre osamelých rodičov poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov osobám v sociálnej núdzi, osamelým rodičom s deťmi bez domova, osobám v rozvodovom konaní, tehotným ženám alebo týraným osobám na nevyhnutný čas. K dispozícii sú dve izby s kapacitou pre 2 osamelých rodičov so 6 deťmi. Hygienické zariadenie, kuchynku a detské ihrisko momentálne využíva jedna klientka –matka s dieťaťom. Prevádzka je tu nepretržitá. Ak príjem klientov neprevyšuje 75% sumy životného minima, sú títo oslobodení od poplatkov za služby. K podmienkam prijatia je potrebné čestné vyhlásenie o majetkových pomeroch, potvrdenie o príjmoch, odporúčanie od sociálneho kurátora a pod.

LUNETÁ n. o.

Nezisková organizácia Luneta je zriaďovateľom Domova chráneného bývania so sídlom v Hanušovciach nad Topľou, na Železničnej ulici 584. Zariadenie je v prevádzke od 15.12.2008. Dva trojizbové byty s kapacitou pre 12 osôb slúžia v súčasnosti 6 klientom – z toho je 5 žien a 1 muž - s diagnózou schizofrénia. Dvadsaťštyrihodinový dohľad a poradenstvo zabezpečujú 4 sociálni pracovníci. Všetky bežné práce – varenie, pranie, upratovanie i kúrenie si klienti zabezpečujú sami. Vo voľnom čase sa venujú záľubám. Vlastnoručne vyrobené pozdravy, maľby zdobia steny v zariadení. Život v tomto spoločenstve im umožňuje prekonávať svoje handicap a v rámci svojich možností viesť plnohodnotný život v spoločnosti (KPSS, 2010, s.25-29).

V roku 2013/2014 bola obnovená časť kultúrneho domu, kde sa zriadilo komunitné centrum ako komunitná práca so 4 pracovníkmi. Je tu vytvorený priestor pre rôzne subskupiny komunit, pre deeskaláciu komunitných napätí a konfliktov. Poskytuje komplexné sociálne služby, odborné činnosti a iné činnosti a aktivity, ktoré budú prispievať k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených, prevencia sociálno-patologických javov, podpora záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času, podpora vzdelávania detí a mládeže aj dospelých osôb, poradenstvo v oblasti zamestnanosti, podpora práce s rodinami a predchádzanie vzniku krízových situácií v rodinách.

Ďalším projektom v sociálnej oblasti bol projekt Zdravotná osвета a poradenstvo v prostredí sociálne vylúčených skupín, kde mesto zamestnalo 5 osôb so sociálne znevýhodneného prostredia. Projekt sledoval cieľ zvyšovanie zdravotnej osvety pre všetky vekové kategórie tu uvedených obyvateľov a zvyšovanie zodpovednosti za svoje zdravie.

Zariadenie pre seniorov

Uvedené zariadenie sleduje zvyšovanie dôstojnej staroby nášho obyvateľstva. S týmto cieľom je v časti zdravotného strediska plánovaná prestavba, kde by sa dala poskytovať pomoc pri odkázanosti týchto obyvateľov – ubytovanie, stravovanie a všetky ostatné služby: pranie, žehlenie a pod. Zároveň by sa vytvorili aj podmienky pre záujmovú činnosť starších občanov.

Denný stacionár

Je vytvorený v časti zdravotného strediska a v súčasnosti poskytuje služby pre trávenie voľného času a zabezpečenie starostlivosti pre osamele žijúce osoby alebo osoby, ktoré nemôžu mať poskytnutú stálu starostlivosť. Títo občania sú zväzani autom z mestského úradu na svoj denný pobyt a to od 8:00 do 16:00 hod., sú v starostlivosti jednej pracovníčky.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi

znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v meste (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	185	190	196	199	203	208	213	217	222	226	231
65-69	97	97	97	97	96	96	96	96	96	96	96
70-74	88	90	92	95	98	100	102	105	107	110	112
75-79	66	65	63	62	61	60	59	58	56	55	54
80-84	52	52	53	53	54	54	55	56	56	57	58

85-89	25	26	26	26	26	27	27	27	28	28	28
90-94	15	16	19	19	19	20	20	21	22	23	24
95-99	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3
100+	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index	1,013 % nárast – 60+										14,061
Abs. nárast											75
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,076
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											15,946

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 14,061 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 15,946 %, čo je v porovnaní s ostatnými samosprávami výrazne nižšia hodnota. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 75 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by malo mesto zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť v meste je dobre riešená, na tak malé mestečko. V centre mesta je zdravotnícke stredisko, v ktorom má ambulanciu: lekár pre dospelých, detský lekár, gynekológ, jeden stomatológ a je tu lekáreň. V meste sa pribudovalo ďalšie súkromné zdravotnícke zariadenie, v ktorom sídlia dvaja lekári pre dospelých, detský lekár, neurológ a časť budovy tvorí lekáreň. V meste sa nachádza aj samostatná stomatologická ambulancia a pri zdravotnom stredisku je vyčlenená plocha pre rýchlu záchrannu službu. V súčasnosti sa stavia ďalšie súkromné zdravotnícke zariadenie.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	43	40	37	35	32	30	28	26	25	23	21
1-4	195	196	196	196	196	197	197	197	198	198	198
0 – priem. Index	0,933 % nárast – 0										-50,118
1-4 priem. Index	1,001 % nárast 1 – 4										1,476
Abs. nárast											-19
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,325
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											5,790

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	185	190	196	199	203	208	213	217	222	226	231
65-69	97	97	97	97	96	96	96	96	96	96	96
70-74	88	90	92	95	98	100	102	105	107	110	112
75-79	66	65	63	62	61	60	59	58	56	55	54
80-84	52	52	53	53	54	54	55	56	56	57	58
85-89	25	26	26	26	26	27	27	27	28	28	28
90-94	15	16	19	19	19	20	20	21	22	23	24
95-99	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3
100+	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index	1,013 % nárast – 60+										14,061
Abs. nárast											75
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,076
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											15,946

2.13. ŠPORT

Mesto má pomerne dobre vybudovanú športovú infraštruktúru. Pri veľkom kaštieli sa nachádza futbalové ihrisko. V školských areáloch sú vybudované tenisové kurty. Pre potreby vzdelávania sú k dispozícii 2 telocvične. V meste sa rozvíja športová činnosť jednotlivcov i skupín a bola by využitá aj prípadná vybudovaná športová hala – basketbal, volejbal, tenis, karate súťaže,...). Športová činnosť je organizovaná: Futbalový klub MsFK Hanušovce nad Topľou, Karate klub DoJo, Basketbalový klub Pelikán, Hokejový klub Pelikán, Turistický oddiel KST Krokus. Pre verejnosť by bolo vhodné vybudovanie klziska a plaveckého bazénu. Vybudované viacúčelové ihrisko pri ZŠ by bolo využívané vo väčšej miere, keby sa uvažovalo nad jeho zastrešením.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	257	242	227	213	200	188	177	166	156	147	138
15-19 – pr. Index				0,939	% nárast 15-19						-46,479
Abs. nárast											-120
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											6,834
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											3,633

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	356	354	351	349	346	344	341	339	336	334	332
25-29	355	364	372	381	390	399	409	418	428	438	449
20-24 - pr. Index				0,993	% nárast – 20-24						-6,974
25-29 - pr. Index				1,024	% nárast 25 – 29						26,360
Abs. nárast											69
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											18,895
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											20,579

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30-34	296	304	312	321	329	338	347	357	367	376	387
35-39	212	206	200	194	188	182	176	171	166	161	156
40-44	240	233	225	218	211	204	198	192	186	180	174
30-34 - pr. Index				1,027	% nárast – 30-34						30,723
35-39 - pr. Index				0,970	% nárast – 35-39						-26,526
40-44 - pr. Index				0,968	% nárast – 40-44						-27,543
Abs. nárast											-32
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											19,869
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											18,900

2.14. KULTÚRA

Na viacúčelové využitie slúži kultúrny dom, ktorý prešiel čiastočnou rekonštrukciou. V súčasnosti sa v tomto objekte zriadilo na vysokej úrovni vybavené súkromné fitness centrum, sídli tu Komunitné centrum, v zadnej časti objektu má prenajaté priestory folklórny súbor Vargovčan a občianske združenie Informačné centrum mladých. V objekte mestského úradu bola od roku 1993 (dovtedy sídlila v kultúrnom dome) verejnosti k dispozícii mestská knižnica, ktorá po rekonštrukcii Malého kaštieľa je presídlená do jeho priestorov (december 2015). V objekte tzv. Veľkého kaštieľa sa nachádza Vlastivedné múzeum. V meste funguje ešte pracuje folklórny súbor Oblík, mestský rozhlas (PHSR, 2006, s.13). Mesto rozvíja aktivity v organizovaní kultúrno – spoločenských podujatí. Viaceré sa stali pravidelnými: oslavy Dňa matiek, beh mjr. Kukorelliho, oslavy oslobodenia mesta, oslavy SNP, Hanušovský jarmok, pribúdajú k nim podujatia organizované rôznymi občianskymi združeniami (klub motokárov, Ovečka). V pláne je oživiť folklórne slávnosti a pokračovať vo vytváraní a obnovovaní tradícií. Aktivita obyvateľstva mesta a činnosti spadajúcich do oblasti tretieho sektora je v meste reprezentovaná: rómskym občianskym združením, Základná organizácia slovenského zväzu zdravotne postihnutých (sčíta 101 členov), Miestny spolok SČK, Základná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, OZ Kvapka a nádej – zamerané na onkologických pacientov, klub turistov KROKUS, poľovnícke združenie Lipiny, záhradkármi, v meste sa prezentujú aj rómski spoluobčania – tancom, spevmi, s ktorými vystupujú pri rôznych spoločenských podujatiach. Obyvatelia mesta majú možnosť sa kultúrne a športovo vyžiť k čomu pribudol Bowling (v sídle reštaurácie Topľa). Mesto a mestský úrad podporujú miestne aj regionálne aktivity.

Folklórny súbor Oblík

FS Oblík oslávi v roku 2017 svoje 50. výročie vzniku. Súbor v súčasnosti sčíta do 30 členov mladšej a študentskej kategórie. Jeho vízia do budúcnosti je spracovanie dokumentu o FS, vytvorenie vlastnej hudobnej zložky, zostavenie mužskej speváckej skupiny, pravidelný nábor nových členov, rozširovanie ľudových tradícií – Vianoce, Fašiangy, Veľká noc, spolupráca s poprednými umelcami: Kandráčovci, Kollárovci. Súbor chce zvyšovať svoju prezentáciu doma i v zahraničí na rôznych súťažiach a prehliadkach.

Folklórny súbor Vargovčan

FS Vargovčan pracuje od roku 2005 a zastrešuje ho občianske združenie Klub mladých mesta Hanušovce nad Topľou. Združuje vyše 100 mladých tanečníkov a spevákov, ktorí sa podieľajú na kultúrno-spoločenských podujatiach mesta. FS spolupracuje s ľudovou hudbou Primáš, Čavargoš a LH Štefana Cínu. Pravidelne cez mesto robia krojované sprievody pri tradíciách: Veľká noc, stávanie mája a Vianočné tradície. Má tri tanečné zložky Vargovaník, Vargovčanček, Vargovčan. Súčasťou krojov si často šijú sami. Pre svoje aktivity majú od mesta poskytnuté zadné priestory kultúrneho domu, ako prostriedok sa podieľajú na menších opravách budovy, prípadne väčších úprav javiska. Do budúcnosti majú víziu najmä vydanie CD nosiča a v spolupráci s FS Oblík uskutočniť podujatie, ktoré by sa stalo na území mesta tradičným.

Vlastivedné múzeum Hanušovce nad Topľou

Múzeum vzniklo ako jedno z posledných múzeí na Slovensku s názvom Okresné vlastivedné múzeum v Hanušovciach nad Topľou so sídlom v Hanušovciach. Od začiatku sa kreovalo ako vlastivedné so zbernou oblasťou vranovského regiónu. Po rôznych modifikáciách názvu je jeho dnešné oficiálne pomenovanie Vlastivedné múzeum v Hanušovciach nad Topľou. Múzeum spravuje dve historické budovy a časť historického parku. Sídlom múzea je kaštieľ, postavený v prvej polovici 18. stor., ku kaštieľu patrí rozsiahly park, pôvodne okrasná záhrada s pravidelným členením. Zriaďovateľom múzea je Prešovský samosprávny kraj. Je registrovaným múzeom na Ministerstve kultúry SR (18.6.2015, <http://www.muzeumhanusovce.sk/>).

- Expozícia Prírodné pomery vranovského regiónu umožňuje zoznámiť sa s vývojom od geologického obdobia druhohory. V časti tretohory sú vystavené ukážky rôznych typov mineralizácie a unikátne skameneliny morských živočíchov. Súčasný geologický obdobia štvrtohory prezentuje flóru a faunu lesov a priechyňnych nív.
- Expozícia História vranovského regiónu začína najstaršími obdobiami ľudských dejín, dokumentovanými archeologickými nálezmi a výskumami, pokračuje dokladmi najstarších písaných dejín. Samostatné časti sú venované náboženským dejinám, remeselnej činnosti a napokon vojenským dejinám završeným dvoma svetovými vojnami v 20. storočí.
- Expozícia dobovo zariadených interiérov ponúka prehľadku troch miestností zariadených ako šľachtický salón z konca 19. stor., meštianska obývací izba zo začiatku 20. stor. a spálňa z polovice 20. stor.
- Expozícia Duch národa je umiestnená v bývalej hospodárskej budove pri druhom -hanušovskom kaštieli patriacom pôvodne rodine Šóšovcov. Etnografická expozícia umožňuje netradičným spôsobom zoznámiť sa s hmotnými pamiatkami a zvykmi ľudu obývajúcего pomedzie Zemplína a Šariša. Predstavuje typické ukážky zariadenia kuchyne, „parádnej izby“ a komory. Expozícia je oživená figurínami s ukážkami odevu a ozvučená hudbou a slovom. Umožňuje tiež interaktívne zapojenie sa návštevníkov do rôznych remeselných činností (pradenie, tkanie). Z dôvodu digitalizácie zbierkových predmetov je expozícia dočasne uzavretá.

Kultúrne pamiatky

Národné kultúrne pamiatky v Hanušovciach nad Topľou:

Na území mesta Hanušovce nad Topľou sa nachádza pamiatková zóna Hanušovce nad Topľou. Na jej území sa nachádzajú nasledujúce kultúrne pamiatky, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

1. Kostol a zvonica (č. 289 / 1-2), pozostávajúca z pamiatkových objektov ranogotického rímsko - katolíckeho kostola z prvej polovice 14. storočia (č. 289/1) a samostatnej murovanej zvonice (č. 289/2). Počiatok Hanušoviec sa viaže k pôsobeniu rádu johanitov, ktorí tu mali podľa listín v roku 1280 „prekvitajúci kláštor“. Ďalej sa tu spomínajú križovníci – ochrancovia Svätého Hrobu, ktorým sa pripisuje výstavba terajšieho rímsko - katolíckeho farského kostola v polovici 13. storočia, ako aj rád Svätého Ducha, ktorý tu mal mať murovaný špitálsky kostolík Sv. Ducha na cintoríne a kaplnku. Dnes nie je nič známe o kláštorných budovách spomínaných rádov, možno ale predpokladať, že sa nachádzali v historickom centre, v blízkosti farského kostola. V súvislosti s tým je zaujímavé zistenie fragmentov podzemných kamenných stavebných konštrukcií na parcelách za cestou do Prešova, oproti kaštieľu, na dnešnej Kláštornej ulici. Rímsko-katolícky kostol je najstaršou architektonickou kultúrnou pamiatkou v Hanušovciach, v ktorom podľa listín pôsobil v roku 1332 farár Klimt. Kostol mal už pred rokom 1438 murovanú vežu. Bohatá kamenárska výzdoba spolu s rádrovými znakmi križovníkov svedčia o založení tohto sakrálneho objektu. Ide o ranogotický kostol s retardovanými románskymi prvkami, ako sú konzoly kamenných rebier klenieb svätyne, dve pastofória na východnej strane pravouhlo ukončeného presbytéria a v exteriéri kamenná rímsa so zoomorfnými motívmi pod združeným oknom veže. Kostol v 18. storočí prešiel barokovými úpravami. Súčasťou areálu kostola je aj samostatná renesančná zvonica postavená v 17. storočí.

2. Kaštieľ s areálom (č. 286/1-2), pozostávajúca z pamiatkových objektov – renesančného kaštieľa z roku 1564 a hospodárskej budovy (Malý kaštieľ). S rodom Sóšovcov, ktorý získal mestečko v roku 1346, súvisí ďalšia etapa histórie, ku ktorej sa viaže výstavba renesančného, tzv. Malého kaštieľa. Postavený bol v roku 1564 ako dvojpodlažná bloková stavba nesúca všetky dobové architektonické znaky (dispozícia, kamenárska a sgrafitová výzdoba / reprezentačného šľachtického sídla určeného na pohodlné bývanie zemepána a jeho rodiny. Kaštieľ bol v čase výstavby omietnutý hladkou vápencovou omietkou, bez výraznejších náznakov tektoniky, ale s typickým náročným listovým sgrafitom. Začiatkom 17. storočia bola k južnému nárožiu pristavaná kruhová veža, ktorá mala zvýšiť jeho obranyschopnosť. V druhej polovici 17. storočia došlo k ďalšej stavebnej etape – vyzdvihnutím obytnej funkcie presvetlením a rozšírením pohodlia. Došlo k úprave okenných otvorov a štukovej výzdobe klenieb. Tento objekt bol v roku 2015 kompletne zrekonštruovaný a daný do užívania.

3. Kaštieľ a park (č. 278/1-2), pozostávajúca z dvoch pamiatkových objektov – barokového kaštieľa z prvej polovice 18. storočia a parku (Veľký kaštieľ). Je spojený s ďalšími majiteľmi majetkov v Hanušovciach – rod Dežofí. Na prelome 17. a 18. storočia si Dežofiovci postavili neďaleko Malého kaštieľa na návrší nový renesančno-barokový kaštieľ s retardovanými renesančnými znakmi. Ide o typ štvorvežového dvojpodlažného kaštieľa s pôvodne otvorenou arkádou na hlavnej fasáde medzi vežami. Pomerne rozsiahla bloková stavba nemá opevňovacie prvky a rozloženie miestností svedčí o uplatnení barokovej zásady osovosti. Miestnosti sú klenuté valenými klenbami s lunetami. Klenbové polia majú bohatú štukovú výzdobu. V exteriéri je silueta budovy určená súhrou manzardovej strechy a zvoncovitých striech veží, ktoré rytmizujú architektúru. Bohatá je aj štuková úprava okien. Hlavný vstupný portál má postranné pilastre so supraportou, v ktorej bola pôvodne nápisová tabuľa a štít s kamenným erbom Dežofiovcov. V súčasnosti je nutné pokračovať v komplexnej rekonštrukcii kaštieľa, ktorá by obnovila jeho zašlú slávu a prinavrátila ho do aktívneho diania v meste.

Prírodno-krajinný park:

Pri kaštieli bola v polovici 18. storočia založená okrasná záhrada s pravidelným členením, ktorej najhodnotnejšia úprava sa rozprestierala na terasách pred juhovýchodným priečelím kaštieľa. Terasové usporiadanie vychádzalo z prirodzenej konfigurácie terénu a záhradná architektúra z barokového tvaroslovía. V tejto podobe sa zachovala až do 19. storočia, kedy bola pravidelná záhrada prebudovaná na prírodno – krajinársky park, ktorého pôvodná porastová štruktúra je z časti zachovaná dodnes. Druhá polovica 20. storočia priniesla plošnú redukciu parku, ktorého dnešná výmera nedosahuje ani 4 ha.

V katastrálnom území mesta sa mimo pamiatkovej zóny nachádzajú tieto ďalšie národné kultúrne pamiatky, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

1. Evanjelický kostol z roku 1783 (č. 288/0) Mimo pamiatkovej zóny stojí na juhovýchodnom svahu evanjelický kostol, postavený v roku 1783 v klasicistickom slohu, ktorý bol rozšírený o vežu a empírovo upravený v roku 1820. Jednoduchý pozdĺžny priestor kostola je zaklenutý klenbami, ktorých pásy dosadajú na profilované hlavice pilastrov.

2. Židovský cintorín (č. 11 324/0) Je posledným hmotným dokladom histórie dnes už zaniknutej miestnej židovskej náboženskej obce. Počas 2. sv. vojny boli z Hanušoviec deportovaní všetci židia. Cintorín je jediným viditeľným dokumentom, ktorý zanechalo židovské etnikum, pôsobiace tu v roku 1786, kedy sa v listinách spomína prvý rabin. V Hanušovciach stála pôvodne aj drevená synagóga, ktorú v 2. polovici 19. storočia nahradili novou, murovanou. Synagóga zanikla počas 2. sv. vojny. Na cintoríne sa nachádza okolo 200 náhrobných kameňov orientovaných na východ a situovaných asi v 15 nepravidelných radoch. V staršej severovýchodnej časti cintorína sú zachované stély archaickéjších tvarov pochádzajúce z 18. storočia.

3. Sušiareň liečivých rastlín – Komenského ul. č. 14/33 /č. 10 747/0) Pochádza z tridsiatych rokov 20. storočia. Nachádza sa na Komenského ulici. Je dokladom špecifickej hospodárskej činnosti, zameranej na sušenie a výkup liečivých rastlín pre firmu vyrábajúcu liečivá. Objekt je ojedinelým hmotným dokumentom hospodárskych stavieb svojho druhu.

4. Mosty a pamätná tabuľa (č. 4352/1-5), pozostávajúca z pamiatkových objektov štyroch železničných viaduktov a pamätnej tabule Patria k významným technickým pamiatkam. Najväčší dosahuje dĺžku asi 400 metrov a klenie sa priamo nad mestom. Tieto viadukty boli vybudované začiatkom 40. rokov pri výstavbe novej železničnej trate Prešov – Vranov – Strážske.

5. pamätný dom s tabuľou (č. 1466/1-2) pozostávajúca z dvoch objektov – pamätného domu (brigáda Čapajev) na Slovenskej ul. a pamätnej tabule osadenej na uvedenom dome (ÚPM, 2010, s.40-44).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“ zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií

rozšíriť systém permanentiek

rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)

uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku

last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku

zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)

zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení

podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky

radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)

radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)

významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa mierny pokles v obidvoch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	356	354	351	349	346	344	341	339	336	334	332
25-29	355	364	372	381	390	399	409	418	428	438	449
20-24 - pr. Index				0,993	% nárast – 20-24						-6,974
25-29 - pr. Index				1,024	% nárast 25 – 29						26,360
Abs. nárast											69
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											18,895
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											20,579

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	271	268	265	262	259	256	253	250	247	244	241
50-54	276	281	287	293	299	305	311	318	324	331	338
55-59	248	252	256	260	265	269	273	277	281	285	290
45-49 – pr. Index				0,988	% nárast - 45-49						-10,986
50-54 - pr. Index				1,021	% nárast - 50-54						22,619
55-59 - pr. Index				1,016	% nárast - 55-59						16,634
Abs. nárast											74
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											21,098
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											22,902

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Ubytovanie je zabezpečené prostredníctvom komerčných subjektov. V meste sa nachádza prevádzka Reštaurácia a penzión Eden.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

V meste sú dobré možnosti stravovania. Nachádzajú sa tu 3 prevádzky reštaurácií a motorest. Možnosť organizovania firemných a spoločenských akcií ponúkajú všetky. V meste je aj samostatná pizzeria.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Pri riešení záujmového územia sa vychádza z jedinečnosti sídla, prírodných podmienok, ich využitia a ochrany a rekreačno-športových možností. Za rekreačné zázemie sídla možno považovať masív Slanských vrchov. V Slanských vrchoch v blízkosti Hanušoviec nad Topľou leží niekoľko významných maloplošných chránených území – Oblík, Hermanovské skalky, Šimonka. Chránené územia sú cieľom vyhladávaných turistických trás. Ďalšie rekreačné možnosti pre obyvateľstvo sídla a jeho záujmového územia poskytuje Hanušovský potok. Hanušovský potok má horský charakter a na jeho hornom toku sú podmienky pre športový rybolov. Podmienky pre víkendovú rekreáciu poskytuje vodná nádrž Domaša, vzdialená z Hanušoviec cez Remeniny cca 18 km a sieť cyklotrás (ÚPM, 2006, s.19).

Kataster mesta nevytvára predpoklady na dlhodobú oddychovú turistiku. Nachádzajú sa tu aj objekty, ktoré sú zaujímavé z hľadiska poznávacej turistiky. Najvýznamnejšou stavbou mesta je ranogotický Kostol Nanebovzatia Panny Márie, postavený johanitmi v druhej polovici 13. storočia. V jeho interiéri sa zachovala na našom území výnimočná kamenná figurálna výzdoba ešte románskeho štýlu. Zaujímavými stavbami sú aj dva kaštiele, renesančno-barokový z prvej polovice 18. storočia, ktorý patrila rodine Dežďovcov (tzv. Veľký kaštieľ) a renesančný z druhej polovice 16. storočia, patriaci pôvodne rodu Šošovcov (tzv. Malý kaštieľ). Renesančno-barokový kaštieľ je v súčasnosti sídlom Vlastivedného múzea s cennou národopisnou a prírodovedeckou expozíciou so zameraním na územie okresu Vranov nad Topľou. Od decembra 2015 je k dispozícii v kultúrno-spoločenskej sfére tzv. Malého kaštiľa – terajšie sídlo Mestskej knižnice a záujmových skupín obyvateľstva. Pre ďalší rozvoj zdravia a pohybových aktivít obyvateľov, ale i návštevníkov mesta by bolo vhodné aj vybudovanie cyklochodníka Hanušovce nad Topľou – Medzianky – Vlača aj vybudovanie Relaxačného areálu pre rodiny s deťmi - plocha pri výstupe z Hanušoviec nad Topľou (napravo) popri Medzianskom potoku. Unikátne technické pamiatky. Sieť železničných viaduktov. Železničný most s najväčším oblúkom v strednej Európe, sa klenie priamo nad mestom. Dosahuje výšku 40 metrov a dĺžku vyše 400 metrov. V katastrálnom území mesta ležia ešte ďalšie dva, jeden nad údolím „Hrabovec“ a druhý ihneď za železničnou stanicou v údolí „Hlibovec“.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTA ZA ROKY 2010 – 2014

Hospodárenie mesta celkom					
	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy	2058296	2185539	2214966	2421495	2605815
Bežné výdavky	2039249	2081038	2214912	2385373	2497965
Prebytok/schodok	19047	104501	54	36122	107850
Kapitálové príjmy	2051843	2339943	903782	213377	96098
Kapitálové výdavky	1736882	2228607	815572	39899	143167
Prebytok/schodok	314961	111336	88210	173478	-47069
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.	334008	215837	88264	209600	60781
Príjmy finančných operácií	349736	303314	86591	400	49400
Výdavky finančných operácií	683744	519151	174855	210000	61000
Rozdiel finančných operácií	-334008	-215837	-88264	-290600	-11600
Rozdiel celkového rozpočtu	0	0	0	0	49181

Zdroj: MÚ Hanušovce nad Topľou, 2015

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom mesta.

Manažment a správa mesta

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje mestský úrad. Mestský úrad je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta Hanušovce nad Topľou. Mestský úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci mestského zastupiteľstva a primátora mesta ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom. Mestské zastupiteľstvo v Hanušovciach nad Topľou je zložené z 11 poslancov. Predstaviteľom a najvyšším výkonným orgánom mesta Hanušovce nad Topľou je primátor. Je štatutárnym orgánom mesta v majetkovoprávných i v pracovnoprávných vzťahoch. Pod právomoc primátora spadá činnosť zástupcu primátora a mestského úradu.

Matričný úrad

Matričný úrad prijíma ústne a písomné žiadosti občanov svojho obvodu, ale spracúva, zapisuje a vydáva doklady o všetkých matričných udalostiach, ktoré sa udejú v tomto obvode bez ohľadu na trvalý pobyt osoby, ktorej sa daná matričná udalosť týka.

Stavebný úrad

Oddelenie zabezpečuje plnenie úlohy na úseku rozvoja mesta, územného plánovania, stavebníctva a životného prostredia.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Hanušovce nad Topľou
Sídlo pracoviska daňového úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Hanušovce nad Topľou
Sídlo Okresného súdu	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska okresného úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného úradu životného prostredia	Vranov nad Topľou
ŠÚ SR	

V meste sa nachádza obvodné oddelenie PZ. Pôsobnosť tohto oddelenia je: mesto Hanušovce nad Topľou a obce Babie, Bystré, Čierne nad Topľou, Detrik, Ďurd'oš, Hermanovce nad Topľou, Matiaška, Medzianky, Pavlovce, Petkovce, Petrovce, Prosačov, Radvanovce, Remeniny, Ruská Voľa, Skrabské, Vavrinc, Vlača, Vyšný Žipov, Zlatník.

Hanušovce n. T. sú členom občianskeho združenia Miestna akčná skupina Slanské vrchy – Topľa (v súčasnosti ešte nemá schválený štatút, iba pozitívnu hodnotiacu správu) a Mikroregiónu Hanušovce nad Topľou.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Mesto Hanušovce nad Topľou je súčasťou Prešovského kraja. Prešovský kraj je prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s dlhodobou nadpriemernou nezamestnanosťou, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, rozvíjajúci sa mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou a Ukrajinou. Analýza hospodárskej a sociálnej situácie a hodnotenie vnútorného potenciálu regiónu Rozlohou je Prešovský kraj (PK) druhým najväčším krajom SR (18,3 % územia) s prevládajúcimi malými obcami, členitým reliéfom a bohatým nerastným bohatstvom. Kraj sa počtom obyvateľov (14,9 % z celkového počtu obyvateľstva SR) radí tiež na popredné miesta, ale hustotou zaľudnenia 89,6 obyvateľov na km² patrí k najredšie obývaným krajom, do kategórie prevažne vidiecky región (49,2 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa začína prejavovať proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky klesol, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Kraj vykazoval v posledných rokoch kladné hodnoty všetkých prírastkov okrem migračného. Kraj dlhodobo stráca sťahovaním obyvateľstva najmä s vyššou vzdelanosťou úroveň (najvyššia hodnota v SR, takmer 6 000 obyvateľov ročne). Na počte pracujúcich sa vysokoškolsky vzdelaní podieľajú 14 %, čo je viac ako napríklad v TTK alebo NK. Najviac zamestnaných v kraji je v sektore služieb, v priemysle a stavebníctve, vysoký podiel na zamestnanosti predstavujú pracovníci v školstve, ale aj v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb. PK je jedným z najbohatších krajov na kultúrne a historické pamiatky na Slovensku. Zastúpenie kultúrnych zariadení je porovnateľné s BBK. PK vykazuje spolu so ŽK najvyšší počet registrovaných užívateľov verejných knižníc a najvyšší počet verejných knižníc s pripojením na Internet. Sieť kultúrnych zariadení v kraji je tvorená 5 divadelnými scénami, 13 múzeami, 4 galériami a 3 astronomickými zariadeniami.

PK je dlhodobo ekonomicky najslabším krajom SR, a to aj vďaka svojmu prevažne vidieckemu charakteru. PK má nízky vnútorný investičný potenciál, preto priemysel nie je dostatočne rozvinutý. Z hľadiska štruktúry priemyslu patria v PK k najvýznamnejším priemyselným odvetviam chemický, drevospracujúci, strojársky, odevný, textilný, elektrotechnický priemysel a najmä potravinársky priemysel. V minulosti zohrával významnú úlohu v regióne aj elektrotechnický priemysel (Stropkov) a jeho podiel bol nad celoštátnym priemerom. Táto skutočnosť sa po príchode významných zahraničných investícií do iných krajov SR (TTK) zmenila a ostali len dva významnejšie podniky na výrobu telefonických prístrojov a elektronických spotrebičov. Na tvorbe exportu a produkcie PK sa v najväčšej miere podieľajú potravinársky, chemický, strojársky a textilný priemysel. Najväčším bohatstvom kraja je príroda. Najmä Národný park Vysoké Tatry je významným turistickým strediskom. Pre turizmus kraja sú rovnako dôležité aj rezervoáre minerálnych vôd vo viacerých kúpeľoch. Z prírodných zdrojov ešte dosahujú celoslovenský význam ložiská kamennej soli pri Prešove. PK má veľmi významné postavenie v oblasti turizmu v SR a patrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR.

Celkom možno očakávať, že PK by mal šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a síce sa bude pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27, má dostatočný rozvojový potenciál prihraničného regiónu. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať chemický a strojársky priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať elektrotechnický priemysel. Výdavky na vedu a výskum v posledných rokoch rástli veľmi pomaly, ale aj napriek tomu sú nízke a PK obsadil posledné miesto za BBK. Má najmenej pracovníkov v oblasti vedy a výskumu.

PK má silný inovačný potenciál najmä v oblasti turizmu, chemickom priemysle a ekologických službách. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov. Telekomunikačné služby sú zabezpečované v rozsahu bežne dostupných existujúcich moderných technológií, cenovo sú veľmi diferencované, pokrytie je z dôvodu členitosti územia zložitejšie. Cestný a železničný systém PK je dobre rozvinutý. V Poprade sa nachádza medzinárodné letisko využívané najmä pre charterovú dopravu

Kostra železničnej siete regiónu je tvorená dvoma hlavnými traťami v smere západ - východ (Žilina – Košice - Ukrajina) a sever - juh (Poľsko – Prešov – Košice – Maďarsko). PK má druhú najväčšiu celkovú dĺžku ciest 3 107 km po BBK, so sieťou diaľnic (40,4 km), najvyšším podielom ciest I. triedy (826 km).

PK vykazuje pomerne nízke hodnoty v produkcii tuhých emisií, v produkcii oxidu siričitého nastalo najvýraznejšie zlepšenie, vysoké hodnoty nedosahuje v produkcii oxidu dusíka, ani v produkcii oxidu uhoľnatého. Územie PK je chudobné na surovinové zdroje, resp. zásoby rudných surovín. Predstavuje však významnú surovinovú základňu nerudných surovín a stavebných materiálov, zásoby, ktoré umožňujú rozvoj hlavne stavebného priemyslu. Nachádzajú sa tu najmä ložiska bentonitu a zeolitu, cementárske suroviny, stavebné suroviny. Významné sú ložiská kamennej soli v lokalitách Solivar – Prešov.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že PK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v turizme a vybraných odvetviach priemyslu. Dôsledkom tohto vývoja môže byť ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu a spomaleniu jeho ekonomického rastu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie PK nízka. Za najväčší nevyužitý rozvojový potenciál PK sa považuje:

- bohaté prírodné a kultúrohistorické dedičstvo s vysokým podielom chránených území a kvalitným životným prostredím najmä pre rozvoj turizmu,
- strategická poloha (prihraničný región, vonkajšia hranica EÚ),
- mladá pracovná sila (rast vzdelanosti najmä na úrovni stredného odborného vzdelania),
- priaznivé klimatické podmienky a pôdne pomery (pestovanie pre využitie biomasy),

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda PK je tvorená priaznivou demografickou štruktúrou, kvalitným životným prostredím, strategickou polohou na hranici troch krajín a hraničiacom pásme EÚ, prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom a predpokladmi pre rozvoj novej zelenej ekonomiky vo vzťahu k rozvoju vidieka a kľúčových tradičných odvetví.

Strategické ciele:

1. posilnenie produktivity a konkurencieschopnosti v kľúčových a perspektívnych odvetviach priemyslu a služieb,
2. zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
3. komplexný rozvoj a posilnenie vidieka na hospodárstve regiónu,
4. zvýšenie kvality ľudského potenciálu – riešenie rómskej otázky a podpora mladých ľudí, rozvoj všetkých foriem celoživotného vzdelávania (CŽV) a celoživotného poradenstva (CŽP).

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich, regionálnych zdrojov,
- zvýšenie regionálnej zamestnanosti, exportnej výkonnosti na nových trhoch a konkurencieschopnosti,
- vytvorenie nových pracovných miest na vidieku a rozvoj vidieka, zvýšenie podielu ekologického poľnohospodárstva,
- posilňovanie vnútroregionálnych kooperačných a obchodných väzieb,
- vznik nových väzieb medzi vedou, výskumom, inováciami - podnikateľskou sférou a vzdelávacími inštitúciami,
- zvýšenie kvality ľudských zdrojov a zlepšenie sociálnej súdržnosti.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Uvedená časť prezentuje orientačné plnenie cieľov predchádzajúceho PHSR 2008 – 2013.

5.1 Prioritná oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Od kvality technickej infraštruktúry závisí aj kvalita bývania a jeho komfort. Jednou z hlavných priorít je dobudovanie kanalizácie (A.1.1). Po zlepšení stavu infraštruktúry možno očakávať aj zvýšenie atraktivity mesta, ktoré by sa malo prejavovať prílevom investícií do stavebného rozvoja. Na rekonštrukciu vybraných úsekov miestnych komunikácií a chodníkov sa orientujú projekty A.3.1 a A.3.2. Do tejto prioritnej oblasti, analogicky k členeniu OP Základná infraštruktúra, sú zaradené aj zámery rekonštrukcie občianskych budov (A.2.1, A.2.2).

A.1.1 Dobudovanie kanalizácie

A.2.1 Rekonštrukcia budovy základnej školy

A.2.2 Úprava fasády mestského úradu

A.2.3 Rekonštrukcia mestského Domu kultúry

A.2.4 Dokončenie Obvodného zdravotného strediska.

A.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

A.4.1 Rekonštrukcia a revitalizácia verejných priestranstiev mesta

častočne splnené

zrealizované

splnené

častočne splnené

neukončené

častočne splnené

častočne splnené

5.2 Prioritná oblasť B – Kultúra a život komunity

Mesto Hanušovce nad Topľou bolo známe svojimi kultúrnymi a spoločenskými tradíciami. Aktivity prioritnej oblasti B majú pomôcť podporiť kultúrny a spoločenský život a oživiť prípadne udržať jstujúce tradície. Z analýz vyplynulo, že v poslednom období rastie pasivita obyvateľov. K obohateniu spoločenského života by prispela aj intenzívnejšia spolupráca a výmenné styky s inými obcami. Je tiež potrebné zohľadňovať špecifické potreby rôznych skupín obyvateľov z hľadiska veku – mládeže a dôchodcov.

B.1.1 Realizácia jednotlivých kultúrnych podujatí v meste	splnené
B.2.1 Príprava a realizácia cezhraničnej partnerskej spolupráce.	splnené
B.3.1 Aktivity miestnych klubov a organizácií	splnené
B.4.1 Resocializačný program pre Rómov	splnené

5.3 Prioritná oblasť C – Služby pre obyvateľov

Vzhľadom k veľkosti kategórii mesta je možné podporiť vznik nových prevádzok vytvorením priestorových podmienok. V čiastočnej návaznosti na bod B.4.1 vytvorenie možnosti VPP pre nezamestnaných. A umožnenie verejného prístupu na internet v meste.

C.1.1 Vytvorenie podmienok pre verejnoprospešné služby	splnené
C.2.1 Internetová kaviareň	čiastočne splnené
C.3.1 Rekvalifikačné kurzy a programy podpory vzniku MSP	nesplnené

5.4 Prioritná oblasť D – Kvalita životného prostredia

Kvalita životného prostredia je dôležitým faktorom atraktívnosti mesta z hľadiska obytných a rekreačných funkcií. Okrem praktických činností na zlepšenie stavu životného prostredia (ako revitalizácie mestskej zelene – D.1.1) sa počíta aj s uskutočnením osvetovej kampane „Chránme prostredie, v ktorom žijeme“ (D.2.1). Dôležitá je tiež priama participácia obyvateľov na zlepšovaní životného prostredia,

D.1.1 Revitalizácia a výsadba mestskej zelene	splnené
D.2.1 Informačný a osvetový leták „Chránme prostredie, v ktorom žijeme“	nesplnené
D.3.1 Dokončenie regulácie miestneho vodného toku	čiastočne splnené

5.5 Prioritná oblasť E – Podpora cestovného ruchu a stavebného rozvoja

V oblasti rekreácie a športu sú tu možnosti pre krátkodobú rekreáciu a športové vyžitie, ale ich stav je takmer nevyhovujúci. Pre dlhodobú rekreáciu chýbajú ubytovacie kapacity. Dlhodobá rekreácia kladie tiež zvýšené nároky na prírodné prostredie a vybavenosť. Má sezónny charakter a preto je ekonomicky náročná.

E.1.1 Stavba priemyselného parku	čiastočne splnené
E.2.1 Výstavba nájomných bytov	splnené
E.3.1 Zriadenie ubytovacích kapacít turistického typu v meste	nesplnené
E.3.2 Výstavba oddychovej zóny v meste	čiastočne splnené
E.4.1 Rekonštrukcia Malého kaštieľa	ukončené 2015
E.4.2 Rekonštrukcia Veľkého kaštieľa	realizuje sa

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre mesto Hanušovce nad Topľou nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom mesta, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci mesta. Na jej základe môže mesto prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v meste, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu mestu priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude mesto riešiť v rámci Integrovannej stratégie. Znamená to teda, že mesto musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť). Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že mesto dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia. V rámci analýzy SWOT sa mesto koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre mesto, preto by sa mal manažment mesta sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich mesto nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu mesto vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj mesta, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozi jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mesta, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mesto stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily mesta sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká	vysoký	nízky
	nízka	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
		3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých mesto momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody mesta. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest mesta je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má mesto najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky mesta Hanušovce nad Topľou a kvalitu života v meste.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá poloha mesta vzhľadom na dostupnosť krajského mesta Prešov a okresného mesta V.n.Topľou (cesta I/18), - rozšírená poľnohospodárska výroba, - narastajúci počet obyvateľov živnostníkov – v roku 2014 – 309, - výrazne zvyšujúci sa podiel právnických osôb podnikateľov – 48, - možnosti rozvoja obchodných zón, - možnosti rozvoja priemyselných zón v smere na Vranov nad Topľou, - tri predajne potravín, rozmiestnené rovnomerne v jednotlivých častiach, - poľnohospodárskas pôda zaberajúca 79,5 % územia, - rovinutá drevovýroba, priemyselná výroba a skladové hospodárstvo, - vybudované areály PD,	- nevyhovujúci stav budovy domu služieb, - nevyužívané bývalé pekárne v meste, - nedostatočne rozvinutý pracovný trh v meste, - vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nedostatočné ubytovacie služby, - nedobudovaná sieť maloobchodných predajní, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezaujem mladých ľudí o podnikanie, - vysoký podiel obyvateľov bez pracovných návykov a vzdelania, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nedostatočná spolupráca mesta s podnikateľmi, - mesto neposkytuje podporu podnikateľských subjektov formou zvýhodnených prenájmov, - nezavedený zvýhodnený daňový systém pre miestnych podnikateľov, - pretrvávajúce nepriaznivé produkčné vlastnosti časti poľnohospodárskych pôd,
Príležitosti	Ohrozenia
- využitie polohového potenciálu mesta Hanušovce nad Topľou s výhodnou polohou vo vzťahu na dostupnosť mesta Prešov, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území mesta, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - podpora pravidelného organizovania miestnych trhov, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, - využitie nekvalifikovanej pracovnej sily,	- zvýšená regionálna konkurencia v oblasti profilových pre Hanušovce nad Topľou (poľnohospodárstvo, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10 2	16 8 8 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST 8	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej, aj keď technicky nevyhovujúcej infraštruktúry – poľnohospodárskych areálov a výrobných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- katastrálnym územím Hanušovce nad Topľou prechádzajúca regionálna, jednokolaťová železničná trať v smere na mesto Prešov a V. n. Topľou, - dobrá dostupnosť krajského mesta po ceste I/18, - čiastočne vybudované chodníky pre peších, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií, - dostatočne vybudovaná sieť zastávok SAD, - existencia čerpacie stanice vo východnej časti mesta, - čerpacia stanica LPG,	- zlý až životu nebezpečný stav takmer všetkých miestnych komunikácií a chodníkov (po stavebných zásahoch), - zlé až nezmyselné dopr. značenie na miestnych komunikáciách, - nevyhovujúci stav MK na ul. SNP, Širiava a Budovateľskej ul., - nevyhovujúci stav MK na ul. Kukorelliho a lokalite Pod Šibenou, - nevyhovujúci stav chodníkov na Kukorelliho ul., ul. Širiava a SNP, - nevyhovujúci stav chodníkov na Prešovskej a Budovateľskej ul., - nedobudovaný chodník na Mierovej ul., - nedobudovaný chodník pozdĺž hlavnej ulice, - nevybudované cyklotrasy, - nedostatok parkovacích miest pred bytovým domom pri futbalovom ihrisku, - absencia parkoviska pre potreby futbalového ihriska, - nedostatok parkovacích miest na Budovateľskej ulici a na Slovenskej ulici,
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba chodníkov pre peších, - dostavba parkovacích plôch v meste, - výstavba cyklotrasy v smer Vlača (okolo rieky Topľa), - výstavba cyklotrasy v smer Bystré, - výstavba cyklotrasy v smer Petrovce, - upraviť kategorizáciu siete MK, - odstrániť bodové a líniové závady v trasách MK dobudovaním výbočísk a obrátisk na zaslepených uliciach, - na uliciach s jednopruhovými vozovkami a bez možnosti rozšírenia zmeniť organizáciu dopravy zjednosmernením, - dobudovať bezpečné kryty súčasných štrkových vozoviek a vozoviek v havarijnom stave, - dobudovať bezbariérové priechody a prístupy na celom území mesta Hanušovce nad Topľou, - hľadať územné možnosti pre vybudovanie priestranného centra pre peších, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7	Stratégia WO 12 3 12
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT 5 9

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO - kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia plôch pre rozširovanie IBV (Kukorelliho, Sadovej, Mierovej, Tehelnej ul.), - dostatok plôch pre HBV, - vybudovaná rozvodná elektrická sieť, - rozvodná sieť plynu, - vybudovaná sieť trafostaníc, - vybudovaná sieť osvetlenia, - vybudované cintoríny v meste Hanušovce nad Topľou,	- monopolné postavenie dodávateľa tepla – Dalkia, - zastaralé teplovodné potrubie, - slabý tlak vody v koncových miestach, - zastaralá telefónna sieť, - nevyhovujúci stav elektrických rozvodov na Kukorelluho ul. a ul. Garbiarska, - nevybudovaný bezbariérový prístup do zdravotného strediska, - vysoká energetická náročnosť domu kultúry, zdravotného strediska, domu smútku, - negatívny stav nehnuteľného majetku mesta, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia (LED) a jeho rozšírenie na neosvetlené časti mesta, - kompletná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme, - zavedenie elektrických, vodovodných a kanalizačných prípojk do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7 1	9 5 6 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	4 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený separovaný zber v meste, - fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, - splašková kanalizačná sieť s ČOV, - existencia priestorov pre výstavbu kompostoviska, - zberný dvor pre separovaný zber,	- nefunkčnosť kanalizácie (búrky, množenie hlodavcov), - nedobudovaná kanalizačná sieť v okrajových častiach mesta, - nefunkčnosť zberného dvora, - nevyriešená likvidácia organického odpadu, - nedostatočný potenciál využívania možnosti separovať odpad, - nevybudovaná kanalizačná sieť na ul. Jarmočná, - potrebná rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Šarišská, Budovateľská, - nedoriešené odvodnenie ul. Jarmočná, SNP a Budovateľská, - nedostatok odpadkových košov centrálnej zóny mesta,
Príležitosti	Ohrozenia
- vybudovanie a dovybavenie mestského kompostoviska, - dostavba splaškovej kanalizačnej siete, - sfunkčnenie zberného dvora pre separovaný zber a obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celom meste, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia v meste, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8	Stratégia WO 9 3 3 11
T hrozby	Stratégia ST 6	Stratégia WT 6

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, - možnosti výstavby oddychových zón od Grodzinského mosta k Remeninám, - možnosti výstavby oddychových zón v miestnom parku, v priestore rieky Topľa, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV, - vybudovaný priestor pre zberný dvor, - územím prechádza i nadregionálny biokoridor Topľa, - do katastrálneho územia mesta zasahuje lokalita NATURA 2000 – Slánske vrchy,	- nedostatočné odvodnenie ul. Jarmočná, SNP, Budovateľská, - znečistené koryto Hanušovského a Medziarskeho potoka, - potrebná revitalizácia koryta od lokality Kamenec a v smere na „Počekanec“, - nefunkčnosť kanalizácie (búrky, množenie hlodavcov), - nedobudovaná kanalizačná sieť v okrajových častiach mesta, - nefunkčnosť zberného dvora, - nevyriešená likvidácia organického odpadu, - nedostatočný potenciál využívania možnosti separovať odpad, - nevybudovaná kanalizačná sieť na ul. Jarmočná, - potrebná rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Šarišská, Budovateľská,
Príležitosti	Ohrozenia
- odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9 4	10 Stratégia WO 1 5
T hrozby	Stratégia ST	9 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Prešovskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia zdravotného strediska, - v meste pôsobia 3 praktickí lekári pre dospelých, - 2 praktickí lekári pre deti a dorast, - v meste pôsobí neurológ, psychiater, internista a gynekológ, - v meste sa nachádzajú 2 stomatologické ambulancie, - rýchla záchranná služba, - fungujúce komunitné centrum, - existencia denného stacionáru s kapacitou 20 obyvateľov, - existencia jednoty dôchodcov, - existencia Centra sociálnych služieb „Slniečny dom“, - zariadenie LUNETÁ – chránené bývanie pre schizofrenikov, - pozitívny postoj samosprávy k problematike seniorov - záujem z úrovne MsÚ o skvalitňovanie a sieťovanie sociálnych služieb pre seniorov, - postupné odstraňovanie bariér v meste, - záujem seniorov o rôzne typy aktivít v meste, - existujúca spolupráca seniorov s MsÚ a vzájomná komunikácia,	- roztrúsenosť lekárov, ako aj nedostatok odborných lekárov, - nevyhovujúci stav budovy zdravotného strediska, - nevyužitie kapacity budovy zdravotného strediska, - vysoký podiel rómskej populácie neschopnej integrácie, - absencia priestorov pre klubovú činnosť, - absencia domova dôchodcov, - absencia denného stacionára pre obyvateľov v dôchodkovom veku, - absencia prepravnej služby, - nevybudované stredisko osobnej hygieny a mestská práčovňa, - absencia krízovej pomoci - dopyt po zariadení signalizácie pomoci,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10	Stratégia WO 6
T hrozby	15 9 3 13 Stratégia ST	Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú silné stránky nad slabými stránkami. Odporúča sa využiť stratégiu **ST** – kde sa mesto môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa mestu zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Prešov, prípadne Vranov nad Topľou.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- bohatá história v oblasti vzdelávania, - existencia materskej školy v Hanušovciach nad Topľou, - fungujúca plnoorganizovaná základná škola, - odborné a špecializované učebne, - bohatá kultúrna a krúžková činnosť, - starostlivosť o začlenené deti, - existujúce špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím, - dostatočne priestorové kapacity školy, - existencia združenej školy, - existencia a dobré výsledky ZUŠ, - zodpovednosť a spoľahlivosť pedagogického zboru, - fungujúci mestský futbalový klub, - činný hokejový klub Pelikán, - rybársky a poľovnícky zväz, - činný turistický klub KROKUS a ICM, - obnovené športové ihrisko, - vybudované detské ihrisko,	- nedostatočný počet detských ihrísk, - malá, alebo žiadna podpora nadaných detí, - nedostatočná kapacita materskej školy, - nedostatočná kapacita ZUŠ, - absencia odborných zamestnancov (logopéd, psychológ, sociálny pracovník, špeciálny pedagóg) - nedostatočný záujem rodičov o spoluprácu, - morálne zastarané učebné pomôcky, - nedostatočný počet učebníc, - nedostatočné MTZ zariadenia školského stravovania, - nedostatočná zapojenosť rodičov do diania ZŠ,
Príležitosti	Ohrozenia
- zabezpečiť pre školy špeciálnych pedagógov vzhľadom na množstvo detí s poruchami správania sa a integrovaných detí, - maximálne podporovať školy vo vybavení IKT a jeho využívaní vo vzdelávacom procese, - zabezpečenie špeciálnych pedagógov pre deti s poruchami správania, - modernizácia infraštruktúry vzdelávania v meste, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v meste Hanušovce nad Topľou, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov mesta, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 17	10 Stratégia WO 9
T hrozby	Stratégia ST 8	7 Stratégia WT

V oblasti vzdelávania prevládajú silné stránky nad slabými. Odporúča sa využitie stratégie SO – čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v meste. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia domu kultúry, - existencia Veľkého a Malého kaštieľa, - Vlastivedné múzeum Hanušovce nad Topľou, - existencia Sušiarne liečivých rastlín – Komenského ul. č. 14/33, - existencia 3 kostolov – rímskokatolícky, gréckokatolícky, evanjelický, - fungujúci evanjelický spevácky zbor, - rómsky spevácky zbor, ktorý vedie diakon, - v meste pôsobia 3 folklórne súbory – Vargovčan, Vargovčaník a Oblík, - pravidelne organizované kultúrne podujatia – Vianočný koncert, Hanušovský jarmok, Hudobná rozprávka, atď.,	- nevyhovujúci stav kultúrnych pamätihodností, - kultúrny dom v havarijnom stave, - nefunkčnosť mestského kina, - malá podpora žiakov miestnej ZUŠ, - nepodporovanie a nevyužívanie miestnych umeleckých súborov,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba multifunkčnej kultúrnej sály, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o meste, kultúrnom dedičstve a tradíciách, - kompletná rekonštrukcia domu kultúry. - modernizácia priestorov mestského kina a obstaranie techniky. - výstavba vonkajšieho amfiteátra. - modernizáciaestskej knižnice. - ukončená rekonštrukcia (01/2016) objektu Malého kaštieľa. - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia mesta,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6 1 9	Stratégia WO 8
T hrozby	Stratégia ST 1	Stratégia WT 5

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia Malého a Veľkého kaštieľa, - pravidelné kultúrne a spoločenské aktivity, - existencia archeologických lokalít, - existencia prírodných hodnôt – Slánske vrchy, - potenciál pre rozvoj poznávacieho cestovného ruchu, - existencia lokalít pre budovanie cykloturistických trás,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR mesta, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - veľký počet neprispôsobivých obyvateľov znečisťujúcich verejné priestranstvá, - nedostatočná propagácia mesta z hľadiska cestovného ruchu, - slabo využitý kultúrno – historický potenciál mesta, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využité potenciál pre rozvoj kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na mesto, - nedostatočné pokrytie cyklistickými chodníkmi,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha mesta Hanušovce nad Topľou v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha mesta Hanušovce nad Topľou vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality – Domaša, Slánske vrchy, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10 7	Stratégia WO 5
T hrozby	6 Stratégia ST 1 3	Stratégia WT

Mesto disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova mestského úradu v dostupná v centre mesta, - existencia obvodného oddelenia PZ, - organizované občianske hliadky,	- negatívny stav nehnuteľného majetku mesta, - formálna činnosť hliadok a ich minimálny vplyv pri dodržiavaní verejného poriadku, - absencia mestskej polície, - nedostatočný kamerový systém v meste, - potrebná inovácia webovej stránky mesta, - nevyhovujúci spôsob informovania o dani v meste, - nedostatočná protidrogová prevencia, - nedostatočné pokrytie mesta kamerovým systémom, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13 8 4	Stratégia WO 5 1 5
T hrozby	Stratégia ST 5 1 5	Stratégia WT 5

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA MESTA

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry na mestskom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 2	5 Stratégia WO 7 9
T hrozby	Stratégia ST	0 5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO a WT – kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Hanušovce nad Topľou a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky mesta Hanušovce nad Topľou patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu mesta, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia mesta Hanušovce nad Topľou vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment mesta ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadaním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov mesta Hanušovce nad Topľou. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou mesta Hanušovce nad Topľou a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR POSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim mesto Hanušovce nad Topľou poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok mesta Hanušovce nad Topľou je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam mesta sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Mesto Hanušovce nad Topľou je súčasťou vyššieho územného celku Prešov. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou:

Hlavné disparity PK:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne;
- nevyhovujúca štruktúra/koncentrácia priemyslu;
- zaostávajúce miestne hospodárstvo;
- nízka produktivita práce v sektore priemyslu;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania v oblasti služieb;
- nedobudovanie siete inštitúcií poskytujúcich služby podnikateľom;
- nedostatočné využívanie e-služieb, chýbajúca koordinácia využitia súčasných prenosových služieb a nerozvinuté e-služby (nielen verejné);
- nedostatočný koncepčný prístup k využívaniu potenciálu pre turizmus;
- nízka produktivita práce v sektore služieb;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia, nedostatočná a nejednotná rozvinutosť, medzinárodnej a regionálnej informačnej siete;
- nedostatočne vybudovaná infraštruktúra rýchlostných komunikácií;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny;
- pomalý rozvoj dopravnej infraštruktúry;
- vysoká energetická náročnosť kľúčových odvetví regionálnej ekonomiky;
- nedostatočné investície do tvorby krajiny a protipovodňovej ochrany;
- nedostatočná pozornosť ekologickým záťažiam;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- nedostatočná kvalita (dostupnosť, efektívnosť) všetkých typov vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania;
- nízka miera využívania nových, inovatívnych programov na podporu zamestnanosti, vrátane financovania týchto aktivít;
- nízka miera využívania pracovných síl;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- pretrvávajúci trend vysokého podielu dlhodobo nezamestnaných vo vybraných sociálnych skupinách;
- pretrvávajúca nízka adaptabilita pracovnej sily;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov rómskej populácie.

Hlavné faktory rozvoja PK:

v pôdohospodárstve

- vhodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci SR;

v priemysle

- rozvoj eko-priemyslu a čistých technológií najmä v MSP;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach;
- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce v priemyselnej výrobe;
- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;
- budovanie RIC so zameraním na transfer inovácií, zelenú ekonomiku a ekologické technológie;

v službách

- atraktívny potenciál a zvyšujúci sa záujem o turizmus;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach;
- zakladanie rodinných firiem v oblasti služieb a rozvoj telepráce na zvýšenie zamestnanosti;
- existujúca sieť poradenských a podporných inštitúcií pre malých a stredných podnikateľov;
- rozvíjajúci sa systém podpory MSP (inkubátory, informačné a poradenské služby);

v technickej infraštruktúre

- dostatočný potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
- vysoký dopravný potenciál, výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie na nové trhy;
- vysoký podiel chránených území k celkovej rozlohe – atraktívne prírodné prostredie,

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
- vysoký podiel stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva/možnosť profesijnej mobility;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- vytvorenie metropolitného centra Košice – Prešov;
- schopnosť obojstrannej komunikácie obyvateľstva v prihraničných oblastiach, cezhraničná spolupráca.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ dobrá poloha mesta vzhľadom na dostupnosť krajského mesta Prešov a okresného mesta V.n.Topľou (cesta I/18),	1,5	- nevyhovujúci stav budovy domu služieb,	1,5
+ rozšírená poľnohospodárska výroba,	1	- nevyužívané bývalé pekárne v meste,	1,5
+ narastajúci počet obyvateľov živnostníkov – v roku 2014 – 309,	1,5	- nedostatočne rozvinutý pracovný trh v meste,	1,5
+ výrazne zvyšujúci sa podiel právnických osôb podnikateľov – 48,	1,5	- vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku,	1,5
+ možnosti rozvoja obchodných zón,	0,5	- nedostatočné ubytovacie služby,	0,5
+ možnosti rozvoja priemyselných zón v smere na Vranov nad Topľou,	1,5	- nedobudovaná sieť maloobchodných predajní,	0,5
+ osem predajní potravín, rozmiestnené rovnomerne v jednotlivých častiach,	0,5	- nízke priemerné mzdy v regióne,	1,5
+ poľnohospodársk a pôda zaberajúca 79,5 % územia,	1	- stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP,	1,5
+ rovinutá drevovýroba, priemyselná výroba a skladové hospodárstvo,	1,5	- nezáujem mladých ľudí o podnikanie,	1,5
+ vybudované areály PD,	1	- vysoký podiel obyvateľov bez pracovných návykov a vzdelania,	1,5
		- nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta,	1
		- nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,	1
		- nedostatočná spolupráca mesta s podnikateľmi,	0,5
		- mesto neposkytuje podporu podnikateľských subjektov formou zvýhodnených prenájmov,	1,5
		- nezavedený zvýhodnený daňový systém pre miestnych podnikateľov,	1,5
		- pretrvávajúce nepriaznivé produkčné vlastnosti časti poľnohospodárskych pôd,	0,5
spolu	11,5	spolu	19,0
		výsledok	-7,5

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ katastrálnym územím Hanušovce nad Topľou prechádzajúca regionálna, jednokoľajová železničná trať v smere na mesto Prešov a V. n. Topľou,	1,5	- zlý až životu nebezpečný stav takmer všetkých miestnych komunikácií a chodníkov (po stavebných zásahoch),	1,5
+ dobrá dostupnosť krajského mesta po ceste I/18,	1,5	- zlé až nezmyselné dopr. značenie na miestnych komunikáciách,	1
+ čiastočne vybudované chodníky pre peších,	1	- nevyhovujúci stav MK na ul. SNP, Širiava a Budovateľskej ul.,	1,5
+ vybudovaná sieť miestnych komunikácií,	1,5	- nevyhovujúci stav MK na ul. Kukorelliho a lokalite Pod Šibenou,	1,5
+ dostatočne vybudovaná sieť zastávok SAD,	1	- nevyhovujúci stav chodníkov na Kukorelliho ul., ul. Širiava a SNP,	1
+ existencia čerpacej stanice vo východnej časti mesta,	1	- nevyhovujúci stav chodníkov na Prešovskej a Budovateľskej ul.,	1
+ čerpacia stanica LPG,	0,5	- nedobudovaný chodník na Mierovej ul.,	1
		- nedobudovaný chodník pozdĺž hlavnej ulice,	1
		- nevybudované cyklotrasy,	1
		- nedostatok parkovacích miest pred bytovým domom pri futbalovom ihrisku,	1
		- absencia parkoviska pre potreby futbalového ihriska,	1
		- nedostatok parkovacích miest na Budovateľskej ulici a na Slovenskej ulici,	1
spolu	8,0	spolu	13,5
		výsledok	-5,5

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia plôch pre rozširovanie IBV (Kukorelliho, Sadovej, Mierovej, Tehelnej ul.),	1,5	- monopolné postavenie dodávateľa tepla – Dalkia,	1,5
+ dostatok plôch pre HBV,	1,5	- zastaralé teplovodné potrubie – rekonštrukcia bola zrealizovaná	1,5
+ vybudovaná rozvodná elektrická sieť,	1,5	- slabý tlak vody v koncových miestach,	1
+ rozvodná sieť plynu,	1,5	- zastaralá telefónna sieť,	1
+ vybudovaná sieť trafostaníc,	1	- nevyhovujúci stav elektrických rozvodov na Kukorelliho ul. a ul. Garbiarska,	1
+ vybudovaná sieť osvetlenia,	1,5	- nevybudovaný bezbariérový prístup do	
+ vybudované cintoríny v meste Hanušovce nad Topľou,	1		

		zdravotného strediska, - vysoká energetická náročnosť domu kultúry, zdravotného strediska, domu smútku, - negatívny stav nehnuteľného majetku mesta, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1 1,5 1,5
spolu	9,5	spolu	11,5
		výsledok	2,0

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1	- nefunkčnosť kanalizácie (búrky, množenie	1,5
+ spracovaný POH mesta Hanušovce nad Topľou	0,5	hlodavcov),	
+ na roky 2011-2015,		- nedobudovaná kanalizačná sieť v okrajových	1,5
+ zabezpečený odvoz TKO,	1,5	častiach mesta,	
+ zavedený separovaný zber v meste,	1,5	- nefunkčnosť zberného dvora,	1,5
+ fungujúci systém odvozu a likvidácie	1,5	- nevyriešená likvidácia organického odpadu,	1
komunálneho odpadu,		- nedostatočný potenciál využívania možnosti	1,5
+ splašková kanalizačná sieť s ČOV,	1,5	separovať odpad,	
+ existencia priestorov pre výstavbu	1,5	- nevybudovaná kanalizačná sieť na ul.	1
kompostoviska,		Jarmočná,	
+ zberný dvor pre separovaný zber,	1,5	- potrebná rekonštrukcia kanalizačnej siete na	1
		ul. Šarišská,	
		- nedoriešené odvodnenie ul. Jarmočná, SNP a	1
		Budovateľská,	1
spolu	10,5	spolu	11,0
		výsledok	0,5

Životné prostredie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1	- nedostatočné odvodnenie ul. Jarmočná, SNP,	1
+ zabezpečený odvoz TKO,	1,5	Budovateľská,	
+ relatívne stabilný, až znižujúci sa objem	1	- znečistené koryto Hanušovského a	1,5
produkovaného odpadu,		Medzianskeho potoka,	
+ možnosti výstavby oddychových zón od	1	- potrebná revitalizácia koryta od lokality	1
Grodzinského mosta k Remeninám,		Kamenec a v smere na „Počekanec“,	
+ možnosti výstavby oddychových zón v	1	- nefunkčnosť kanalizácie (búrky, množenie	1,5
miestnom parku, v priestore rieky Topľa,		hlodavcov),	
+ vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV,	1,5	- nedobudovaná kanalizačná sieť v okrajových	1,5
+ vybudovaný priestor pre zberný dvor,	1,5	častiach mesta,	
+ územím prechádza i nadregionálny biokoridor	1	- nefunkčnosť zberného dvora,	1,5
Topľa,		- nevyriešená likvidácia organického odpadu,	1
+ do katastrálneho územia mesta zasahuje	1,5	- nedostatočný potenciál využívania možnosti	1
lokalita NATURA 2000 – Slánske vrchy,		separovať odpad,	
		- nevybudovaná kanalizačná sieť na ul.	1,5
		Jarmočná,	
		- potrebná rekonštrukcia kanalizačnej siete na	1,5
		ul. Šarišská, Budovateľská,	
spolu	11	spolu	13
		výsledok	-2

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia zdravotného strediska,	1,5	- roztrúsenosť lekárov, ako aj nedostatok	1,5
+ v meste pôsobia 3 praktickí lekári pre	1,5	odborných lekárov,	
dospelých,		- nevyhovujúci stav budovy zdravotného	1,5
+ 2 praktickí lekári pre deti a dorast,	1,5	strediska,	
+ v meste pôsobia neurológ, psychiater, internista	1	- nevyužitá kapacita budovy zdravotného	1
a gynekológ,		strediska,	
+ v meste sa nachádzajú 2 stomatologické	1,5	- vysoký podiel rómskej populácie neschopnej	1,5
ambulancie,		integrácie,	
+ rýchla záchranná služba,	1,5	- absencia priestorov pre klubovú činnosť,	1
+ fungujúce komunitné centrum,	1	- absencia domova dôchodcov,	1,5
+ existencia denného stacionára s kapacitou 20	1	- absencia denného stacionára pre obyvateľov	1
obyvateľov,		v dôchodkovom veku,	
+ existencia jednoty dôchodcov,	1	- absencia prepravnej služby,	1

+	existencia Centra sociálnych služieb „Slnečný dom“,	1	-	nevybudované stredisko osobnej hygieny a	1
+	zariadenie LUNETÁ – chránené bývanie pre schizofrenikov,	1	-	mestská pracovňa,	0,5
+	pozitívny postoj samosprávy k problematike seniorov - záujem z úrovne MsÚ o skvalitňovanie a sieťovanie sociálnych služieb pre seniorov,	1,5		absencia krízovej pomoci - dopyt po zariadení signalizácie pomoci,	
+	postupné odstraňovanie bariér v meste,	1			
+	záujem seniorov o rôzne typy aktivít v meste,	1			
+	existujúca spolupráca seniorov s MsÚ a vzájomná komunikácia,	1			
	spolu	18		spolu	11,5
	výsledok	6,5			

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy	
+	bohatá história v oblasti vzdelávania,	-	nedostatočný počet detských ihrísk,	1,5
+	existencia materskej školy v meste Hanušovce nad Topľou,	-	malá, alebo žiadna podpora nadaných deti,	1,5
+	fungujúca plnoorganizovaná základná škola,	-	nedostatočná kapacita materskej školy,	1,5
+	odborné a špecializované učebne,	-	nedostatočná kapacita ZUŠ,	1
+	bohatá kultúrna a krúžková činnosť,	-	absencia odborných zamestnancov (logopéd,	1
+	starostlivosť o začlenené deti,	-	psychológ, sociálny pracovník, špeciálny pedagóg)	1
+	existujúce špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím,	-	nedostatočný záujem rodičov o spoluprácu,	1
+	dostatočne priestorové kapacity základnej školy,	-	morálne zastarané učebné pomôcky,	1
+	existencia združenej školy,	-	nedostatočný počet učebníc,	1
+	existencia a veľmi dobré výsledky ZUŠ,	-	nedostatočné MTZ zariadenia školského stravovania,	1
+	zodpovednosť a spoľahlivosť pedagogického zboru,	-	nedostatočná zapojenosť rodičov do diania ZŠ,	1
+	fungujúci mestský futbalový klub,			
+	činný hokejový klub Pelikán,			
+	rybársky a poľovnícky zväz,			
+	činný turistický klub KROKUS a ICM,			
+	obnovené športové ihrisko,			
+	vybudované detské ihrisko,			
spolu	20,5	spolu		12,5
výsledok	8			

Kultúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia domu kultúry,	1,5	- nevyhovujúci stav kultúrnych pamätihodností,	1,5
+ existencia Veľkého a Malého kaštieľa,	1,5	- kultúrny dom v havarijnom stave,	1,5
+ Vlastivedné múzeum Hanušovce nad Topľou,	1,5	- nefunkčnosť mestského kina,	1,5
+ existencia Sušiarne liečivých rastlín – Komenského ul. č. 14/33,	1	- malá podpora žiakov miestnej ZUŠ,	1
+ existencia 3 kostolov – rímskokatolícky, gréckokatolícky, evanjelický,	1,5	- nepodporovanie a nevyužívanie miestnych umeleckých súborov,	1
+ fungujúci evanjelický spevácky zbor,	1	- zlý technický stav budovy Malého kaštieľa,	1,5
+ rómsky spevácky zbor, ktorý vedie diakon,	1		
+ v meste pôsobia 3 folklórne súbory – Vargovčan, Vargovčaník a Oblík,	1		
+ pravidelne organizované kultúrne podujatia – Vianočný koncert, Hanušovský jarmok, Hudobná rozprávka, atď.,	1,5		
spolu	11,5	spolu	8,0
výsledok	3,5		

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia Malého a Veľkého kaštieľa,	1,5	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR	1
+ pravidelné kultúrne a spoločenské aktivity,	1,5	- mesta,	
+ existencia archeologických lokalít,	1,5	- nedostatočné využitie tradície,	1
+ existencia prírodných hodnôt – Slánske vrchy,	1,5	- nedostatočne využité prírodných hodnôt pre	1
+ potenciál pre rozvoj poznávacieho cestovného	1.5	potrebv cestovného ruchu.	

+ ruchu, existencia lokalít pre budovanie cykloturistických trás,	1	- veľký počet neprispôbivých obyvateľov znečisťujúcich verejné priestranstvá, nedostatočná propagácia mesta z hľadiska cestovného ruchu, slabo využitý kultúrno – historický potenciál mesta, chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu, problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na mesto, nedostatočné pokrytie cyklistickými chodníkmi,	1 1,5 1,5 1 1 1 1,5 1
spolu	8,5	spolu	12,5
		výsledok	-4

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova mestského úradu v dostupná v centre mesta, + existencia obvodného oddelenia PZ, + organizované občianske hliadky,	1 1,5 1,5 1,5 1	- negatívny stav nehnuteľného majetku mesta, - formálna činnosť hliadok a ich minimálny vplyv pri dodržiavaní verejného poriadku, - absencia mestskej polície, - nedostatočný kamerový systém v meste, - potrebná inovácia webovej stránky mesta, - nevyhovujúci spôsob informovania o daniach v meste, - nedostatočná protidrogová prevencia, - nedostatočné pokrytie mesta kamerovým systémom, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,	1,5 1 1,5 1,5 1 1,5 1,5 1 1 1 1 1 1
spolu	8	spolu	16
		výsledok	-8

Informatizácia mesta

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry na mestskom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	1,5 1,5	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,	1 1 1 1 1
spolu	3	spolu	5
		výsledok	-2

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti mesta v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj mesta Hanušovce nad Topľou.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v meste.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHRSR POSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách mesto investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
mesto, obyvatelia mesta, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
mesto, obyvatelia mesta, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci mesta,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
mesto, VÚC, obyvatelia mesta, návštevníci mesta, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
mesto, obyvatelia mesta, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia mesta
Cieľová skupina
mesto, obyvatelia mesta, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Vízia

Mesto Hanušovce nad Topľou vyvážené a ohľaduplne využíva svoje historické a prírodné bohatstvo s cieľom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa snaží o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych a historických tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Mesto vytvorí podmienky na rekonštrukciu, obnovu a prezentáciu kultúrno-historických pamiatok – Malého kaštieľa. Z hospodárskeho hľadiska mesto vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má mesto najväčší potenciál – pivovarníctvo, poľnohospodárska produkcia a výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. Mesto Hanušovce nad Topľou je mestom, ktoré vyvážené zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Mesto je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí okresu Vranov nad Topľou. V meste je rozvinutá predškolská výchova, ktorá poskytuje služby aj pre deti zo širokého okolia, ako aj povinná školská dochádzka zabezpečená plnoorganizovanými základnými školami.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát mesta Hanušovce nad Topľou. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mesta Hanušovce nad Topľou a odpovedá na tri otázky: Čo mesto robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom mesta, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaním tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie mesta pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom mesta. Samospráva mesta Hanušovce nad Topľou disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mesta a poslancom mestského zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti, a to najmä z pohľadu obyvateľov mesta, patrí správa zasadnutí orgánov mesta. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja mesta je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním mesta Hanušovce nad Topľou všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečné mesto - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mesta je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia mesta a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Mesto Hanušovce nad Topľou v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie mesta v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v meste je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesta a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v meste, IBV, HVB, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Mesto vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov s cieľom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia mesta odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Mesto zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie mesta neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území mesta, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou mesto každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestia, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj detské a športové ihriská vo všetkých častiach mesta Hanušovce nad Topľou so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy vzhľadom na existujúce kompetencie je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Mesto podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Mesto sa v oblasti sociálnej pomoci do 31. 12. 2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z. z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti mesta pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia mesta majú právo požadovať súčinnosť mesta pri ochrane osoby, rodiny a majetku v meste, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má mesto povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Hanušovce nad Topľou považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Mesto Hanušovce nad Topľou v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnom vzdelávacom zariadení, ktorými sú zariadenia predškolskej výchovy a plnoorganizovaná základná škola.

Šport

Mesto vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov mesta, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky mesta je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu mesta. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v meste vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Hanušovce nad Topľou či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena mesta. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území mesta sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v meste, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Mesto zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mesta. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Mesto Hanušovce nad Topľou v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje mestskú knižnicu. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mesta je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity mesta a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre mesto, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v meste, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordináčnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území mesta, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou mesta v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Mesto vytvára podmienky na efektívnu prácu mestského úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na mestskom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

10. Informatizácia mesta

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia – prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov, vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti

a rozvoj služieb v regióne, zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mesto Hanušovce nad Topľou nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mesta Hanušovce nad Topľou po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných, kultúrno-historických a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude mesto smerovať do cestovného ruchu, kultúry, výroby, poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zvelaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v meste. Mesto bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia s cieľom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja mesta a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov s cieľom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Prešovského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií mesta definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja: Pre mesto Hanušovce nad Topľou je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu:

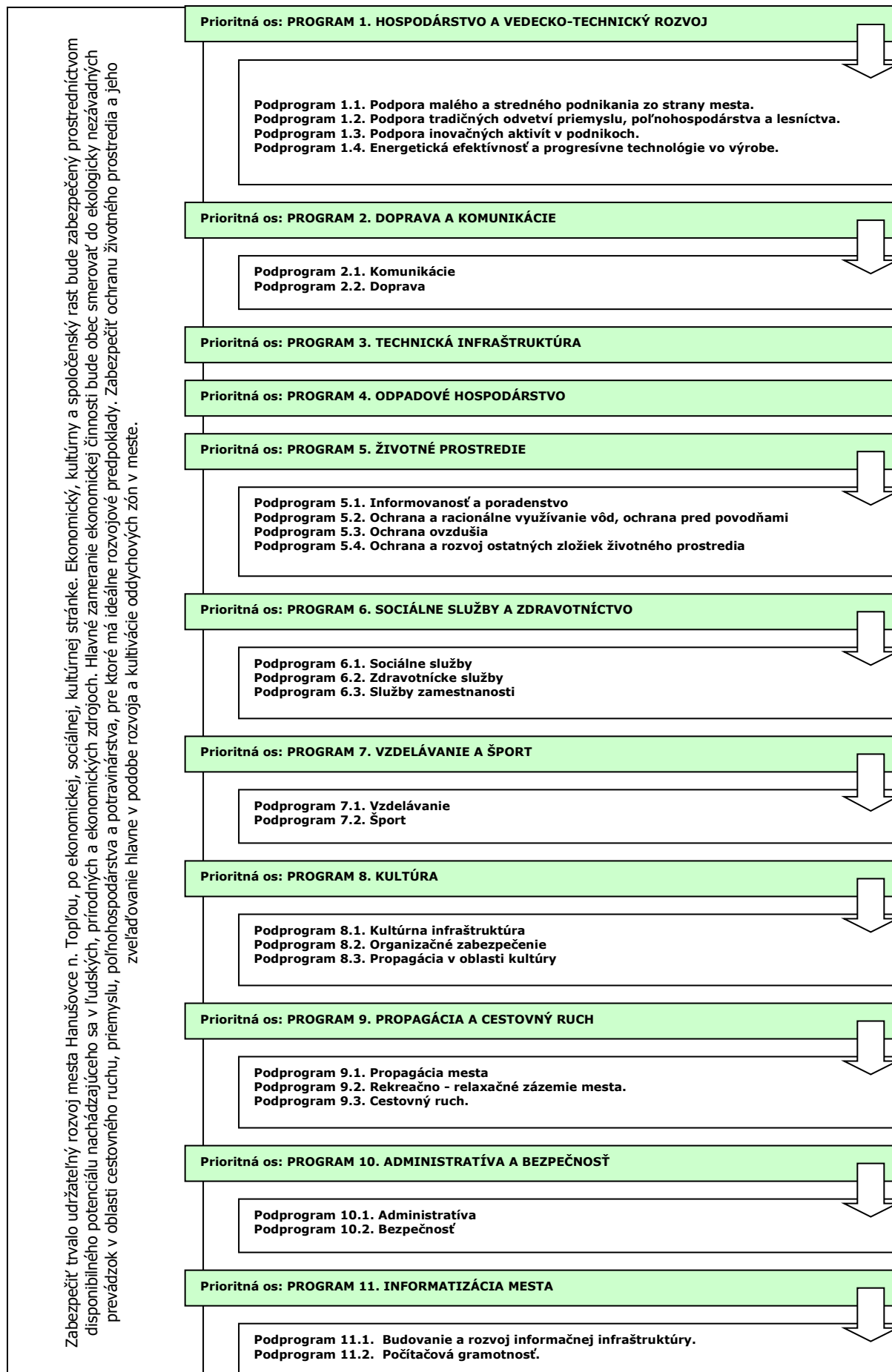
inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové usporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia mesta Hanušovce nad Topľou, vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať miesto aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľov. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v meste.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA		

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v meste, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1
Opatrenie 1.1.2
Opatrenie 1.1.3
Opatrenie 1.1.4

Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.

Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.
Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.
Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1
Opatrenie 1.2.2

Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.
Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.
Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1
Opatrenie 1.3.2

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe mesta ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov mesta s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1
Opatrenie 2.1.2
Opatrenie 2.1.3
Opatrenie 2.1.4
Opatrenie 2.1.5
Opatrenie 2.1.6
Opatrenie 2.1.7

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.
Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.
Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Úprava dopravnej infraštruktúry.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1
Opatrenie 2.2.2

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.
Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj mesta.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1
Opatrenie 3.2
Opatrenie 3.3
Opatrenie 3.4
Opatrenie 3.5
Opatrenie 3.6
Opatrenie 3.7
Opatrenie 3.8
Opatrenie 3.9
Opatrenie 3.10
Opatrenie 3.11

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.
Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.
Verejné osvetlenie.
Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.
Mestský rozhlas a televízia.
Požiarna ochrana.
Mestské cintoríny a pietne miesta.
Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.
Zásobovanie pitnou vodou.
Telekomunikačné siete.
Zásobovanie elektrickou energiou.
Zásobovanie zemným plynom.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, efektívna prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj mestského kompostoviska.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.
Opatrenie 4.5	Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov mesta. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.	Informovanosť a poradenstvo
Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Podprogram 5.2.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov a vodných pôch.
Podprogram 5.3.	Ochrana ovzdušia
Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.
Opatrenie 5.3..1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Podprogram 5.4.	Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia
Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.	Sociálne služby
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.
Opatrenie 6.1.5.	Mestská nájomná bytová výstavba.
Podprogram 6.2.	Zdravotnícke služby
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Opatrenie 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenie 6.3.1

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Opatrenie 6.3.2

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Opatrenie 6.3.3

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v meste. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Opatrenie 7.1.1

Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Opatrenie 7.1.2

Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.

Opatrenie 7.1.3

Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.

Opatrenie 7.1.4

Podpora záujmovej činnosti.

Opatrenie 7.1.5

Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Opatrenie 7.1.6

Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenie 7.2.1

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Opatrenie 7.2.2

Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.

Opatrenie 7.2.3

Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.

Opatrenie 7.2.4

Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.

Opatrenie 7.2.5

Podporovať talentovanú mládež.

Opatrenie 7.2.6

Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.

Opatrenie 7.2.7

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť mesta. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenie 8.1.1

Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.

Opatrenie 8.1.2

Múzeá a archeologické lokality.

Opatrenie 8.1.3

Kultúrno-historické pamiatky.

Opatrenie 8.1.4

Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenie 8.2.1

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenie 8.3.1

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2

Propagácia kultúry na internete prostredníctvom www stránky mesta.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia mesta a to nielen prostredníctvom www stránky. Potrebne je sústrediť sa na propagáciu kultúrno historických pamiatok, prírodných krás, pravidelných kultúrnych podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Opatrenie 9.1.3.

Propagácia mesta

Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Aktualizácia www stránky mesta.

Podpora budovania informačných tabúl v meste.

Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.

Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste

Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Opatrenie 10.2.2

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.

Zvyšovanie bezpečnosti v meste.

PO 11. Informatizácia mesta

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Programová časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou 2015 - 2024

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mesta. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v meste.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1
Aktivita	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.
Vytvoriť materiálne, finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v meste.
Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mesta, podnikateľských subjektov a obyvateľov mesta pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.
Opatrenie 1.1.2
Aktivita	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.
Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v meste.
Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Opatrenie 1.1.3
Aktivita	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.
Zakladanie podnikov a modernizácia technického vybavenia.
Opatrenie 1.1.4
Aktivita	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.
Komplexná rekonštrukcia domu služieb.
Výstavba obchodného centra na Kláštornej ulici.
Revitalizácia bývalých pekární.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1
Aktivita	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.
Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.
Výstavba podnikateľského inkubátora.
Zavedenie zvýhodneného daňového systému pre miestnych podnikateľov.
Opatrenie 1.2.2
Aktivita	Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie – využiť objekty v areály PD.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a distribúcie produkcie.
Modernizácia a rozširovanie potravinárskej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1
Aktivita	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.
Opatrenie 1.3.2
Aktivita	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia priemyselných zón.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1
Aktivita | Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Spracovanie projektov pre výrobu a využitie biomasy ako alternatívneho zdroja vykurovania bytov a objektov pre žiadosti zo zdrojov EÚ.
Spracovanie stratégie využitia alternatívnych regionálnych zdrojov energie.
Využitie zvýšenej teploty v podzemí, vzduchu na vykurovanie cez tepelné čerpadlá. |
|-----------------------------|---|

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť mesta Hanušovce nad Topľou. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Aktivita	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste. Vypracovanie technickej dokumentácie. Ukončenie rekonštrukcie miestnej komunikácie na ul. SNP. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Širiava. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Kukorelliho ulici. Rekonštrukcia miestnej komunikácie v lokalite Pod Šibenou.
Opatrenie 2.1.2 Aktivita	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste. Rekonštrukcia cesty I/18.
Opatrenie 2.1.3 Aktivita	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy v smer Vlača (okolo rieky Topľa). Výstavba cyklotrasy v smer Bystré. Výstavba cyklotrasy v smer Petrovce.
Opatrenie 2.1.4 Aktivita	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích miest pred bytovým domom pri futbalovom ihrisku. Výstavba parkoviska pre potreby futbalového ihriska. Dostavba parkovacích miest na Budovateľskej ulici. Dostavba parkovacích plôch na Slovenskej ulici.
Opatrenie 2.1.5 Aktivita	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Kukorelliho ulici. Rekonštrukcia chodníka od viaduktu smerom na ul. Širiava. Rekonštrukcia chodníka od ul. Budovateľská po železničnú stanicu, smer ul. Šarišská. Rekonštrukcia chodníka na ul. SNP. Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Prešovskej ul. Výstavba chodníka na ul. Mierová. Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Slovenskej ulici. Rekonštrukcia chodníka v mestskom parku. Výstavba chodníka pozdĺž hlavnej cesty k čerpacej stanici.
Opatrenie 2.1.6 Aktivita	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Rekonštrukcia premostení.
Opatrenie 2.1.7 Aktivita	Úprava dopravnej infraštruktúry. Realizácia informačných tabúl v meste.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1 Aktivita	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia zastávok SAD so samostatnými pruhmi.
Opatrenie 2.2.2 Aktivita	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia železničnej stanice s násupišťom.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesta a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesta a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v meste, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV od „Luščáka“ po železničnú stanicu. Výstavba plôch IBV pri Lesnej správe – Kukorelliho ul.. Výstavba plôch IBV na Sadovej ulici. Výstavba plôch IBV na Mierovej ul. – smer Petrovce. Výstavba plôch IBV v smere na Bukovské lúky. Výstavba plôch IBV v lokalite Počekanec. Výstavba plôch IBV na ul. Sadová. Výstavba plôch IBV v lokalite Bukovské smer Medzianky. Výstavba plôch IBV v lokalite nad Bukovským a Počekancom (Hôrka). Výstavba plôch IBV na ul. SNP smer Plebanske. Výstavba plôch IBV na ul. Tehelná.
Opatrenie 3.2 Aktivity	Verejné osvetlenie. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
Opatrenie 3.3 Aktivity	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám. Spracovanie technickej infraštruktúry. Úprava vstupov vo verejných budovách. Výstavba bezbariérového prístupu do budovy Zd. strediska.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Mestský rozhlas a televízia. Spracovanie technickej dokumentácie. Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms – udržanie systému.
Opatrenie 3.5 Aktivity	Požiarňa ochrana. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice. Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarnej zbrojnice.
Opatrenie 3.6 Aktivity	Mestské cintoríny a pietne miesta. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia a rozšírenie cintorína v Hanušovciach nad Topľou.
Opatrenie 3.7 Aktivity	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov. Zateplenie nájomného bytového fondu. Zníženie energetickej náročnosti budovy domu kultúry. Zníženie energetickej náročnosti budovy zdravotného strediska. Zníženie energetickej náročnosti budovy domu smútku. Zníženie energetickej náročnosti budovy Základnej umeleckej školy. Rekonštrukcia teplovodných rozvodov. Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla (na energeticky efektívnejšie).
Opatrenie 3.8 Aktivity	Zásobovanie pitnou vodou. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete. Rozšírenie kapacity akumulácie vodných zdrojov.
Opatrenie 3.9 Aktivity	Telekomunikačné siete. Spracovanie technickej infraštruktúry. Uloženie telefónnych rozvodov do zeme – výstavba zemných metalických/optických vedení.
Opatrenie 3.10 Aktivity	Zásobovanie elektrickou energiou. Realizácia zemného vedenia elektrickej siete na Kukorelliho ulici. Rekonštrukcia elektrickej siete na ul. Garbiarska.
Opatrenie 3.11 Aktivity	Zásobovanie zemným plynom. Výstavba nových VTL prípojk a STL plynovodov (0,1 MPa, do 0,4 MPa), RS VTL/STL , DRS VTL/STL. Rekonštrukcia STL 0,1 MPa plynovodnej siete na STL s PN do 0,4 MPa a NTL na STL.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v meste.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbory textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok. Revitalizácia čiernych skládok v meste.
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovný zber - zberné dvory a kompostoviská.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba zberného dvora. Výstavba mestského kompostoviska v lokalite Mierovej ulici. Obstaranie mechanizácie pre mestské kompostovisko. Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba prístreškov. Osadenie smetných košov v centrálnej časti mesta.
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kanalizačnej siete na ul. Jarmočná. Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Šarišskej ulici. Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Budovateľskej ul.
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia odvodnenia ul. Jarmočná. Realizácia odvodnenia ul. SNP. Realizácia odvodnenia ul. Budovateľská.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom mesta je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
- Aktivita Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v meste.
Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.2.1 Ochrana vodných tokov pred znečistením.
- Aktivita Zabezpečiť monitoring kvality povrchových a podzemných vôd v priestore mesta Hanušovce nad Topľou.
Sanácia znečistenia vodných tokov z areálov priemyselných a poľnohospodárskych podnikov.
- Opatrenie 5.2.2 Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba odvodňovacieho kanála na Budovateľskej ul.
Dostavba odvodňovacieho kanála na Zámockej ul.
Dostavba odvodňovacieho kanála v lokalite Počekanec.
- Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov a vodných pôd.
- Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta Hanušovského potoka.
Revitalizácia koryta Medziarskeho potoka.
Výčistenie a revitalizácia koryta od lokality Kamenec a v smere na „Počekanec“.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.3.1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
- Aktivita Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.4.1 Realizácia protieróznych opatrení.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia protieróznych opatrení.
- Opatrenie 5.4.2 Oddychové zóny a verejná zeleň.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia priestorov pre výbeh psov s príslušným vybavením.
Výstavba oddychovej zóny v miestnom parku.
Výstavba oddychovej zóny v priestore medzi hl. cestou a Medziarskym potokom.
Výstavba oddychovej zóny v priestore zóny od Grodzinského mosta k Remenínám.
Výstavba relaxačnej zóny pri rieke Topľá.
Výstavba oddychovej zóny v parku pri Veľkom kaštieli.
Revitalizácia centrálnej zóny mesta.
- Opatrenie 5.4.3 Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.
- Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Obnova prirodzených porastov toku Topľá.
- Opatrenie 5.4.4 Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.
- Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba cestných dopravných vstupov do mesta Hanušovce nad Topľou.
Vybudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mesta v katastri mesta Hanušovce nad Topľou z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu.
- Opatrenie 5.4.5 Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.
- Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, priemyselných a poľnohospodárskych areálov a skladov.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbieť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť s cieľom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Aktivita	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku. Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov. Výstavba domu dôchodcov v priestore Budovateľskej ulice. Zabezpečenie prepravnej služby pre obyvateľov v dôchodkovom veku. Výstavba denného stacionáru.
Opatrenie 6.1.2 Aktivita	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny. Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – výstavba/rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.
Opatrenie 6.1.3 Aktivita	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie chránenej dielne pre obyvateľov so zdravotným postihnutím. Zriadenie novej služby - požičkovne zdravotníckych a kompenzačných pomôcok. Zriadenie prepravnej služby.
Opatrenie 6.1.4 Aktivita	Marginalizované skupiny a rómske komunity. Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba strediska osobnej hygieny. Výstavba mestskej práčovne. Zriadenie komunitného centra.
Opatrenie 6.1.5 Aktivita	Mestská nájomná bytová výstavba. Výstavba nájomnej bytovej výstavby.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Aktivita	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení. Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 6.2.2 Aktivita	Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.2.3 Aktivita	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov. Zabezpečiť v súčinnosti s krajským mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.
Opatrenie 6.2.4 Aktivita	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých. Zriadenie priestorov pre špecializované ambulancie (očné, kožné, ORL, RTG, hematológia, atď.). Rekonštrukcia budovy zdravotného strediska.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Aktivita	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2 Aktivita	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3 Aktivita	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií k prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie detských jaslí v objekte „Onderišinov dom“. Rozšírenie kapacít predškolských zariadení. Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.
Opatrenie 7.1.2 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Vypracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy (obstaranie a modernizácia knižníc a učební).
Opatrenie 7.1.3 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálov základnej školy.
Opatrenie 7.1.4 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Dostavba kapacity ZUŠ.
Opatrenie 7.1.5 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia jedální MŠ a ZŠ. Modernizácia vybavenia jedální MŠ a ZŠ.
Opatrenie 7.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia budovy školskej športovej infraštruktúry. Modernizácia vybavenia školských telocviční. Rekonštrukcia športového ihriska základnej školy. Rekonštrukcia školskej telocvične.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba detského ihriska v priestore medzi materskou školou a zdravotným strediskom . Výstavba detského ihriska pri bytových domoch v centre mesta. Výstavba nového futbalového ihriska. Výstavba športových ihrísk pri starej škole.
Opatrenie 7.2.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiaci v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 7.2.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov pestrou ponukou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesta. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Aktivity	Základná kultúrna infraštruktúra. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia objektu mestského kina na multifunkčné zariadenie (kino, divadlo). Kompletná rekonštrukcia domu kultúry. Modernizácia mestskej knižnice.
Opatrenie 8.1.2 Aktivity	Múzeá a archeologické lokality. Sprístupnenie lokalít.
Opatrenie 8.1.3 Aktivity	Kultúrno-historické pamiatky. Rekonštrukcia objektu Malého kaštieľa.
Opatrenie 8.1.4 Aktivity	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí. Podpora kultúrnych podujatí. Výstavba vonkajšieho amfiteátra. Podpora činnosti kultúrneho súboru Oblík. Podpora činnosti kultúrneho súboru Vargovčan. Podpora činnosti kultúrneho súboru Pantlička.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Aktivity	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.
-----------------------------	--

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Aktivity	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2 Aktivity	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mesta. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať dobré meno mesta a dosiahnuť, aby sa mesto stalo vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie mesta.

Podprogram 9.1. Propagácia mesta

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktivity	Aktualizácia www stránky mesta. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Pribežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 9.1.2 Aktivity	Podpora budovania informačných tabúl v meste. Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách mesta. Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty mesta.
Opatrenie 9.1.3. Aktivity	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atrakcií regiónu. Budovanie partnerstiev.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Aktivity	Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nocľahárne.
-----------------------------	---

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Aktivity	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2 Aktivity	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ. Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia mestského úradu – interiéry.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1	Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.
Aktivita	Rozšírenie kamerového systému pri kultúrnom dome. Inštalácia fotopascí na problematických miestach v meste.
Opatrenie 10.2.2	Zvyšovanie bezpečnosti v meste.
Aktivita	Zriadenie obecnej polície. Rozšírenie projektu „Občianskych hliadok“.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita	Technické zabezpečenie IS. Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivita	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v meste. Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivita	Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mesta. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.	Počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	dopad	absolútny počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
Opatrenie 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Počet nových a zrevitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	2
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	3000

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	15
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	3 mil.
Opatrenie 1.2.2	Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	4
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	3 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,5 mil.
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	30
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2000
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	-	3800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0

Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1500
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných a vybudovaných mostov	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	3800	3800
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
Opatrenie 2.2.2	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.	Počet zrekonštruovaných objektov	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3
		Počet nových obyvateľov mesta	dopad	osoby	mesto Hanušovce nad Topľou	0	400
Opatrenie 3.2	Verejné osvetlenie.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
Opatrenie 3.3	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.	Počet prestavaných budov na bezbariérový prístup	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	30
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
Opatrenie 3.4	Mestský rozhlas a televízia.	Pokrytie územia rozhlasom	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	90	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet novonainštalovaných reproduktív,	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100
Opatrenie 3.5	Požiarna ochrana.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150
Opatrenie 3.6	Mestské cintoríny a pietne miesta.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150
Opatrenie 3.7	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2000
Opatrenie 3.8	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mesto Hanušovce nad Topľou	95	99
		Dĺžka vybudovanej/zrekonštruovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
Opatrenie 3.9	Telekomunikačné siete.	Dĺžka zrekonštruovanej siete	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800

Opatrenie 3.10	Zásobovanie elektrickou energiou.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
Opatrenie 3.11	Zásobovanie zemným plynom.	Dĺžka rekonštruovanej a novovybudovanej infraštruktúry	dopad	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené ...	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	700
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	620
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	80
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	mesto Hanušovce nad Topľou	0	620
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovný zber - zberné dvory a kompostoviská.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	mesto Hanušovce nad Topľou	0	30
		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie ...	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mesto Hanušovce nad Topľou	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Dĺžka odvodňovacích kanálov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet vytvorených protizáplavových hrádí	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných pôch.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4
		Počet zrevitalizovaných vodných plôch	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50

Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	7000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1000
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	250
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Počet vydaných jedál za deň	výsledku	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	60
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4

Opatrenie 6.1.5	Mestská nájomná bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	150
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	6

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené ...	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	25
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
Opatrenie 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	25
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	35
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	120
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Počet novovybavených miestností	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	600
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	720
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	720
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Hanušovce nad Topľou	0	200
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	720

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800

Opatrenie 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50
Opatrenie 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50
Opatrenie 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
Opatrenie 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
Opatrenie 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra.	Počet užívateľov	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800
		Počet uskutočnených akcií	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100
Opatrenie 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.	Počet nových expozícií	výstup	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Počet návštevníkov	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000
Opatrenie 8.1.3	Kultúrno-historické pamiatky.	Počet zrekonštruovaných objektov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3
		Počet návštevníkov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	1000	3000
Opatrenie 8.1.4	Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5

		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	500	3000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
Opatrenie 8.1.5	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	500	3000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	5	8

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mesta.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	4000
		Počet nových návštevníkov mesta	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia mesta

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky mesta.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	1500	3500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v meste.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	15
		Počet nových návštevníkov mesta	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000
Opatrenie 9.1.3	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.	Počet nových aktivít	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet nových formálnych partnerstiev	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	500
		Počet nových atrakcií	dopad	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Počet nových atrakcií mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	mesto Hanušovce nad Topľou	0	-
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3000

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	0

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	20
		Pokrytie územia	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	0	50
Opatrenie 10.2.2	Zvyšovanie bezpečnosti v meste.	Počet realizovaných opatrení	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	2
		Počet tužiteľov	výsledok	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3800

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	mesto Hanušovce nad Topľou	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Hanušovce nad Topľou	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Hanušovce nad Topľou	10	20

Realizačná časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou 2015 - 2024

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mesta formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Mestský úrad (MsÚ) zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Mestský úrad v súčinnosti s poslancami MsZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja mesta, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. MsÚ analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR mesta bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií MsZ.

Mestské zastupiteľstvo (MsZ) kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR mesta a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s mestom Hanušovce nad Topľou, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov mesta Hanušovce nad Topľou
Implementácia PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou je nasledovný:

- Mestské zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov mesta Hanušovce nad Topľou. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu mesta Hanušovce nad Topľou budú zabezpečovať pracovníci úradu a primátor mesta.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Mestského zastupiteľstva mesta Hanušovce nad Topľou.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa odporúča zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený z primátora a poslancov mestského zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Opatreniach v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík mesta, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v meste, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území mesta, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj mesta, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj mesta.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území mesta. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre mesto Hanušovce nad Topľou vstupy pre rozhodovanie s cieľom zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie Mestského zastupiteľstva mesta Hanušovce nad Topľou (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať MsÚ Hanušovce nad Topľou. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí MsÚ Hanušovce nad Topľou a Mestského zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá MsÚ Mestskému zastupiteľstvu mesta Hanušovce nad Topľou najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Mestskému zastupiteľstvu mesta Hanušovce nad Topľou. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia MsÚ a Mestské zastupiteľstvo mesta Hanušovce nad Topľou pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31. 12. 2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí MsÚ Hanušovce nad Topľou, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá Mestskému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia mesta/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Mesto bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí MsZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené mestským zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude MsÚ Hanušovce nad Topľou.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	06/2016	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
2.	06/2017	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
3.	06/2018	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
4.	06/2019	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
5.	06/2020	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
6.	06/2021	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
7.	06/2022	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa MsZ
8.	06/2023	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
9.	06/2024	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mesta v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej propravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v tis. €. Priorita určuje dôležitosť aktivity, pričom priorita 1 znamená najvyššiu dôležitosť a 3 najmenšiu.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mesta. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v meste.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.					
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	podnikateľské subjekty, mesto
	Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mesto, podnikateľských subjektov a obyvateľov mestopri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty, obyvateľia
Opatrenie 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesto.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zakladanie podnikov a modernizácia technického vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/1	podnikateľské subjekty, mesto
Opatrenie 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Kompletná rekonštrukcia domu služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Výstavba obchodného centra na Kláštornej ulici.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia bývalých pekární.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.						
Cieľ 1.2		Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.				
Opatrenie 1.2.1		Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, EÚ, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Výstavba podnikateľského inkubátora.	1 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zavedenie zvýhodneného daňového systému pre miestnych podnikateľov.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 1.2.2		Podpora poľnohospodárstva a potravinárstva.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie - využiť objekty v areály PD.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a distribúcie produkcie.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Modernizácia a rozširovanie potravinárskej výroby.	3 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3		Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.				
Opatrenie 1.3.1		Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.3.2		Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	30	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia priemyselných zón.	2 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4		Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.				
Opatrenie 1.4.1		Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie projektov pre výrobu a využitie biomasy ako alternatívneho zdroja vykurovania bytov a objektov pre žiadosti zo zdrojov EÚ.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Spracovanie stratégie využitia alternatívnych regionálnych zdrojov energie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Využitie zvýšenej teploty v podzemí, vzduchu na vykurovanie cez tepelné čerpadlá.	800	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.										
Cieľ 1.1										
Projekt 1.1.1										
Projekt 1.1.2										
Projekt 1.1.3										
Projekt 1.1.4										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Projekt 1.2.1										
Projekt 1.2.2										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Projekt 1.3.1										
Projekt 1.3.2										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Projekt 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť mesto Vráble. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravných infraštruktúr je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Ukončenie rekonštrukcie miestnej komunikácie na ul. SNP.	25	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Širiava.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka na Budovateľskej ul.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Kukorelliho ulici.	25	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie v lokalite Pod Šibenou.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty I/18.	podľa potreby	VÚC POSK, SSC, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	VÚC POSK, SSC
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cyklotrasy v smer Vlača (okolo rieky Topľa).	60	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cyklotrasy v smer Bystré.	70	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cyklotrasy v smer Petrovce.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 2.1.4		Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	8	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba parkovacích miest pred bytovým domom pri futbalovom ihrisku.	25	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba parkoviska pre potreby futbalového ihriska.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba parkovacích miest na Budovateľskej ulici.	40	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba parkovacích plôch na Slovenskej ulici.	40	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.5		Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Kukorelliho ulici.	40	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka od viaduktu smerom na ul. Širiava.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka od ul. Budovateľská po železničnú stanicu, smer ul. Šarišská.	70	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka na ul. SNP.	40	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Prešovskej ul.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba chodníka na ul. Mierová.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a dostavba chodníka na Slovenskej ulici.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníka v mestskom parku.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba chodníka pozdĺž hlavnej cesty k čerpacej stanici.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.6		Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostení.	podľa potreby	VÚC POSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	VÚC POSK, ŠF EÚ
Opatrenie 2.1.7		Úprava dopravnej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia informačných tabúl v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia zastávok SAD so samostatnými pruhmi.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 2.1.2	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Komplexná rekonštrukcia železničnej stanice s násupišťom.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										
Projekt 2.1.2										
Projekt 2.1.3										
Projekt 2.1.4										
Projekt 2.1.5										
Projekt 2.1.6										
Projekt 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesto a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesto a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v meste, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV od „Luščáka“ po železničnú stanicu.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV pri Lesnej správe – Kukorelliho ul..	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na Sadovej ulici.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na Mierovej ul. – smer Petrovce.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v smere na Bukovské lúky.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Počekanec.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. Sadová.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite Bukovské smer Medzianky.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV v lokalite nad Bukovským a Počekancom (Hôrka).	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. SNP smer Plebanske.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV na ul. Tehelná.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci

Opatrenie 3.2		Verejné osvetlenie.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia - LED osvetlenie.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.3		Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej infraštruktúry.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Úprava vstupov vo verejných budovách.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba bezbariérového prístupu do budovy Zd. strediska.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
		Mestský rozhlas a televízia.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.5		Požiarna ochrana.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarnej zbrojnice.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.6		Mestské cintoríny a pietne miesta.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia a rozšírenie cintorína v Hanušovce nad Topľou.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.7		Teplné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie nájomného bytového fondu.	1 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zníženie energetickej náročnosti budovy domu kultúry.	70	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zníženie energetickej náročnosti budovy zdravotného strediska.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zníženie energetickej náročnosti budovy domu smútku.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zníženie energetickej náročnosti budovy Základnej umeleckej školy.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia teplovodných rozvodov.	1 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia a modernizácia zdrojov tepla (na energeticky efektívnejšie).	1 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 3.8		Zásobovanie pitnou vodou.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	15	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	1 500	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Rozšírenie kapacity akumulácie vodných zdrojov.	500	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 3.9		Telekomunikačné siete.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	Telecom,a.s., ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Telecom,a.s.,
	Uloženie telefónnych rozvodov do zeme – výstavba zemných metalických/optických vedení.	podľa potreby	Telecom,a.s., ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Telecom,a.s.,
Opatrenie 3.10		Zásobovanie elektrickou energiou.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Komplexná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme.	podľa potreby	rozpočet VSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	VSE, a.s.
	Napojenie hradného areálu na elektrickú sieť.	podľa potreby	rozpočet VSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/3	VSE, a.s.
Opatrenie 3.11		Zásobovanie zemným plynom.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia zemného vedenia elektrickej siete na Kukorelliho ulici.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ, PO	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	SPP,a.s.,
	Rekonštrukcia elektrickej siete na ul. Garbiarska.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ, PO	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	SPP,a.s.,

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Projekt 3.1										
Projekt 3.2										
Projekt 3.3										
Projekt 3.4										
Projekt 3.5										
Projekt 3.6										
Projekt 3.7										
Projekt 3.8										
Projekt 3.9										
Projekt 3.10										
Projekt 3.11										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v meste.						
Cieľ 4		Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom				
Opatrenie 4.1		V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie zberného kontajneru ročne.	1/rok	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.2		Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.3		Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia čiernych skládok v meste.	150	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.4		Prevádzka zariadení na efektívny separovný zber - zberné dvory a kompostoviská.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba zberného dvora.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba mestského kompostoviska v lokalite Mierovej ulici.	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obstaranie mechanizácie pre mestské kompostovisko.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.5		Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba prístreškov.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Osadenie smetných košov v centrálnej časti mesta.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 4.6		Odvádzanie odpadových vôd.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Dostavba kanalizačnej siete na ul. Jarmočná.	100	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Šarišskej ulici.	150	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia kanalizačnej siete na Budovateľskej ul. – ukončená 2015	150	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 4.7		Odvádzanie dažďových vôd.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpocet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia odvodnenia ul. Jarmočná.	50	rozpocet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia odvodnenia ul. SNP.	50	rozpocet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia odvodnenia ul. Budovateľská.	60	rozpocet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Projekt 4.1										
Projekt 4.2										
Projekt 4.3										
Projekt 4.4										
Projekt 4.5										
Projekt 4.6										
Projekt 4.7										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v meste.	podľa potreby	rozpocet mesta, MŽP SR	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpocet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2		Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.				
Opatrenie 5.2.1		Ochrana vodných tokov pred znečistením.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť monitoring kvality povrchových a podzemných vôd v priestore mesta Hanušovce nad Topľou.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Sanácia znečistenia vodných tokov z areálov priemyselných a poľnohospodárskych podnikov.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.2.2		Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
	Dostavba odvodňovacieho kanála na Budovateľskej ul.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
	Dostavba odvodňovacieho kanála na Zámočkej ul.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
	Dostavba odvodňovacieho kanála v lokalite Počekanec.	70	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou,
Opatrenie 5.2.3		Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných pôch.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia koryta Hanušovského potoka.	150	VHP, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia koryta Medzianskeho potoka.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vyčistenie a revitalizácia koryta od lokality Kamenec a v smere na „Počekanec“.	200	VHP, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.		Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesto.				
Opatrenie 5.3.1		Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky/1	mesto, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.		Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.				
Opatrenie 5.4.1		Realizácia protieróznych opatrení.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Opatrenie 5.4.2 Oddychové zóny a verejná zeleň.		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia priestorov pre výbeh psov s príslušným vybavením.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v miestnom parku.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v priestore medzi hl. cestou a Medzianskym potokom.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v priestore zóny od Grodzinského mosta k Remeninám.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba relaxačnej zóny pri rieke Topľa.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba oddychovej zóny v parku pri Veľkom kaštieli.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia centrálnej zóny mesta.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.4.3 Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obnova prirodzených porastov povodia rieky Topľa.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/3	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.4.4 Výstavba a estetizácia vstupov do mesto.		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba cestných dopravných vstupov.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vybudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mesto v katastri mesto Hanušovce nad Topľou z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 5.4.5 Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, priemyselných a poľnohospodárskych areálov a skladov.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Projekt 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Projekt 5.2.1										
Projekt 5.2.2										
Projekt 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Projekt 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Projekt 5.4.1										
Projekt 5.4.2										
Projekt 5.4.3										
Projekt 5.4.4										
Projekt 5.4.5										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba domu dôchodcov v priestore Budovateľskej ulice.	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie prepravnej služby pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba denného stacionáru.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zriadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálno technické zabezpečenie.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie chránenej dielne pre obyvateľov so zdravotným postihnutím.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie novej služby - požičovne zdravotníckych a kompenzačných pomôcok.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie prepravnej služby.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zriadenia zariadenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba strediska osobnej hygieny.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba mestskej práčovne.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie komunitného centra.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.1.5	Mestská nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba nájomnej bytovej výstavby.	2 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, ŠFRB	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre špecializované ambulancie (očné, kožné, ORL, RTG, hematológia, atď.).	podľa potreby	rozpočet mesta,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia budovy zdravotného strediska.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesto.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky/2	mesto, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Projekt 6.1.1										
Projekt 6.1.2										
Projekt 6.1.3										
Projekt 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Projekt 6.2.1										
Projekt 6.2.2										
Projekt 6.2.3										
Projekt 6.2.4										

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti									
Cieľ 6.3									
Projekt 6.3.1									
Projekt 6.3.2									
Projekt 6.3.3									

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Zriadenie detských jasí	400	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor príp. súkromný	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rozšírenie kapacít predškolských zariadení.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia vnútorného vybavenia materskej školy.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy (obstaranie a modernizácia knižníc a učební).	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Revitalizácia areálu základnej školy.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba kapacity ZUŠ.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia jedálne MŠ a ZŠ.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia vybavenia jedálne MŠ a ZŠ.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia školských telocviční.	35	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia športového ihriska základnej školy.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia školskej telocvične.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.		Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.				
Opatrenie 7.2.1		Výstavba športovej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba detského ihriska v priestore medzi materskou školou a zdravotným strediskom .	10	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba detského ihriska pri bytových domoch v centre mesta.	10	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba nového futbalového ihriska.	1500	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba športových ihrísk pri starej škole.	350	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.2.2		Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, MŠ SR	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.2.3		Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.4		Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.5		Podporovať talentovanú mládež.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty
Opatrenie 7.2.6		Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 7.2.7		Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Projekt 7.1.1										
Projekt 7.1.2										
Projekt 7.1.3										
Projekt 7.1.4										
Projekt 7.1.5										
Projekt 7.1.6										

Podprogram 7.2. Šport									
Cieľ 7.2.									
Projekt 7.2.1									
Projekt 7.2.2									
Projekt 7.2.3									
Projekt 7.2.4									
Projekt 7.2.5									
Projekt 7.2.6									
Projekt 7.2.7									

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesta. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesto tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky.						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mesto a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rekonštrukcia objektu kultúrneho domu na multifunkčné zariadenie – je v realizácii (fitness centrum, komunitné centrum). Kompletná rekonštrukcia domu kultúry.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor, príp. súkromný	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou mesto Hanušovce nad Topľou
	Modernizácia mestskej knižnice.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.1.2	Múzea a archeologické lokality.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Sprístupnenie lokalít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.1.3	Kultúrno-historické pamiatky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu Malého kaštieľa.	1 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.1.4	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba vonkajšieho amfiteátra.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Podpora činnosti kultúrneho súboru Oblík.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Podpora činnosti kultúrneho súboru Vargovčan.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Podpora činnosti kultúrneho súboru Pantlička.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Osadenie informačnej tabule o výstavách a expozíciách pred odbočkou k Mestskej galérii a múzeu.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3		Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesto v oblasti kultúry.				
Opatrenie 8.3.1		Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesto v multimediálnej forme.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 8.3.2		Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky mesto.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Projekt 8.1.1										
Projekt 8.1.2										
Projekt 8.1.3										
Projekt 8.1.4										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Projekt 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Projekt 8.3.1										
Projekt 8.3.3										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill mestoa dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia mesto						
Cieľ 9.1		Zabezpečiť účinnú propagáciu mesto.				
Opatrenie 9.1.1		Aktualizácia www stránky mesto.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta,	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 9.1.2		Podpora budovania informačných tabúl v meste.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách mesto.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty mesto.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty

Opatrenie 9.1.3 Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie partnerstiev.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesto.						
Cieľ 9.2 Rekreačno- relaxačné zázemie mesto.						
Opatrenie 9.2.1 Modernizácia a výstavba zariadení cestovného ruchu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Výstavba nocľahárne.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.						
Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia mesta										
Cieľ 9.1										
Projekt 9.1.1										
Projekt 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.										
Cieľ 9.2										
Projekt 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Projekt 9.3.1										
Projekt 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1. Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste						
Opatrenie 10.1.1 Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Komplexná rekonštrukcia mestského úradu – interiéry.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.				
Opatrenie 10.2.1		Rozšírenie a modernizácia kamerového systému.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie kamerového systému pri kultúrnom dome.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Inštalácia fotopascí na problematických miestach v meste.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 10.2.2		Zvyšovanie bezpečnosti v meste.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie obecnej polície.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Rozšírenie projektu „Občianskych hliadok“.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Hanušovce nad Topľou

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Projekt 10.1.1										
Projekt 10.1.2										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Projekt 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesto a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti. V súčasnosti od augusta 2015 je v realizácii elektronizácia pracoviska mestského úradu v rámci elektronizácie územnej samosprávy – DataCentrum.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.						
Cieľ 11.1		Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.				
Opatrenie 11.1.1		Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný/1	mesto Hanušovce nad Topľou
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 11.1.2		Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v meste.	15	rozpočet mesta	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	5	rozpočet mesta	verejný sektor	stredný/2	mesto Hanušovce nad Topľou

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2		Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.				
Opatrenie 11.2.1		Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny/1	mesto Hanušovce nad Topľou
Opatrenie 11.2.2		Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesto.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mesto.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto, n.o.
Opatrenie 11.2.3		Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Projekt 11.1.1										
Projekt 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Projekt 11.2.1										
Projekt 11.2.2										
Projekt 11.2.3										

Finančná časť

Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Hanušovce nad Topľou 2015 - 2024

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť mesta v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností mestského rozpočtu atď.

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	689,1	803,8	3161,8	3161,8	3699,3	3616,1	1162,7	1162,7	61,6	30,1	17549,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	453,8	453,8	2093,8	2093,8	1665,0	1665,0	25,0	25,0	0,0	0,0	8475,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	113,2	113,2	218,2	218,2	218,2	218,2	22,4	22,4	0,0	0,0	1144,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	30,0	105,8	723,3	723,3	1777,0	1701,3	1083,8	1083,8	30,0	30,0	7288,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	1,6	33,1	31,6	31,6	31,6	31,6	31,6	31,6	31,6	0,1	256,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	78,0	78,0	75,0	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	306,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	12,5	20,0	20,0	20,0	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0
II. Sociálna politika	976,1	1899,6	2002,1	1926,1	1334,9	487,4	384,9	384,9	116,1	116,1	9628,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	484,8	484,8	484,8	484,8	384,8	384,8	384,8	384,8	116,0	116,0	3710,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	373,8	922,3	1024,8	948,8	575,0	102,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3947,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	117,6	492,6	492,6	492,6	375,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1971,0
III. Environmentálna politika	497,5	725,3	762,1	762,1	266,6	94,6	55,8	0,0	0,0	0,0	3164,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	491,5	491,5	491,5	491,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1966,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	6,0	233,8	270,6	270,6	266,6	94,6	55,8	0,0	0,0	0,0	1198,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.4	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	0
Opatrenie 1.2.2	4 530	2 945	2 208	736	736	0	0	1 586	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.2	2 030	1 015	761	254	254	0	0	1 015	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	815	815	611	204	163	0	41	0	0
Spolu	8 475	5 875	4 406	1 469	1 373	0	96	2 601	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	453,75	454	340	113	91	0	23	0	0
2016	453,75	454	340	113	91	0	23	0	0
2017	2093,75	1444	1083	361	338	0	23	650	0
2018	2093,75	1444	1083	361	338	0	23	650	0
2019	1665,00	1015	761	254	252	0	1	650	0
2020	1665,00	1015	761	254	252	0	1	650	0
2021	25,00	25	19	6	5	0	1	0	0
2022	25,00	25	19	6	5	0	1	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	8475,00	5875	4406	1469	1373	0	96	2601	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosi technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	135	135	101	34	27	0	7	0	0
Opatrenie 2.1.3	165	165	124	41	33	0	8	0	0
Opatrenie 2.1.4	143	143	107	36	29	0	7	0	0
Opatrenie 2.1.5	410	410	308	103	82	0	21	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	36	36	27	9	7	0	2	0	0
Opatrenie 2.1.2	255	255	191	64	51	0	13	0	0
Spolu	1 144	1 144	858	286	229	0	57	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	113,21	113	85	28	23	0	6	0	0
2016	113,21	113	85	28	23	0	6	0	0
2017	218,21	218	164	55	44	0	11	0	0
2018	218,21	218	164	55	44	0	11	0	0
2019	218,21	218	164	55	44	0	11	0	0
2020	218,21	218	164	55	44	0	11	0	0
2021	22,38	22	17	6	4	0	1	0	0
2022	22,38	22	17	6	4	0	1	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1144,00	1144	858	286	229	0	57	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	300	300	225	75	60	0	15	0	0
Opatrenie 3.5	455	455	341	114	91	0	23	0	0
Opatrenie 3.6	303	303	227	76	61	0	15	0	0
Opatrenie 3.7	4 215	4 215	3 161	1 054	843	0	211	0	0
Opatrenie 3.8	2 015	2 015	1 511	504	403	0	101	0	0
Spolu	7 288	7 288	5 466	1 822	1 458	0	364	0	0
Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	30,00	30	23	8	6	0	2	0	0
2016	105,75	106	79	26	21	0	5	0	0
2017	723,25	723	542	181	145	0	36	0	0
2018	723,25	723	542	181	145	0	36	0	0
2019	1777,00	1777	1333	444	355	0	89	0	0
2020	1701,25	1701	1276	425	340	0	85	0	0
2021	1083,75	1084	813	271	217	0	54	0	0
2022	1083,75	1084	813	271	217	0	54	0	0
2023	30,00	30	23	8	6	0	2	0	0
2025	30,00	30	23	8	6	0	2	0	0
Spolu	7288,00	7288	5466	1822	1458	0	364	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	150	150	113	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 4.4	1 160	1 160	870	290	232	0	58	0	0
Opatrenie 4.5	81	81	61	20	16	0	4	0	0
Opatrenie 4.6	410	410	308	103	82	0	21	0	0
Opatrenie 4.7	165	165	124	41	33	0	8	0	0
Spolu	1 966	1 966	1 475	492	393	0	98	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	491,50	492	369	123	98	0	25	0	0
2016	491,50	492	369	123	98	0	25	0	0
2017	491,50	492	369	123	98	0	25	0	0
2018	491,50	492	369	123	98	0	25	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1966,00	1966	1475	492	393	0	98	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	175	175	131	44	35	0	9	0	0
Opatrenie 5.2.3	510	510	383	128	102	0	26	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	155	155	116	39	31	0	8	0	0
Opatrenie 5.4.2	335	335	251	84	67	0	17	0	0
Opatrenie 5.4.3	16	16	12	4	3	0	1	0	0
Opatrenie 5.4.4	4	4	3	1	1	0	0,2	0	0
Opatrenie 5.4.5	3	3	2	1	1	0	0,2	0	0
Spolu	1 198	1 198	899	300	240	0	60	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	6,00	6	5	2	1	0	0	0	0
2016	233,83	234	175	58	47	0	12	0	0
2017	270,58	271	203	68	54	0	14	0	0
2018	270,58	271	203	68	54	0	14	0	0
2019	266,58	267	200	67	53	0	13	0	0
2020	94,58	95	71	24	19	0	5	0	0
2021	55,83	56	42	14	11	0	3	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1198,00	1198	899	300	240	0	60	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	650	650	488	163	130	0	33	0	0
Opatrenie 6.1.2	155	155	116	39	31	0	8	0	0
Opatrenie 6.1.3	150	150	113	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 6.1.4	355	355	266	89	71	0	18	0	0
Opatrenie 6.1.5	2 000	2 000	1 500	500	400	0	100	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.4	400,00	400,00	300,00	100,00	80,00	0,00	20,00	0,00	0,00
Spolu	3 710	3 710	2 783	928	742	0	186	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	484,75	485	364	121	97	0	24	0	0
2016	484,75	485	364	121	97	0	24	0	0
2017	484,75	485	364	121	97	0	24	0	0
2018	484,75	485	364	121	97	0	24	0	0
2019	384,75	385	289	96	77	0	19	0	0
2020	384,75	385	289	96	77	0	19	0	0
2021	384,75	385	289	96	77	0	19	0	0
2022	384,75	385	289	96	77	0	19	0	0
2023	116,00	116	87	29	23	0	6	0	0
2025	116,00	116	87	29	23	0	6	0	0
Spolu	3710,00	3710	2783	928	742	0	186	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	810	810	608	203	162	0	41	0	0
Opatrenie 7.1.2	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Opatrenie 7.1.3	152	152	114	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 7.1.4	150	150	113	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 7.1.5	410	410	308	103	82	0	21	0	0
Opatrenie 7.1.6	285	285	214	71	57	0	14	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	1 890	1 890	1 418	473	378	0	95	0	0
Spolu	3 947	3 947	2 960	987	789	0	197	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	373,75	374	280	93	75	0	19	0	0
2016	922,25	922	692	231	184	0	46	0	0
2017	1024,75	1025	769	256	205	0	51	0	0
2018	948,75	949	712	237	190	0	47	0	0
2019	575,00	575	431	144	115	0	29	0	0
2020	102,50	103	77	26	21	0	5	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3947,00	3947	2960	987	789	0	197	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verej. zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	370	370	278	93	74	0	19	0	0
Opatrenie 8.1.3	1 500	1 500	1 125	375	300	0	75	0	0
Opatrenie 8.1.4	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	1 971,0	1 971	1 478	494	394	0	100	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verej. zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	117,60	118	88	29	24	0	6	0	0
2016	492,60	493	369	123	99	0	25	0	0
2017	492,60	493	369	123	99	0	25	0	0
2018	492,60	493	369	123	99	0	25	0	0
2019	375,10	375	281	94	75	0	19	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1971,00	1971	1478	494	394	0	100	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiacej na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.3	3	3	0	3	0	0	3	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	252	252	189	63	50	0	13	0	0
Spolu	256	256	189	67	50	0	17	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	1,60	2	0	2	0	0	2	0	0
2016	33,10	33	24	9	6	0	3	0	0
2017	31,60	32	24	8	6	0	2	0	0
2018	31,60	32	24	8	6	0	2	0	0
2019	31,60	32	24	8	6	0	2	0	0
2020	31,60	32	24	8	6	0	2	0	0
2021	31,60	32	24	8	6	0	2	0	0
2022	31,60	32	24	8	6	0	2	0	0
2023	31,60	32	24	8	6	0	2	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	256,00	256	189	67	50	0	17	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	300	300	225	75	60	0	15	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľ/ov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Spolu	306	306	230	77	61	0	15	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	78,00	78	59	20	16	0	4	0	0
2016	78,00	78	59	20	16	0	4	0	0
2017	75,00	75	56	19	15	0	4	0	0
2018	75,00	75	56	19	15	0	4	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	306	306	230	77	61	0	15	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 11.1.2	30	30	23	8	6	0	2	0	0
Spolu	80	80	60	20	16	0	4	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	12,50	13	9	3	3	0	1	0	0
2016	20,00	20	15	5	4	0	1	0	0
2017	20,00	20	15	5	4	0	1	0	0
2018	20,00	20	15	5	4	0	1	0	0
2019	7,50	8	6	2	2	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	80,00	80	60	20	16	0	4	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRÁVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatrenia sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec/vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou/vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec/vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU/VYŠŠÍM ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴.

Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.
- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);

- opatrenia č. 6: obec definovaná v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľ lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorit politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

– opatrenia č. 14:
verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov;
MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

– opatrenia č. 15:
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
Pôdohospodársku platobnú agentúru,
Národnú sieť rozvoja vidieka
sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

– podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj mesta. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet mesta,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii mesta ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mesta, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života mesta.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach mestského zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR mesta Hanušovce nad Topľou bol schválený na zasadnutí Mestského zastupiteľstva vo Hanušovciach nad Topľou dňa:

..... Uznesením MsZ č.

.....
pečiatka mesta

.....
primátor mesta

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2014 - 2020
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR POSK),
6. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
7. RIÚS 2014 - 2020
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROS, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály mesta Hanušovce nad Topľou.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editor: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVA, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
28. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
29. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
30. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. <http://www.minerality.sk/>

36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Námestovo: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriencová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. PHSR Hanušovce nad Topľou,
54. ÚPM Hanušovce nad Topľou
55. KPSS Hanušovce nad Topľou
56. www.hanusovce.sk
57. <http://zushanusovce.edupage.org>
58. <http://szshanusovce.edupage.sk>
59. <http://zshanusovce.edupage.org>
60. http://hanusovskams.edupage.org/files/zavercna_sprava_zh_skolsky_rok_2013-2014.pdf
61. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
62. 20.5.2015, www.krasy-slovenska.sk
63. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
64. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
65. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
66. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
67. <http://www.tophoteliarstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hoteliarstvo-v-e-a-na-slovensku/>
68. 20.10.2013, <http://www.sopsr.sk/natura/>
69. XI.j2005 Č. I SÚČASNÝ STAV OVPLYVNENIA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD V POVODÍ HORNEJ TOPLE Valéria Brušková, Miriam Fendeková, Peter Némethy
70. Veľký, J. a kolektív, 1977; Encyklopédia Slovenska I. zväzok A - D. Veda, Bratislava, s. 310-311
71. Mišík, M., Chlupáč, I., Cicha, I., 1984. Historická a stratigrafická geológia. SPN, Bratislava, 541 s.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Mesta Hanušovce nad Topľou
Programovacie obdobie 2015 – 2024**

2015

SCARABEO-SK ,s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224